

ĀRLIETU MINISTRIJAS

PUBLISKAIS PĀRSKATS

2024

Foto: Ārlietu ministrija

Cienījamie Ārlietu ministrijas publiskā pārskata lasītāji!

Iepazīstinu ar Ārlietu ministrijas paveikto 2024. gadā.

Arī šajā saspringtajā un sarežģītajā laikā Latvijas ārlietu dienestam ir izdevies sekmīgi virzīt mūsu valsts intereses, stiprinot Latvijas drošību, atbalstot Latvijas ekonomikas izaugsmi un rūpējoties par Latvijas valstspiederīgajiem – gan Latvijā, gan ārpus mūsu valsts.

Latvijas ārpolitikas galvenais fokuss 2024. gadā bija - **atbalsts Ukrainai**. Latvija turpināja konsekventu politisko atbalstu Ukrainai visos divpusējos un daudzpusējos formātos. Aktīvi piedalījās nozīmīgajos Ukrainas atbalsta pasākumos, tai skaitā organizēja Starptautiskās Krimas platformas trešo parlamentāro samitu, kas pulcēja 56 valstis un piecas organizācijas. Latvijas atbalsts Ukrainai 2024. gadā bija vairāk nekā 230 milj. eiro jeb 0,57% no IKP. Militārā atbalsta jomā īpaši jāizceļ darbs Latvijas un Lielbritānijas virzītajā Dronu koalīcijā, militārā ekipējuma un bruņojuma piegāde un karavīru apmācība. Latvija atjaunoja kara laikā cietušo Ukrainas infrastruktūru, īpaši koncentrējoties uz sociālo infrastruktūru kā izglītības iestādes un slimnīcas. Latvijas atbalsts ir īpaši nozīmīgs Černihivas apgabalā. Latvija apņēmusies īstenot rekonstrukcijas projektus laika posmā no 2024. gada līdz 2026. gadam 15 miljonu eiro vērtībā, koncentrējoties uz sociālās infrastruktūras objektu atjaunošanu, psiholoģisko atbalstu sievietēm un ekspertīzes nodošanu, īpaši ar ES integrāciju saistītos jautājumos.

Atbalsts Ukrainai ir cieši saistīts ar **pret darbību agresoram – Krievijai**. 2024. gadā turpinājām sankciju pastiprināšanu pret Krieviju. Apstiprinātajos sankciju sarakstos iekļauta virkne Latvijas priekšlikumu – gan pret atsevišķām personām, gan pret Krievijas “ēnu flotes” kuģiem, gan nosakot mangāna rūdas eksporta un tranzīta liegumu uz Krieviju. Lai mazinātu ES atkarību no agresorvalstu produktu piegādēm, kā arī ierobežotu Krievijas agresijas kara finansēšanu Ukrainā, Eiropas Komisija pēc Latvijas un mums līdzīgi domājošo valstu ierosinājuma nāca klajā ar priekšlikumu par muitas tarifu paaugstināšanu Krievijas un Baltkrievijas lauksaimniecības produktiem. Kopīgi ar partneriem turpinājām ierobežot Krievijas ietekmi starptautiskajās organizācijās.

Latvijas drošībai ir īpaši svarīgas ciešas **attiecības ar transatlantiskajiem partneriem** ASV un Kanādu. 2024. gadā strādājām, lai nodrošinātu lielāku un pastāvīgu ASV militāro un ekonomisko klātbūtni Baltijas reģionā, notika vairākas Latvijas augstāko amatpersonu vizītes ASV. Attiecībās ar Latvijas sabiedroto Kanādu koncentrējāmies uz drošības un aizsardzības jomu, ņemot vērā Kanādas apņemšanos palielināt tās vadīto daudznacionālo NATO klātbūtni Latvijā līdz brigādes līmenim. 2024. gada jūlijā notika Kanādas vadīto spēku brigādes štāba atklāšana. Strādājām, lai panāktu Zviedrijas vēsturisko lēmumu par bataljona izmēra kontingenta nosūtīšanu dalībai brigādē.

Kad rakstu šo ievadu, jau ir zināms, ka ar panākumu beidzies Latvijas daudzu gadu darbs – **Latvija pirmo reizi ievēlēja ANO Drošības padomē!** Tas Latvijai ļaus nozīmīgākajā globālajā drošības struktūrā iestāties par savām un Ukrainas interesēm, aizstāvēt starptautiskajās tiesībās balstītu sistēmu. Gatavojoties darbam ANO Drošības padomē un veicinot Latvijas drošības un ekonomiskās intereses, 2024. gadā ministrijas amatpersonas strādāja ar valstīm dažādos pasaules reģionos. Latvijas diplomātiskās pārstāvniecības Eiropā, ASV, Āzijā, Āfrikā, Austrālijā un Okeānijas reģionā organizēja vairāk nekā 60 pasākumus – seminārus, konferences, apaļā galda diskusijas, tematiskus pasākumus par Latvijas interesēm prioritārām tēmām.

Atbalstot Latvijas ekonomiku, Ārlietu ministrija aktīvi **atbalstīja mūsu uzņēmējus** jaunu partnerību veidošanā, eksporta tirgu apgūšanā, finansējuma piesaistīšanā, kā arī problēmsituāciju risināšanā. Ārlietu dienests dažādos starptautiskos formātos popularizēja Latvijas eksportējošo uzņēmumu piedāvājumu, īpaši augstas pievienotās vērtības tehnoloģijas, kuras nodrošina būtiskus Latvijas eksporta ieņēmumus. Arī 2024. gadā mūsu valsts amatpersonu vizītēs tika aicināti pievienoties Latvijas uzņēmēji.

Attīstības sadarbības ietvaros Latvija turpināja atbalstīt Austrumu partnerības, Centrālāzijas un Āfrikas reģiona valstis. 2024. gadā ar Ārlietu ministrijas līdzfinansējumu tika īstenoti 40 projekti, no tiem 15 projekti Ukrainā tādās nozarēs kā laba pārvaldība,

veselības sistēmas pilnveidošana, sociālā uzņēmējdarbība, lauksaimniecība un dzimumu līdztiesība. Īpaši nozīmīgs solis Latvijas iespējām īstenot lielus ES finansētus projektus ir Centrālās finanšu un līgumu aģentūras Eiropas Komisijas akreditācija 2024. gada novembrī.

2024. gadā Ārlietu ministrija organizēja vairākus lielus forumus **diasporai**, lai iesaistītu mūsu tautiešus investīciju piesaistē, eksporta attīstībā un inovācijās. Diasporas organizācijas izrādīja lielu interesi par ĀM projektu īstenošanas konkursiem. Esmu gandarīts, ka varējām atbalstīt 84 projektus 22 valstīs.

2024. gadā Konsulārais dienests turpināja sniegt atbalstu Latvijas valstspiederīgajiem, organizējot repatriāciju vairākās krīzēs. Taču svarīgs ir arī ikdienas darbs. Konsulārais dienests sniedza 168 307 maksas **konsulāro pakalpojumu** – gandrīz 500 pakalpojumu dienā! Lai Latvijas valstspiederīgajiem valstīs ar lielām tautiešu diasporām nodrošinātu ērtākas personu apliecinošo dokumentu saņemšanas iespējas, pārstāvniecības organizēja 16 izbraukumus ar mobilajām pasu darbstacijām.

Ārlietu dienesta galvenais resurss ir **mūsu cilvēki**. Viss, ko izdevies panākt 2024. gadā, bijis iespējams, pateicoties Latvijas ārlietu dienesta darbinieku neatlaidībai, iniciatīvai un profesionālismam. Lai arī mūsu dienests ir salīdzinoši neliels, esmu gandarīts, ka 2024. gadā spējām ieinteresēt 37 jaunus kolēģus veltīt savu dzīvi Latvijas interešu aizstāvībai starptautiski!

Vēlot patīkamu lasīšanu,

patiesā cieņā

valsts sekretārs

Andžejs Viļumsons

Ārlietu ministrijas valsts sekretāra Andžeja Viļumsona ievads	I
1. Ārlietu ministrijas darbības vispārīgs raksturojums	6
1.1. Juridiskais statuss un struktūra	6
Ministrijas struktūrshēma 2024. gadā	7
1.2. Funkcijas	7
1.3. Darbības virzieni, budžeta programmas	8
2024. gada budžeta programmas	9
1.4. Galvenie uzdevumi 2024. gadā	10
2. Ministrijas finanšu resursi un darbības rezultāti	11
2.1. Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums 2024. gadā	11
2.2. 2024. gadā paveiktais konkrētos virzienos	13
Atbalsts Ukrainai	13
Transatlantiskās attiecības un starptautiskās drošības jautājumi	15
Latvija Eiropas Savienībā	22
Latvijas ārējā ekonomiskā politika un starptautiskā tirdzniecība	26
Sadarbība ar diasporu	29
Konsulāro funkciju Latvijā un ārvalstīs nodrošināšana	33
Divpusējā sadarbība ar valstīm	34
Attīstības sadarbības politika	50
Daudzpusējie formāti un starptautiskais tiesiskums. Reģionālie formāti	53
Reģionālie formāti	57
2.3. Kandidatūras un iemaksas starptautiskajās organizācijās	60
2.4. Latvijas pārstāvja starptautiskajās cilvēktiesību institūcijās darbība	61
2.5. Vadības un darbības uzlabošanas sistēmas	66
Iekšējās kontroles sistēmas	66
Iekšējais audits	67
2.6. Pasūtītie pētījumi	67
3. Ārlietu ministrijas personāls	67
Ārlietu dienests (pārstāvniecības un personāls)	67
4. Komunikācija ar sabiedrību	70
Publiskā diplomātija	71

Sadarbība ar medijiem	73
Sadarbība ar nevalstisko sektoru.....	75
5. Plānotie pasākumi 2025. gadā	79
5.1. Galvenie uzdevumi un darbības	79
5.2. Plānotie pētījumi	81
5.3. Finanšu saistības	81
6. Informatīvie pielikumi.....	82
Pielikums nr. 1. 2024. gadā parakstītie daudzpusējie starptautiskie līgumi	82
Pielikums nr. 2. 2024. gadā Latvijas Republikā spēkā stājušies daudzpusējie līgumi	82
Pielikums nr. 3. 2024. gadā parakstītie ES un dalībvalstu līgumi ar trešajām valstīm, kuru puse ir Latvija	83
Pielikums nr.4. 2024. gadā noslēgtie divpusējie starptautiskie līgumi.....	83
Pielikums nr.5. 2024. gadā spēkā stājušies divpusējie starptautiskie līgumi.....	84
Pielikums nr.6. 2024. gadā spēkā stājušies ES un dalībvalstu līgumi ar trešajām valstīm, kuru puse ir Latvija	85
Pielikums nr. 7. 2024. gada notikumu hronoloģija	86
Akreditācijas vēstuļu pasniegšana Latvijas vēstniekiem 2024. gadā.....	86
Ārvalstu vēstnieku akreditācijas Latvijā 2024. gadā	89
Latvijas goda konsuli.....	93
Pielikums nr. 8. Ārlietu ministrijas informācijapar valsts pārvaldes pakalpojumu uzskaiti, kvalitātes kontroli un izpildi 2024. gadā.....	94

1. ĀRLIETU MINISTRIJAS DARBĪBAS VISPĀRĪGS RAKSTUROJUMS

Ārlietu ministrijas ēka. Foto: Laura Celmiņa, Ārlietu ministrija

1.1. JURIDISKAIS STATUSS UN STRUKTŪRA

Ārlietu ministrija ir vadošā valsts pārvaldes iestāde ārlietu nozarē. Ārlietu ministrijas statusu un darbību nosaka Valsts pārvaldes iekārtas likums un Ministru kabineta 2003. gada 29. aprīļa noteikumi Nr. 237 *Ārlietu ministrijas nolikums*¹.

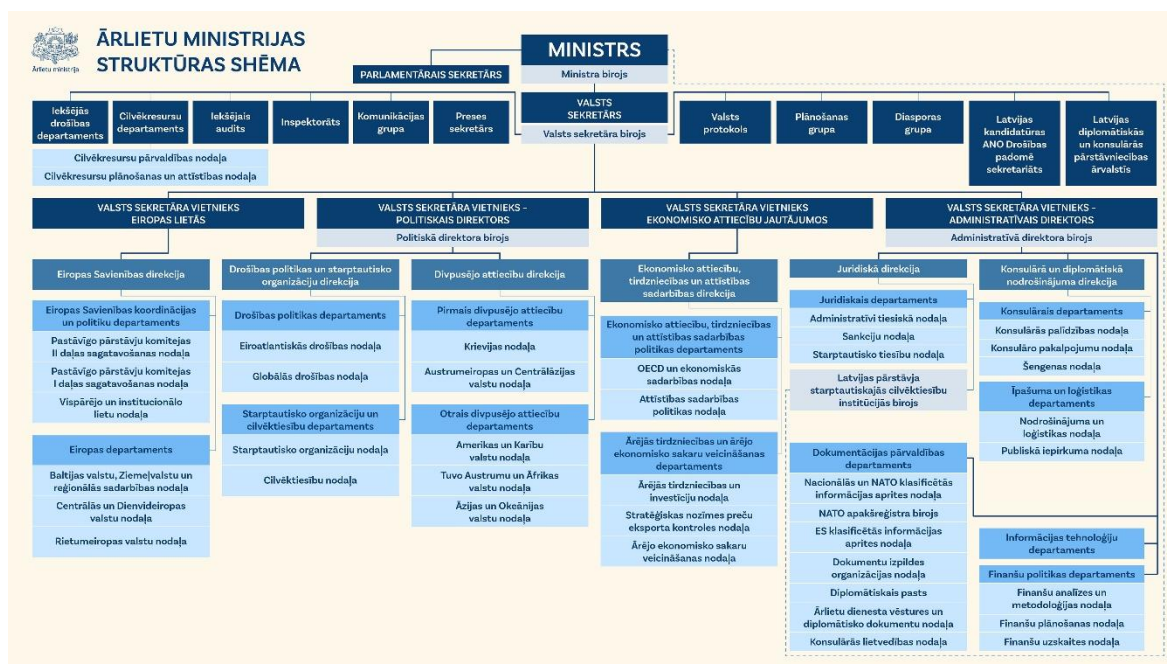
Ministrijas darbu vada ārlietu ministrs. Tās administratīvo darbu vada un ministrijas funkciju izpildi nodrošina valsts sekretārs. Parlamentārais sekretārs nodrošina saikni starp ārlietu ministru un Saeimu.

Ārlietu ministrs pārrauga Latvijas pārstāvja starptautiskajās cilvēktiesību institūcijās (turpmāk – Pārstāvis) darbu. Pārstāvis nodrošina Latvijas interešu pārstāvību Eiropas Cilvēktiesību tiesā un ANO individuālo sūdzību izskatīšanas procesā, kā arī sagatavo nacionālos ziņojumus par ANO cilvēktiesību jomas konvenciju izpildi Latvijā.

¹ Skat. <https://likumi.lv/ta/id/74754-arlietu-ministrijas-nolikums>

Ārvalstīs darbojas 46 Ārlietu ministrijas patstāvīgas struktūrvienības – Latvijas diplomātiskās un konsulārās pārstāvniecības: 38 vēstniecības, 7 pastāvīgās pārstāvniecības, 1 konsulāts.

MINISTRIJAS STRUKTŪRSHĒMA 2024. GADĀ

1.2. FUNKCIJAS

Ministrija izstrādā valsts ārpolitiku; ar politiskiem un diplomātiskiem līdzekļiem un saskaņā ar normatīvajiem aktiem un valdības deklarācijas ārpolitikas sadaļas uzdevumiem īsteno vienotu valsts ārpolitiku; veic Valsts protokola funkcijas un konsulārās funkcijas valstī un ārvalstīs; sagatavo un izsniedz stratēģiskas nozīmes preču importa, eksporta un tranzīta licences, kā arī kvotu atļaujas Krievijas Federācijas izcelsmes skujkoku apaļkoku ievēšanai, uzraudzības dokumentus tekstilpreču ievēšanai, kā arī iepriekšējās atļaujas tekstilizstrādājumu izvešanai ekonomiskai pārstrādei; nodrošina sadarbību ar Latvijas diasporu; veic kompetentās iestādes funkcijas saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2017. gada 17. maija Regulu Nr. 2017/821, ar ko paredz piegādes ķēdes pienācīgas pārbaudes pienākumus ES importētājiem, kuri importē konfliktu skartu un augsta riska teritoriju izcelsmes alvu, tantalu un volframu, to rūdas un zeltu.

1.3. DARBĪBAS VIRZIENI, BUDŽETA PROGRAMMAS

Lai nodrošinātu funkciju izpildi, Ārlietu ministrija analizē ārvalstu ārējo un iekšējo politiku un sniedz Saeimai un Ministru kabinetam informāciju un priekšlikumus par starpvalstu attiecību attīstību; piedalās valsts ārējās ekonomiskās politikas veidošanā; nodrošina Latvijas Republikas interešu pārstāvību Pasaules Tirdzniecības organizācijā (PTO) un ES institūcijās saskaņā ar aktuālo ministriju kompetenču sadalījumu ES jautājumos atbilstoši ES tiesību kopuma klasifikācijai; izstrādā un īsteno ārējās tirdzniecības politiku; lemj par jautājumiem, kas saistīti ar valsts diplomātisko un konsulāro pārstāvniecību atvēršanu ārvalstīs, kā arī sagatavo un iesniedz attiecīgus priekšlikumus Ministru kabinetā; koordinē valsts pozīcijas izstrādi un informācijas apriti ES jautājumos; koordinē valsts pozīcijas izstrādi un interešu pārstāvību NATO; veic normatīvajos aktos noteiktās darbības, kuras ir nepieciešamas, lai noslēgtie starptautiskie līgumi stātos spēkā valsts teritorijā; uzskaita starptautiskos līgumus un informē par to spēkā stāšanos, darbības pagarināšanu, apturēšanu un izbeigšanu.

Valsts protokola funkciju veikšanai ministrija: organizē ārvalstu delegāciju oficiālās vizītes valstī, ja minētās delegācijas vada ārvalstu prezidenti, viceprezidenti, premjerministri, vēstnieki, ārlietu ministri un to vietnieki, kā arī organizē starptautisko organizāciju oficiālās vizītes, ja tās vada šo organizāciju vadītāji; organizē ārvalstu delegāciju vizītes valstī, ja minētās delegācijas Latvijā uzturas pēc valsts prezidenta, Saeimas priekšsēdētāja, ministru prezidenta vai ārlietu ministra oficiāla ielūguma. Ja minētās personas dodas oficiālās vizītēs uz ārvalstīm, Valsts protokols sadarbībā ar attiecīgajām ārvalstu institūcijām organizē šo personu vizītes; konsultē Latvijas diplomātiskā protokola jautājumos citu tiešās valsts pārvaldes iestāžu protokola nodaļas vai struktūrvienības, kas veic šīs funkcijas.

Sadarbības nodrošināšanai ar Latvijas diasporu ministrija: sadarbojas ar Latvijas diasporas pārstāvjiem; atbalsta Latvijas diasporu un tās organizāciju veidotus projektus; veicina Latvijas diasporas līdzdalību Latvijas ekonomikā, politikā, kultūras dzīvē, izglītībā un zinātnē.

Ministrija izveido savu funkciju izpildei nepieciešamās dokumentu reģistrēšanas, informācijas aprites un sakaru sistēmas.

Ministrija izveido un uztur stratēģiskas nozīmes preču datu bāzi importa, eksporta un tranzīta jomā valsts uzraudzības funkcijas izpildei un uzrauga stratēģiskas nozīmes preču ražošanas, lietošanas un glabāšanas kārtību.

Ministrija veic *ex post* pārbaudes un citas uzraudzības darbības ES importētājiem, kuri importē konfliktu skartu un augsta riska teritoriju izcelsmes derīgos izrakteņus un metālus, izdod paziņojumus par korektīvajām darbībām, kā arī apkopo un apmainās ar iegūto informāciju ar citu ES dalībvalstu kompetentajām iestādēm, Eiropas Komisiju un Latvijas Republikas tiesībsardzības iestādēm, piemērojot ES tiesību aktus.

Ministrija izstrādā starptautisko līgumu, nozari reglamentējošo tiesību aktu un politikas plānošanas dokumentu projektus; sniedz atzinumus par citu institūciju izstrādātajiem starptautisko līgumu, tiesību aktu un politikas plānošanas dokumentu projektiem; ārējos normatīvajos aktos noteiktajos gadījumos izdod administratīvos aktus; nodrošina nozares politikas īstenošanu ministrijas padotībā esošajās valsts pārvaldes iestādēs un valsts kapitālsabiedrībās, kurās ministrija ir valsts kapitāla daļu turētāja; sagatavo un normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā sniedz priekšlikumus par normatīvajos aktos un attiecīgajos politikas plānošanas dokumentos paredzēto pasākumu realizācijai un ministrijas uzdevumu veikšanai nepieciešamo finansējumu no valsts budžeta; valsts vārdā veic privāttiesiskus darījumus, kas nepieciešami ministrijas darbības nodrošināšanai; veic funkciju izpildes, kā arī citas pārbaudes ministrijas padotībā esošajās valsts pārvaldes iestādēs; nodrošina valsts pasūtīto pētījumu pieteikumu izstrādi, kā arī veicina pētījumu rezultātu efektīvu izmantošanu nozares politikas izstrādē; normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā sadarbojas ar citām valsts pārvaldes iestādēm vienotas valsts politikas izstrādāšanā un īstenošanā; informē sabiedrību par nozares politiku un ministrijas padotībā esošo iestāžu darbību, veicina sociālo dialogu jautājumos, kas saistīti ar politikas izstrādi un īstenošanu, kā arī iesaista sabiedrības pārstāvjus valsts pārvaldē; informē sabiedrību un rosina diskusiju, koordinē ministriju īstenotos pasākumus un iesaista citus informācijas starpniekus sabiedrības informēšanā par ES un Latvijas dalību tajā.

2024. GADA BUDŽETA PROGRAMMAS

02.00.00 Iemaksas starptautiskajās organizācijās

03.00.00 Diplomātisko un konsulāro misiju nodrošinājums

07.00.00 Attīstības sadarbības projekti un starptautiskā palīdzība

09.00.00 Materiālās palīdzības nodrošināšana

70.00.00 Citu ES politiku instrumentu projektu un pasākumu īstenošana:

- 70.06.00 *Latvijas pārstāvju ceļa izdevumu kompensācija, dodoties uz Eiropas Savienības Padomes darba grupu sanāksmēm un Padomes sanāksmēm*

- 70.24.00 *Iekšējās drošības un Patvēruma, migrācijas un integrācijas fondu un Finansiāla atbalsta instrumenta robežu pārvaldībai un vīzu politikai projektu un pasākumu īstenošana (2021–2027)*

97.00.00 Nozaru vadība un politikas plānošana

99.00.00 Līdzekļu neparedzētiem gadījumiem izlietojums

1.4. GALVENIE UZDEVUMI 2024. GADĀ

2024. gadā Ārlietu ministrija saskaņā ar Ārlietu ministra ikgadējo ziņojumu par paveikto un iecerēto darbību valsts ārpolitikā un Eiropas Savienības jautājumos, kā arī īstenojot Valdības rīcības plāna noteiktos uzdevumus, savu darbību īstenoja galvenokārt šādos virzienos:

- Latvijas drošības un noteikumos balstītās starptautiskās kārtības stiprināšana;
- ekonomiskās izaugsmes un noturības stiprināšana, ES konkurētspējas un globālās ietekmes palielināšana;
- Latvijas valstspiederīgo interešu aizsardzība, sabiedrības iesaiste ārpolitikas veidošanā un īstenošanā, diasporas potenciāla izmantošana.

Latvijas uzmanības centrā ir:

- 1) tālāka visaptveroša atbalsta sniegšana Ukrainai;
- 2) Krievijas tālāka starptautiskā izolācija, turpinot un nepieciešamības gadījumā paplašinot sankciju politiku;
- 3) ES noturības, efektivitātes un ietekmes tālāka stiprināšana;
- 4) Latvijas lobija kampaņas aktīvās fāzes uzsākšana, kandidējot uz ievēlēšanu ANO Drošības padomē periodā no 2026. - 2027. gadam;
- 5) sekmīga Latvijas prezidēšana Eiropas Padomes Ministru komitejā un Baltijas - Ziemeļvalstu sadarbības formātā, kā arī Latvijas prezidentūra ES Stratēģijas Baltijas jūras reģionam Nacionālo koordinatoru grupā;
- 6) attīstības sadarbības politikas instrumentu izmantošanas intensificēšana un Attīstības sadarbības politikas plāna izstrāde 2024. - 2027. gadam;
- 7) pastāvīgs atbalsts Latvijas uzņēmējiem jaunu eksporta tirgu apgūšanā;
- 8) diasporas politikas jomā – Plāna darbam ar diasporu 2024. - 2026. gadam sagatavošana;
- 9) Latvijas diplomātiskā dienesta un tā kapacitātes stiprināšana.

2. MINISTRIJAS FINANŠU RESURSI UN DARBĪBAS REZULTĀTI

2.1. VALSTS BUDŽETA FINANSĒJUMS UN TĀ IZLIETOJUMS 2024. GADĀ

<i>ĀM valsts pamatbudžeta faktiskie izdevumi 2024. gadā 99,2 miljoni (euro)</i>				
Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	89 439 807	100 236 796	99 029 106
1.1.	dotācijas	85 842 287	97 175 416	96 494 975
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	2 900 195	2 274 541	1 747 293
1.3.	ārvalstu finanšu palīdzība	697 325	785 202	785 202
1.4.	transferti		1 637	1 636
2	Izdevumi (kopā)	88 508 114	100 765 353	99 248 176
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	86 512 090	98 156 893	96 801 321
2.1.1.	kārtējie izdevumi	68 551 166	77 026 576	76 173 012
2.1.2.	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	2 208 459	1 670 430	1 640 295
2.1.3.	kārtējie maksājumi Eiropas Kopienas budžetā un starptautiskā sadarbība	14 546 236	17 945 870	17 844 711
2.1.4.	uzturēšanas izdevumu transferti	1 206 229	1 514 017	1 143 303
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	1 996 024	2 608 460	2 446 855

<i>Ārlietu ministrijas valsts budžeta izdevumi 2023. un 2024. gadā sadalījumā pa budžeta programmām un apakšprogrammām (euro)</i>			
Programmas/ apakšprogrammas kods	Programmas/ apakšprogrammas nosaukums	2023.gada faktiskā izpilde	2024.gada faktiskā izpilde
	Kopā:	88 508 114	99 248 174
01.00.00	Diplomātisko un konsulāro misiju nodrošinājums	50 433 475	0
01.04.00	<i>Diplomātiskās misijas ārvalstīs</i>	50 393 586	0
01.06.00	<i>Konsulārais nodrošinājums</i>	39 890	0
02.00.00	Iemaksas starptautiskajās organizācijās	11 668 236	17 529 711
03.00.00	Diplomātisko un konsulāro misiju nodrošinājums		57 064 526
07.00.00	Attīstības sadarbības projekti un starptautiskā palīdzība	4 447 335	1 842 574
09.00.00	Materiālās palīdzības nodrošināšana	2 581	442
70.00.00	Citu Eiropas Savienības politiku instrumentu projektu un pasākumu īstenošana	1 007 454	755 383
70.06.00	<i>Latvijas pārstāvju ceļa izdevumu kompensācija, dodoties uz Eiropas Savienības Padomes darba grupu sanāksmēm un Padomes sanāksmēm</i>	854 523	697 294
70.18.00	<i>Iekšējās drošības un Patvēruma, migrācijas un integrācijas fondu projektu un pasākumu īstenošana (2014-2020)</i>	152 931	0

70.24.00	<i>Iekšējās drošības un Patvēruma, migrācijas un integrācijas fondu un Finansiāla atbalsta instrumenta robežu pārvaldībai un vīzu politikai projektu un pasākumu īstenošana (2021–2027)</i>	0	58 089
97.00.00	Nozaru vadība un politikas plānošana	20 081 336	21 536 595
99.00.00	Līdzekļu neparedzētiem gadījumiem izlietojums	867 698	518 944

Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums (euro) Budžeta veids: ziedojumi un dāvinājumi				
Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	1 347	5	65
1.1.	ziedojumi un dāvinājumi	1 347	5	65
2	Izdevumi (kopā)	2 550	17 883	943
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	2 550	17 883	876
2.1.1.	kārtējie izdevumi	2 550	17 883	876
2.2.	Pārējie izdevumi, kas veidojas pēc uzkrāšanas principa un nav klasificēti iepriekš	0	0	67

Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums (euro) Prioritārajiem pasākumiem papildu piešķirtais finansējums 2024.gadam			
Nr. p.k.	Pasākums un tā īss apraksts	Programmas/apakšprogrammas (kuras ietvaros pasākums īstenots) kods un nosaukums	Izdevumu palielinājums 2024.gadā
1.	Latvijas ārvalstu pārstāvniecību vietējās kapacitātes stiprināšana	03.00.00 Diplomātisko un konsulāro misiju nodrošinājums	390 000
2	Latvijas publiskās diplomātijas aktivitāšu nodrošināšanai, tai skaitā pārstāvniecībās	03.00.00 Diplomātisko un konsulāro misiju nodrošinājums 97.00.00 Nozaru vadība un politikas plānošana	600 000
3.	Latvijas dalības Eiropas Savienībā divdesmitgades atzīmēšana	03.00.00 Diplomātisko un konsulāro misiju nodrošinājums 97.00.00 Nozaru vadība un politikas plānošana	280 000
4.	Valsts tiešās pārvaldes iestādēs nodarbināto atalgojuma palielināšana	03.00.00 Diplomātisko un konsulāro misiju nodrošinājums 97.00.00 Nozaru vadība un politikas plānošana	842 908
5.	Publisko personu nomas maksas sadārdzinājums Nomas maksas pārrēķins saskaņā ar Ministru kabineta 20.02.2018. noteikumos Nr. 97 "Publiskas personas mantas iznomāšanas noteikumi" noteikto kārtību	03.00.00 Diplomātisko un konsulāro misiju nodrošinājums 97.00.00 Nozaru vadība un politikas plānošana	333 861
6.	Civilā eksperta dalības nodrošināšana ES Padomdevēja misijā civilā drošības sektora reformām Ukrainā	03.00.00 Diplomātisko un konsulāro misiju nodrošinājums	86 304
	Kopā		2 533 073

ATBALSTS UKRAINAI

Latvija turpināja Ukrainai sniegt visaptverošu atbalstu tās cīņā pret Krievijas agresiju divos galvenajos virzienos – politiskajā un praktiskajā, kā arī divpusējos un daudzpusējos formātos.

Politiskā atbalsta ietvaros visās vizītēs, tikšanās, politikas iniciatīvās ES, NATO, daudzpusējos forumos un citur Latvija iestājās par atbalstu Ukrainai. Tas ietver skaidrojošu darbu par Krievijas agresiju, kara noziegumiem un to globālo ietekmi, lai starptautiski nostiprinātu izpratni par Krievijas atbildības nepieciešamību, veicinātu Krievijas izolāciju, un stiprinātu starptautiskajos noteikumos balstītu kārtību.

Praktiskā atbalsta ietvaros Latvija turpināja Ukrainai sniegt militāro atbalstu 0,25 % apmērā no IKP un atbalstu rekonstrukcijai. Iezīmētas konkrētas militārā atbalsta jomas, tai skaitā darbs Latvijas un Lielbritānijas virzītajā Dronu koalīcijā, militārā ekipējuma un bruņojuma piegāde un karavīru apmācība, tostarp ES militārās atbalsta misijas Ukrainai (*EUMAM Ukraine*) ievaros. Ārlietu ministrijas iemaksas Eiropas Miera mehānismā Ukrainas atbalsta pasākumiem 2024. gadā sastādīja 3,31 milj. EUR.²

Savukārt Pirmajā Ukrainas Miera samitā 15.–16. jūnijā Birgenštokā Latvija atbalstīja visaptveroša, taisnīga un ilgstoša miera panākšanu Ukrainā, balstītu starptautiskajās tiesībās, tostarp ANO Statūtos. Latvija iesaistījās darbā par konkrētiem Miera iniciatīvas punktiem.

Latvija organizēja Starptautiskās Krimas platformas trešo parlamentāro samitu, kas pulcēja 56 valstis un piecas organizācijas. Samits sekmēja starptautiskās sabiedrības izpratni un atbalstu Ukrainas teritoriālās nedalāmības atjaunošanai, kā arī pievērsa uzmanību Krievijas pastrādātajiem noziegumiem Ukrainā.

² 3 307 796,88 EUR

2024. gada 24. oktobrī ārlietu ministre Baiba Braže saka uzrunu Starptautiskā Krimas platformas trešā parlamentā samita atklāšanā. Foto: Laura Celmiņa, Ārlietu ministrija

Praktiskā atbalsta ietvaros 2024.gada aprīlī Viļņā Latvijas ar Ukrainas prezidentu parakstīja vienošanos par ilglaicīgu atbalstu un drošības saistībām.

Pēc Ārlietu ministrijas veiktā apkopojuma valsts atbalsta apjoms Ukrainai 2024. gadā bija vairāk nekā 230 milj. eiro jeb 0,57% no IKP, savukārt Latvijas kopējais (valsts un sabiedrības) atbalsts Ukrainai laika posmā no 2022. gada 24. februāra līdz 2024. gada 31. decembrim sasniedza vismaz 859 milj. eiro, kas iekļauj militāro palīdzību, atbalstu Ukrainas civiliedzīvotājiem Latvijā, humāno palīdzību, atbalstu Ukrainas valdībai un rekonstrukcijai.

Latvija atbalsta Ukrainu, atjaunojot kara laikā cietušo infrastruktūru, īpaši koncentrējoties uz sociālo infrastruktūru kā izglītības iestādes un slimnīcas. Vienlaikus karš būtiski ietekmējis iedzīvotāju psiholoģisko stāvokli, radot gan fiziskas, gan psiholoģiskas traumas, kuru risināšanai nepieciešams tūlītējs atbalsts. Latvijas iesaiste Ukrainas atjaunošanā veicina Ukrainas sabiedrības noturību un dod cerību labākai rītdienai, sniedzot ieguldījumu kopējās drošības situācijas uzlabošanā.

Latvija iesaistās Ukrainas rekonstrukcijā kopš 2022. gada ar fokusu uz Černihivas apgabalu. Latvijas un Ukrainas vienošanās par ilglaicīgu atbalstu un drošības saistībām ietvaros Latvija apņēmusies iezīmēt 15 milj. eiro, lai īstenotu rekonstrukcijas projektus laika posmā no 2024. gada līdz 2026. gadam, koncentrējoties uz sociālās infrastruktūras objektu atjaunošanu,

psiholoģisko atbalstu sievietēm un ekspertīzes nodošanu, īpaši ar ES integrāciju saistītos jautājumos.

2024. gadā tika atklātas sadarbībā ar ANO Attīstības programmu (UNDP) rekonstruētās izglītības iestādes – Talalaivkas licejs (attēlā - apakšā labajā pusē), Kijinkas bērnudārzs “Maljatko” (apakšā kreisajā pusē) un Novija Bilousa ciema padomes Starija Bilousa licejs (augšā labajā pusē).

Foto: ANO Attīstības programma

Kopš 2024. gada Centrālā finanšu un līgumu aģentūra (CFLA) kā Latvijas attīstības aģentūra veic Ukrainas rekonstrukcijas projektu administrēšanu. “Centrs MARTA” nodrošināja 2023. gadā atvērto sieviešu atbalsta centru darbību un teritorijas labiekārtošanu un uzsāka darbu pie Ukrainas tiesībsarga Cilvēktiesību aizsardzības centra izveidošanas Černihivā. Savukārt nodibinājums “Uzņēmēji Mieram” un biedrība “Tavi Draugi” īsteno sociālās infrastruktūras atjaunošanu Černihivas apgabalā.

TRANSATLANTISKĀS ATTIECĪBAS UN STARPTAUTISKĀS DROŠĪBAS JAUTĀJUMI

Ciešu attiecību veidošana ar transatlantiskajiem partneriem ASV un Kanādu ir Latvijas ārpolitikas un drošības politikas ilgtermiņa prioritāte gan NATO stiprināšanai, gan globālu izaicinājumu efektīvai risināšanai. 2024. gada transatlantiskā sadarbība turpināja būt aktīva līdz ar kopīgiem centieniem atbalstīt Ukrainu cīņā pret Krievijas agresiju.

Latvijas interesēs ir nodrošināt lielāku un pastāvīgu ASV militāro un ekonomisko klātbūtni, stiprinot drošību, labklājību un konkurētspēju Baltijas reģionā. Karš Ukrainā un agrākā

pandēmijas pieredze liek arī ekonomikā un piegādes ķēdēs aizvien vairāk koncentrēties uz sadarbības attīstīšanu ar līdzīgi domājošiem partneriem un sabiedrotajiem. Šajā kontekstā Latvija uzturēja aktīvu politisko dialogu ar ASV, veicinot ciešāku sadarbību gan drošības, gan ekonomikas jomā. Gada laikā notika vairākas Latvijas augstāko amatpersonu vizītes ASV, tostarp Valsts prezidenta brauciens uz Kalifornijas pavalsti, kura ir piektā lielākā ekonomika pasaulē, meklējot sadarbības paplašināšanas iespējas inovatīvo tehnoloģiju jomā. 2024. gada laikā notikušās ASV kongresmeņu un senatoru divpartiju delegāciju vizītes Latvijā sniedza mūsu partneriem nepastarpinātu informāciju par Latvijas drošības situāciju un nepieciešamo atbalstu. ASV Kongress turpināja atbalstu Baltijas drošības iniciatīvai, kas sekmē Latvijas militāro spēju celšanu. 2024. gadā Baltijas drošības iniciatīvai tika piešķirti 228 miljoni USD.

2024. gadā tālāku attīstību guva Latvijas un ASV sadarbība ekspertu līmenī attīstības sadarbības, sankciju ieviešanas jautājumos, atbalsta sniegšanā pilsoniskajai sabiedrībai un neatkarīgajiem medijiem, dezinformācijas apkarošanā. Notika arī pirmais ASV–Baltijas valstu ārlietu ministru līmeņa dialogs par drošības situāciju Indijas un Klusā okeāna reģionā un hibrīdo apdraudējumu. Latvija ir definējusi interesi sadarboties ar ASV jauno tehnoloģiju, tanī skaitā 5G/6G, mākslīgā intelekta, militārās rūpniecības jomās.

Transatlantisko attiecību neatņemams elements ir cieša sadarbība ar Latvijas sabiedroto Kanādu. 2024. gadā valstis koncentrējās uz drošības un aizsardzības jomu, ņemot vērā Kanādas apņemšanos palielināt tās vadīto daudznacionālo NATO klātbūtni Latvijā līdz brigādes līmenim. Latvija augstu novērtēja Kanādas līderību un ieguldījumu alianses austrumu flanga kopējā drošībā un agresoru atturēšanā, kas skaidri demonstrē alianses vienotību. 2024. gadā tika organizētas regulāras Latvijas augstāko amatpersonu, tostarp Valsts prezidenta, Baltijas valstu parlamentu priekšsēdētāju, ārlietu, aizsardzības un kultūras ministru vizītes Kanādā. 2. decembrī Rīgā Baltijas valstu un Kanādas ārlietu ministri pārrunāja transatlantiskās attiecības, drošības situāciju Eiropā un pasaulē, Krievijas agresijas karu Ukrainā, atbalstu Ukrainai, sadarbību ar globālajiem partneriem, tostarp Indijas un Klusā okeāna reģionā. Tika turpināta sadarbība ANO “Sievietes, miers un drošība” darbakārtības jautājumos. Ārlietu ministre piedalījās Kanādas un Jamaikas kopīgi rīkotajā ārlietu ministru–sieviešu konferencē Toronto. Kanādas parlamentā tika nodibināta pirmā Kanādas–Latvijas parlamentu sadarbības grupa, paverot iespējas ciešākas parlamentārās sadarbības veidošanai. Tāpat turpinājās Latvijas–Kanādas ekonomiskās politikas dialogs un cieša koordinācija starp Baltijas valstīm un Kanādu sankciju jautājumos.

Baltijas valstu un Kanādas ārlietu ministru tikšanās Rīgā. Foto: Laura Celmiņa, Ārlietu ministrija

Sabiedroto klātbūtne Baltijas reģionā, tai skaitā Latvijā, ir viens no neatsveramiem atturēšanas un aizsardzības elementiem Latvijas, Eiropas un NATO kopējai drošībai. NATO samitā Vašingtonā tika pārapstiprināta sabiedroto apņemšanās stiprināt klātbūtni NATO austrumu flangā. Samitā arī apstiprinātas komandstruktūras izmaiņas, kas nodrošinās spēju sinhronizēt un vadīt kaujas operācijas kolektīvās aizsardzības gadījumā. Tika pārskatīta NATO brīdināšanas sistēma un pieņemti lēmumi par papildu pilnvaru nodrošināšanu augstākajam sabiedroto spēku virspavēlniekam Eiropā (SACEUR), lai ļautu laikus rīkoties un veikt sagatavošanās darbus militāra iebrukuma NATO valstu teritorijā atvairīšanai.

Ārlietu ministre Baiba Braže piedalās NATO samitā Vašingtonā 2024. gada 9.-11. jūlijā. Foto: Dāvis Doršs, Valsts prezidenta kanceleja

Latvija turpināja veikt ieguldījumus, lai nodrošinātu piemērotus apstākļus NATO sabiedroto spēku un spēju lielākai klātbūtnei. Zviedrija pieņēma vēsturisku lēmumu par bataljona izmēra kontingenta nosūtīšanu dalībai brigādē. 2024. gada jūlijā notika Kanādas vadīto spēku brigādes štāba atklāšana. Rudenī brigāde piedalījās valsts visaptverošās aizsardzības mācībās “Namejs 2024”. Brigādes spējas tika novērtētas pirmajās pilna mēroga mācībās “Resolute Warrior 2024”.

Apzinoties Baltijas jūras reģiona stratēģisko nozīmi un potenciālos draudus, Latvija cieši sadarbojās ar pārējām Alianses dalībvalstīm reģiona drošības un aizsardzības spēju stiprināšanā. Latvija iestājās par sabiedroto sauszemes, gaisa un jūras spēku klātbūtnes reģionā palielināšanu. Latvija piedalījās un pilnā mērogā atbalstīja Alianses centienus pilnveidot aizsardzības spējas, kā arī regulāri tās testēt un vingrināt.

Ņemot vērā Eiroatlantiskā un Indijas un Klusā okeāna reģiona kopīgos drošības izaicinājumus, attīstās NATO, ES un reģiona partneru dialogs, īpaši ar Austrāliju, Japānu, Jaunzēlandi un Korejas Republiku. Sadarbība NATO fokusējas uz kopīgiem pārrobežu izaicinājumiem, Ķīnas radītiem izaicinājumiem Alianses drošībai, vērtībām un interesēm, kā arī Ķīnas un Krievijas sadarbību un tās ietekmi uz reģionālo un starptautisko drošību. Lai stiprinātu NATO un Indijas un Klusā okeāna partneru – Austrālijas, Japānas, Jaunzēlandes,

Korejas Republikas – praktisko sadarbību, abas puses īstenoja kopīgus projektus: Ukrainas atbalstam, kiberaizsardzībā, cīņā pret dezinformāciju un saistībā ar jaunajām tehnoloģijām.

NATO drošības nedalāmības 360 grādu pieejas ietvaros turpinājās konsultācijas par sadarbības stiprināšanu un individuālu programmu izstrādi ar NATO partneriem Āfrikā un Tuvajos Austrumos, sevišķi NATO Vidusjūras dialoga (Alžīrija, Ēģipte, Izraēla, Jordānija, Maroka, Mauritānija, Tunisija) un NATO Stambulas sadarbības iniciatīvas valstīm (Apvienotie Arābu Emirāti, Bahreina, Kuveita, Katara), stiprinot reģionālo drošību un sniedzot ieguldījumu terorisma apkarošanā. NATO Vašingtonas samitā tika apstiprināts NATO rīcības plāns Dienvidu reģionam, lai veidotu stratēģisku un uz rezultātiem orientētu pieeju sadarbības veicināšanai ar partnervalstīm. Koordinējot Alianses centienus, Vašingtonas samitā pieņemts lēmums izveidot NATO ģenerālsekretāra īpašā pārstāvja Dienvidu reģionam amatu un NATO Sakaru biroju Ammānā, Jordānijā.

Starptautiskajām misijām un operācijām ir svarīga loma reaģējot uz ārējām krīzēm un konfliktiem, stiprinot drošību un stabilitāti gan tiešā ES tuvumā, gan tālāk no ES robežām. Latvija turpināja dalību NATO vadītajā starptautiskajā miera uzturēšanas operācijā Kosovā (KFOR) ar vienu Latvijas Nacionālo bruņoto spēku vieglo kājnieku rotu, kas ir lielākais Latvijas kontingents starptautiskajās operācijās. Tāpat Latvija piedalījās ANO, ES un NATO starptautiskajās misijās un operācijās Tuvajos Austrumos (UNTSO), Libānā (UNIFIL), Ukrainā (EUMAM Ukraine un EUAM Ukraine), Gruzijā (EUMM Georgia), Armēnijā (EUMA), Irākā (NATO Mission Iraq), militārās jūras operācijās Vidusjūras reģionā (EUNAVFOR MED Irini) un Sarkanās jūras reģionā (EUNAVFOR ASPIDES), kā arī divās daudznacionālās koalīcijās Irākā (Globālās koalīcijas ISIL sakāvei militārajā operācijā “Inherent Resolve”) un līdz 2024. gada 1. decembrim Hormuza šaurumā (Starptautiskās kuģniecības drošības atjaunošanas iniciatīvas jūras drošības operācijā “Sentinel”).

2024. gadā vairākkārt aktivizēta ES Kiberdiplomātijas rīkkopa, reaģējot uz pret ES, tās dalībvalstīm un pret partneriem vērstām ļaunprātīgām kiberaktivitātēm. Tostarp 2024. gada 24. jūnijā ES sankcionēja 6 personas, kuras veikušas kiberuzbrukumus pret ES dalībvalstīm un Ukrainu.

2024. gada 11. janvārī Latvijas ārlietu ministrs Krišjānis Kariņš un Ukrainas ārlietu ministrs Dmitro Kuleba, klātesot Ministru prezidentei Evikai Siliņai un Ukrainas prezidentam Volodimiram Zelenskim, parakstīja Latvijas Republikas valdības un Ukrainas Ministru kabineta līgumu par tehnisko un finansiālo sadarbību. Foto: Laura Celmiņa, Ārlietu ministrija

Latvija turpināja iestāties par NATO samita Vašingtonā pieņemtajiem lēmumiem, kas veicina Ukrainas un NATO bruņoto spēku savietojamību, stiprina noturību un tuvina Ukrainas dalību NATO.

NATO un ES spēju attīstība. Partnerības

Līdz ar Zviedrijas un Somijas iestāšanos NATO Latvijas drošības un aizsardzības politikā ir pieaugusi reģionālās sadarbības formātu nozīme. Baltijas jūras drošības un Baltijas valstu gaisa telpas un teritoriālās aizsardzības jomā svarīga loma ir Baltijas valstu un Ziemeļvalstu (*Nordic–Baltic Eight*, NB8) formātam. Tāpat 2024. gadā panākta ciešāka Baltijas valstu un Polijas sadarbība lēmumu pieņemšanas koordinācijā, vienotas pieejas izstrādē, kā arī kopīgo aizsardzības spēju stiprināšanā.

Latvija ir konsekventi atbalstījusi NATO partnerību politiku un sadarbību ar citām valstīm, gan Eiropā, gan ārpus tās. NATO partnerības politikas mērķis ir stiprināt starptautisko drošību un stabilitāti. Sadarbība ar šīm valstīm sekmē reģionālo drošību un stabilitāti. NATO un partnervalstu sadarbība ir balstīta kopīgās vērtībās.

Viens no būtiskākajiem NATO un ES spēju attīstības jautājumiem ir abu organizāciju kapacitātes izvēršana hibrīdo apdraudējumu mazināšanai, atturēšanai un novēršanai, kā arī visaptverošas noturības stiprināšanai. Ņemot vērā hibrīdo apdraudējumu daudzveidību, tai skaitā apdraudējumu Baltijas jūras reģiona kritiskajai infrastruktūrai, Latvija kopā ar citiem NATO sabiedrotajiem iestājās par minētās infrastruktūras aizsargāšanu.

Latvija iestājās par visaptverošas drošības politikas ieviešanu ES līmenī, atbalstot pastāvošo noturības un drošības mehānismu attīstību, kā arī no 2024.gada oktobrī publiskotā Eiropas Komisijas priekšsēdētājas U. fon der Leienas īpašā padomnieka Sauli Nīnisto ziņojuma par ES noturības spēju stiprināšanu izrietošo padziļināto un mērķēto stratēģiju izstrādi.

Būtiska ES prioritāte ir Eiropas aizsardzības spēju kāpināšana. 2024.gadā nozīmīgs solis aizsardzības rūpniecības stiprināšanai bija EK publicētā Eiropas aizsardzības industrijas stratēģija, uz kuras pamata 2025.gadā tapa regula par Eiropas aizsardzības rūpniecības programmu. Stratēģija paredz kopīgas investīcijas aizsardzības industrijas bāzes stiprināšanā, palielinot tam paredzēto finansējumu, kā arī aizsardzības gatavības integrēšanu visās ES politikās. Stratēģija arī paredz padziļinātu ilgtermiņa sadarbību ar Ukrainas aizsardzības industriju.

Latvija aktīvi izmantoja ES radītos instrumentus, lai piesaistītu finansējumu Latvijas aizsardzības industrijas attīstībai. 2024. gada martā EK piešķīra līdzfinansējumu Artilērijas modulāro pulvera lādiņu rūpnīcas izveidei Latvijā. Novembrī EK piešķīra 60 miljonu EUR līdzfinansējumu pieciem projektiem, kuru starpā ir divi Latvijas militāro spēju attīstības projekti "Patria" 6x6 bruņumašīnu un vidējās darbības pretgaisa aizsardzības sistēmu "IRIS-T" iepirkumi. Pateicoties starptautiskajai pieredzei un ekspertīzei 5G inovāciju jomā, Latvijas Mobilais Telefons (LMT) ir partneris vairākos ES finansētos liela mēroga aizsardzības izpētes un attīstības projektos, kā arī NATO projektā par digitālo savietojamību dažādiem militārajiem spēkiem ar 5G tehnoloģiju palīdzību.

Latvija iestājās par ciešāku un praktiskāku ES un NATO sadarbību aizsardzības spēju trūkumu novēršanā. Latvija turpināja sniegt ieguldījumu ES un NATO iniciatīvās militāro spēju stiprināšanai. Latvija piedalījās pastāvīgās strukturētās sadarbības jeb PESCO14 Militārās mobilitātes projektā, lai panāktu standartizētu un paātrinātu robežu šķērsošanas procedūru sabiedroto spēku militāram tranzītam ES teritorijā.

ES 2024. gadā turpināja sistemātiski īstenot tālākos soļus nolūkā **mazināt tās strukturālo enerģētisko atkarību no fosilajiem energoresursiem**, īpaši fokusējoties uz enerģētiskās atkarības mazināšanu no Krievijas izcelsmes energoresursiem. Tāpat arī īpaša vērība tika pievērsta kritiskās infrastruktūras drošības stiprināšanai enerģētikā, ņemot vērā dinamiski mainīgo ģeopolitisko vidi un arvien pieaugošos hibrīdos apdraudējumus. Turpinājās arī mērķtiecīgs darbs pie Baltijas valstu elektrotīklu sinhronizācijas ar kontinentālās Eiropas tīkliem sagatavošanas, lai 2025. gadā februārī pilnībā varētu tikt izbeigta enerģētiskā atkarība no Krievijas un Baltkrievijas, fiziski atslēdzoties no šo valstu energosistēmām.

Klimata pārmaiņu mazināšana un pielāgošanās tām turpina saglabāties kā viena no ES ilgtermiņa prioritātēm. ES un nacionālos līmeņos tiek strādāts pie Eiropas zaļā kursa tiesību aktu praktiskās ieviešanas ar mērķi veicināt ekonomikas ilgtspēju, mazināt piesārņojumu un uzlabot dabas apstākļus. 2024. gada jūnijā Latvija iesniedza Eiropas Komisijai atjaunoto Nacionālo enerģētikas un klimata plānu (NEKP), precizējot iepriekš definētās rīcībpolitikas klimata pārmaiņu mazināšanai. Klimata un enerģētikas ministrijai ir jāturpina koordinēt pasākumu ieviešanu sadarbībā ar citu nozaru ministrijām, ņemot vērā klimata pārmaiņu arvien plašāko un postošāko ietekmi uz dažādām tautsaimniecības jomām. Tāpat arī klimatrīcības un piesārņojuma mazināšanas pasākumus būs nepieciešamība arvien vairāk salāgot ar sabiedrības interesēm, vietējo uzņēmumu konkurētspēju, kā arī valsts aizsardzības vajadzībām.

Turpinot centienus mazināt un izbeigt ES līdz šim pastāvošo atkarību no agresorvalstu produktu piegādēm, kā arī ierobežotu Krievijas agresijas kara finansēšanu Ukrainā, Eiropas Komisija pēc Latvijas un tai līdzīgi domājošo valstu ierosinājuma nāca klajā ar priekšlikumu par muitas tarifu paaugstināšanu Krievijas un Baltkrievijas lauksaimniecības produktiem, kas stājas spēkā 2024. gada 1. jūlijā. Lai netiktu atbalstīta Krievijas spēja veikt karadarbību Ukrainā, Latvijas ieskatā jāturpina muitas tarifu pārskatīšanu un paaugstināšanu pašreizējam importam, kā arī jaunu tarifu noteikšanu plašākam Krievijas un Baltkrievijas produktu klāstam.

Ekonomiskās izaugsmes un noturības stiprināšana, kā arī **ES konkurētspējas un globālās ietekmes palielināšana** ir definēts kā viens no Ārlietu ministrijas stratēģiskajiem mērķiem un darbības virzieniem. Ekonomiskā izaugsme un globālās konkurētspējas veicināšana iezīmējās arī kā viena no ES 2024. gada būtiskākajām prioritātēm. Lai sniegtu

vērtējumu par pašreizējo ekonomisko situāciju ES, kā arī rekomendācijas tālākajai rīcībai, kas palīdzētu uzlabot ES globālo konkurētspēju, 2024. gadā tika publicēti divi augsta līmeņa ziņojumi – Enriko Letas “Daudz vairāk nekā tirgus” un Mario Dragi “ES konkurētspējas nākotne”. Ziņojumi tika rūpīgi vērtēti gan nacionālā, gan ES līmenī, un daudzi tajos izklāstītie ieteikumi tiks izmantoti par pamatu ES konkurētspējas stratēģijām un nākotnes likumdošanas iniciatīvām konkurētspējas veicināšanai un ES vienotā tirgus stiprināšanai un harmonizēšanai.

Jaunās Eiropas Komisijas darba kārtībā kā prioritāri jautājumi tika izvirzīti **ES regulējuma vienkāršošana un administratīvā sloga mazināšana**. ES iestādes aktīvi strādā, lai samazinātu administratīvo slogu uzņēmumiem kopumā par 25%, turklāt mazajiem un vidējiem uzņēmumiem par 35%.

2024. gadā **ES digitālo jautājumu jomā** tika sasniegts būtisks progress mākslīgā intelekta un taisnīgas un drošas digitālās vides pilnveidošanā, lai veicinātu ES globālo konkurētspēju un mazinātu digitālo plaisu, kas pastāv iepretim ASV un Ķīnai. 2024. gadā stājās spēkā ES Mākslīgā intelekta akts, kura mērķis ir veicināt drošu un uzticamu mākslīgā intelekta izplatību un lietošanu ES, nodrošinot cilvēku pamattiesību ievērošanu, kā arī stiprinot investīcijas un inovācijas mākslīgā intelektā jomā. Tāpat arī 2024. gadā stājās spēkā Digitālo pakalpojumu akts, kura mērķis ir radīt drošu un atbildīgu tiešsaistes vidi, regulējot šajā vidē esošos digitālo pakalpojumu starpniekus un platformas, kā, piemēram, tiešsaistes tirdzniecības vietas, sociālos tīklus, satura koplietošanas platformas, ceļojumu un izmitināšanas platformu darbību u.c.

2024. gada februārī noslēdzās intensīvs darbs pie **ES Daudzgaļu budžeta** vidustermiņa pārskata, kura mērķis ir stiprināt ES prioritātes un reaģēt uz augošajām budžeta programmu izmaksām. Latvija prioritāri aicināja strādāt pie tā, lai panāktu vienošanos par stabila un paredzama finansējuma nodrošināšanu Ukrainas atbalstam. Vidustermiņa pārskata ietvaros izveidots īpašs instruments Ukrainai ar kura palīdzību tiek sniegts ne tikai makrofinansiāls atbalsts, bet arī tiek ieguldīts valsts rekonstrukcijā, modernizācijā un sociālajā kohēzijā ar skatu uz pakāpenisku integrāciju ES. Būtiski atzīmēt, ka pārskats negatīvi neietekmē valstīm iezīmēto finansējumu kohēzijas un kopējās lauksaimniecības politikās un piešķirumi pārskata ietvaros nav samazināti. Tāpat pārskats ietver arī papildus finansējuma piešķirumu Eiropas Aizsardzības fondam, lai pastiprināti veicinātu inovatīvu aizsardzības produktu izstrādi un industrijas pārrobežu sadarbību, kā arī pētnieku iesaisti aizsardzības industrijas nozares attīstībā.

Vienlaikus 2024. gadā notika darbs pie Latvijas sākotnējās nostājas formulēšanas par ES Daudz gadu finanšu shēmu 2028.-2034. gadam. Savlaicīga Latvijas interešu, vajadzību un prioritāšu definēšana ļāvusi iesaistīties sarunās ar Eiropas Komisiju un pārējām ES dalībvalstīm vēl nākamā ES Daudz gadu budžeta priekšlikuma izstrādes stadijā. Saskaņā ar apstiprināto Latvijas pozīciju, Latvijai ir četri prioritārie virzieni: drošība un aizsardzība, Kohēzijas politika, Kopējā lauksaimniecības politika un atbalsts Rail Baltica projekta īstenošanai. Tāpat Latvija ir starp tām ES valstīm, kuras iestāsies par ES budžeta kopapjoma palielināšanu, bet neatbalstīs iespējamu Kohēzijas un Kopējās lauksaimniecības politikas programmu apvienošanu vienā finansējuma sadales mehānismā.

2024. gada laikā tika panākts būtisks progress, nodrošinot **ES līmeņa atbalstu migrācijas instrumentalizācijas skartajām valstīm**. Gada beigās Eiropas Komisija pieņēma komunikāciju un lēma piešķirt papildu ES finansējumu, lai atbalstītu dalībvalstis cīņā pret hibrīddraudiem, ko rada Krievijas un Baltkrievijas īstenotā migrācijas instrumentalizācija, un stiprinātu drošību pie ES ārējām robežām.

2024. gadā turpinājās dialogs par tiesiskuma aizsardzību un stiprināšanu ES. Ievērojot noteikto dalībvalstu secību, norisinājās diskusija par situāciju Latvijā. Eiropas Komisija publicēja jau piekto ikgadējo ziņojumu par tiesiskuma stāvokli ES, tajā iekļaujot katrai dalībvalstij, tostarp Latvijai, adresētas specifiskas rekomendācijas.

2024. gada jūnijā norisinājās **pirmās starpvaldību konferences ar Ukrainu un Moldovu**, tādējādi oficiāli sākot pievienošanās sarunas ar abām kandidātvalstīm. Ņemot vērā minēto, Latvija 2024. gadā turpināja konsekventi atbalstīt Ukrainas un Moldovas eiropas integrācijas procesu. 2024. gada notikumu ietekmē, kas veicināja strauju demokrātijas lejupslīdi Gruzijā, valsts ES integrācija tika *de facto* apstādināta. Gruzijas valdošā vara 2024. gada 28. novembrī paziņoja par plāniem atlikt Gruzijas ES iestāšanās sarunas līdz 2028. gada beigām, kas valstī izsauca plašus un ilgstošus tautas protestus.

Latvija turpināja atbalstīt **Rietumbalkānu** valstu ceļu uz iestāšanos ES, aicinot pildīt noteiktos kritērijus, veikt reformas, kā arī uzlabot kaimiņattiecības. 2024. gadā labu progresu ES iestāšanās sarunās sasniedza Albānija, atverot divas jaunas sarunu sadaļas. Tāpat arī Melnkalne turpināja virzību ES integrācijā, slēdzot trīs sarunu sadaļas. Latvija atbalstīja marta Eiropadomes lēmumu uzsākt pievienošanās ES sarunas ar Bosniju un Hercegovinu. 2024. gadā tika pieņemts Rietumbalkānu izaugsmes plāns ar Reformu un izaugsmes

mehānismu 6 miljardu eiro apmērā, kas veicinās Rietumbalkānu valstu sociāli ekonomisko konvergenci un integrāciju ES vienotajā tirgū.

Turpinot darbu pie ES sagatavošanas jaunu dalībvalstu iespējamai uzņemšanai, 2024. gada jūnijā Eiropadome pieņēma ES iekšējo reformu ceļa karti. Ceļa karte paredz, ka diskusijas par ES reformām notiek četros paralēlos virzienos – vērtības, politikas, budžets un pārvaldība. Saistībā ar ES politiku pielāgošanu aktuālas būs diskusijas, tajā skaitā par ES kopējo lauksaimniecības politiku, kohēzijas politiku, zaļo un digitālo pāreju, kā arī svarīgi būs izvēlēties piemērotāko ES budžeta modeli. Latvija uzskata, ka pašreizējie ES pamatlīgumi ir pietiekami elastīgi un nav nepieciešami to grozījumi, lai ES spētu uzņemt jaunas dalībvalstis.

Lai veicinātu plašāku diskusiju par **ES nākotni, paplašināšanos un reformām**, 2024. gada 7. novembrī Ārlietu ministrija sadarbībā ar Latvijas Ārpolitikas institūtu organizēja konferenci “Eiropas Savienības nākotne un Latvijas intereses”. Tās mērķis bija rosināt sabiedrībā diskusijas par ES un Latvijas nākotnes izaicinājumiem tādās jomās kā drošība, ES paplašināšanās, ekonomika un klimats. Pēc Ārlietu ministrijas iniciatīvas tika izstrādāta un konferences laikā atklāta Latvijas Ārpolitikas institūta publikācija “Latvijas ES 2030 redzējums. Ceļā uz nākotnes izaicinājumiem gatavu Eiropas Savienību”.

*2024. gada 7. novembrī ĀM notiek konference “Eiropas Savienības nākotne un Latvijas intereses”.
Foto: Laura Celmiņa, Ārlietu ministrija*

Aktuālie ES politikas jautājumi pirms ES padomēm, kā arī Eiropadomes sanāksmēm tiek regulāri apspriesti ar nevalstiskā sektora pārstāvjiem.

2024. gadā Latvija **uzsāka gatavošanos Latvijas prezidentūrai ES Padomē**, kas norisināsies 2028. gada otrajā pusē.

LATVIJAS ĀRĒJĀ EKONOMISKĀ POLITIKA UN STARPTAUTISKĀ TIRDZNIECĪBA

Ārlietu ministrija atskaites periodā ir veicinājusi Latvijas un tās uzņēmējdarbības un investīciju vides atpazīstamību starptautiskā līmenī, kā arī aktīvi strādājusi ar vietējiem uzņēmējiem, lai tiem nodrošinātu atbalstu kontaktu un jaunu partnerību veidošanā, eksporta tirgu apgūšanā, finansējuma piesaistīšanā, problēmsituāciju risināšanā. Atskaites periodā ārlietu dienests dažādos starptautiskos formātos ir mērķtiecīgi popularizējis Latvijas eksportējošo uzņēmumu piedāvājumu, īpaši augstas pievienotās vērtības tehnoloģijas un citas strauji augošas nozares (IT, bioekonomika, viedās tehnoloģijas, farmācija, optiskās tehnoloģijas un produkcija u.c.), kuras nodrošina būtiskus Latvijas eksporta ieņēmumus.

Ienākošās vizītes

Ārlietu dienests ienākošo vizīšu ietvaros ārvalstu amatpersonām un uzņēmējiem aktīvi prezentējis Latvijas ekonomisko kapacitāti, mūsu uzņēmumu spējas un piedāvājumu. Tas ļāvis eksportspējīgajiem Latvijas uzņēmumiem gūt atpazīstamību un jaunus sadarbības partnerus ārvalstīs. Kā viens piemērs jāmin Apvienoto Arābu Emirātu (AAE) Ārlietu ministrijas valsts ministra ekonomikas un tirdzniecības jautājumos un AAE Ekonomikas ministrijas ārējās tirdzniecības valsts ministra vizīte Latvijā 2024. gada maijā. Tās ietvaros tika prezentēta RTU zinātniskā bāze un prioritārie darbības virzieni zinātnes komercializācijā, demonstrēti tehnoloģiju jaunuzņēmumi, kā arī idejas pusvadītāju ražošanas jomā un RTU augstais tehniskais nodrošinājums. Savukārt 2024. gada jūlijā Rīgā uzņemtā Kalifornijas štata amatpersonu un uzņēmēju delegācija štata finanšu ministres F. Ma vadībā. Vizītes laikā notika augsta līmeņa tikšanās, tika prezentēti Latvijas investīciju projekti, organizēts Latvijas–Kalifornijas biznesa seminārs, kurā piedalījās 55 Latvijas uzņēmumu pārstāvji.

Izejošās vizītes

Būtisku ieguldījumu ekonomiskās sadarbības veicināšanā sniedz arī mūsu valsts amatpersonu izejošās vizītes, kurās tiek aicināti pievienoties arī Latvijas uzņēmēji. Piemēram, ārlietu ministra vizīte Japānā 2024. gadā, kuras ietvaros tika organizēts Latvijas–

Japānas biznesa forums, tādējādi sniedzot iespēju attīstīt jaunus biznesa kontaktus un sadarbību. Ārlietu ministres B. Bražes 2024. gada vizītes regulāri ietvēra ekonomikas komponenti, piemēram, Austrālijā, informējot par Latvijas aizsardzības industriju un dronu ražošanas iespējām, Indonēzijā, pārrunājot sadarbību IT tehnoloģiju un IT prasmju pārnēsē, savukārt Dienvidkorejā, pārrunājot sadarbību aizsardzības industrijas u.c. jomās. Ārlietu dienests sniedzis saturisku un praktisku atbalstu arī citu valsts augstāko amatpersonu un ministru ārvalstu vizītēm. Piemēram, 2024. gada maijā norisinājās Latvijas–Ukrainas Starpvaldību komisijas sēde ekonomikas ministra vizītes ietvaros. 2024. gada septembrī Ministru prezidentes vizītes laikā Ukrainā tika pārrunātas potenciālās sadarbības jomas ekonomikā un citi Latvijas uzņēmējiem būtiski jautājumi. Latvijas vēstniecība Ukrainā aktīvi iesaistās vizīšu plānošanā, organizē Latvijas un Ukrainas uzņēmēju tikšanās dažādos sadarbības formātos, kā arī palīdz esošo problēmjautājumu risināšanā. 2024. gada laikā noorganizēti vairāki Latvijas–Ukrainas biznesa forumi Ternopiļā, Kijivā un Vinnicā.

Goda konsulu tīkls

Plašais goda konsulu tīkls pavēris iespējas uzņēmumiem atrast jaunus sadarbības partnerus ārvalstīs. 2024. gada jūnijā Latvijas goda konsulu ārvalstīs sanāksmes laikā Ārlietu ministrija sadarbībā ar Latvijas Investīciju un attīstības aģentūru un Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameru organizēja kontaktbiržu, kurā vairāk nekā 90 Latvijas uzņēmumiem bija iespēja veidot kontaktus ar gandrīz 100 Latvijas goda konsuliem no teju 50 valstīm. Pēc goda konsulu sanāksmes vairākās valstīs aktivizējusies tālāka sadarbība, piemēram, 2024. gada novembrī Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra sadarbībā ar Latvijas goda konsulu Turcijā organizēja investoru izbraukumu prezentācijas, rezultējoties 3 ļoti augsta potenciāla sadarbībās ar Turcijas uzņēmumiem.

Informatīvais atbalsts

Ārlietu dienests sniedzis informatīvu un cita veida atbalstu Latvijas uzņēmumiem jaunu eksporta tirgu apgūšanā un eksporta apjoma kāpināšanā. 2024. gadā, tostarp sadarbībā ar uzņēmēju organizācijām, organizēta virkne izglītojošu semināru par eksporta iespējām konkrētās valstīs vai reģionos, piemēram, Japānā, ASV, Korejas Republikā.

Darbs investīciju piesaistē un eksporta veicināšanā

Ārvalstu investīciju piesaistē ārlietu dienestam ir svarīga loma – sadarbojoties ar Ekonomikas ministriju un Latvijas Investīciju un attīstības aģentūru, dienests strādā pie potenciālo investoru uzrunāšanas. Ārlietu ministrija aktīvi piedalās Lielo un stratēģiski nozīmīgo investīciju projektu koordinācijas padomes darbā, sniedzot no potenciālajiem

investoriem saņemto informāciju un kopīgi iesaistoties risinājumu meklēšanā. Dienests atbalstījis Latvijas eksportējošos uzņēmējus problēmsituāciju risināšanā, sniedzis atbalstu Latvijas uzņēmējiem biznesa kontaktu veidošanā, izmantojot vēstniecību un goda konsulu tīklu, kā arī atbalstījis ienākošo un izejošo uzņēmēju delegāciju vizīšu norisi. Tāpat vēstniecības strādājušas pie Latvijas uzņēmumu atpazīstamības veicināšanas, atbalstot uzņēmumu dalību starptautiskās izstādēs.

Publiskās diplomātijas programma

2024. gadā Ārlietu ministrija īstenojusi apjomīgu publiskās diplomātijas programmu ārvalstīs ar mērķi demonstrēt Latviju kā uzņēmējdarbībai un ārvalstu investīcijām pievilcīgu vidi, tā veicinot jaunu biznesa kontaktu un potenciālo sadarbības partneru piesaistīšanu. 30 valstīs noorganizēti aptuveni 60 pasākumi. Piemēram, Latvijas–Vācijas digitālā konference “Latvijas–Vācijas sinerģija: digitālās transformācijas virzītājspēks” pulcēja aptuveni 200 dalībniekus no Vācijas un Latvijas. Pasākumam sekoja plašas Vācijas uzņēmēju delegācijas vizīte uz Rīgu tālākas sadarbības veidošanai. Ar vēstniecības Londonā atbalstu norisinājās Latvijas un Apvienotās Karalistes aizsardzības industrijas uzņēmumu biznesa pasākums. Austrālijā un ASV tika organizēti pasākumi ar mērķi stiprināt sadarbību starp aizsardzības industriju pārstāvjiem. Vairākās valstīs organizēti pasākumi Latvijas IKT sektora atbalstam. Piemēram, Moldovas Digitālā samita ietvaros Latvijas uzņēmējiem bija iespēja piedāvāt risinājumus Moldovas IKT jomas vajadzībām. Pasākumam sekoja Moldovas delegācijas vizīte Rīgā. Ar vēstniecības iesaisti Latvijas uzņēmēju delegācija piedalījās lielākajā IKT nozares pasākumā Centrālāzijas reģionā *ICT WEEK Uzbekistan 2024*. Vizītes ietvaros norisinājās arī Latvijas–Uzbekistānas forums par digitālo savienojamību.

2024. gada laikā Latvijas vēstnieki ārvalstīs devušies aptuveni 100 reģionālajās vizītēs, kā ietvaros notikušas ekonomiska rakstura divpusējās tikšanās. Vēstniecības atbalstījušas vairāk nekā 100 starptautiskās izstādes, kur ar stendiem pārstāvēti Latvijas uzņēmēji. Vēstniecības organizējušas vai apmeklējušas aptuveni 300 cita veida ekonomiska rakstura pasākumus, kas snieguši pienesumu mūsu valsts ekonomiskajām interesēm.

ES tirdzniecības politika

Pieaugošas ekonomiskās fragmentācijas un protekcionisma tendenču apstākļos Latvijai ir būtiski attīstīt ekonomisko labklājību, konkurētspēju un noturīgas piegāžu ķēdes, tāpēc ir nepieciešams efektīvi īstenot un ieviest jaunus ES tirdzniecības un ieguldījumu aizsardzības nolīgumus. 2024. gadā notika aktīvs darbs pie brīvās tirdzniecības nolīgumu tīkla paplašināšanas – decembrī ES noslēdza sarunas ar Mercosur valstīm (Brazīlija, Argentīna,

Urugvaja, Paragvaja un Bolīvija), bet turpināja sarunas ar Meksiku, Indiju, Indonēziju, Filipīnām un Taizemi. Savukārt spēkā stājās nolīgumi ar Jaunzēlandi, Keniju un Čīli, kā arī Ilgtspējīgu investīciju veicināšanas nolīgums ar Angolu, kas ir pirmais šāda tipa nolīgums ES portfelī.

Pasaules Tirdzniecības organizācija

Pasaules Tirdzniecības organizācijas (PTO) griezumā 2024. gads Latvijai bija būtisks vairāku iemeslu dēļ. Februārī Latvija atzīmēja iestāšanās PTO 25. gadskārtu, kas ļāva pievienoties atvērta, pārredzama un godīgu daudzpusējās tirdzniecības sistēmu atbalstošu valstu lokam. Tāpat 2024. gadā Abū Dabī, Apvienotajos Arābu Emirātos, noritēja PTO 13. Ministru konference. Konference bija zīmīga, jo pēc ilgāka laika organizācijai pievienojās jaunas dalībvalstis – Austrumtimora un Komoru salas, tādējādi šobrīd apvienojot jau 166 pasaules valstis.

SADARBĪBA AR DIASPORU

Sadarbība un atbalsts Latvijas diasporai ir nozīmīga valsts politikas joma un būtisks Ārlietu ministrijas darbības virziens. Ministrija uztur pastāvīgu dialogu ar Latvijas diasporas pārstāvjiem, atbalsta Latvijas diasporu un tās organizāciju veidotos projektus, veicina Latvijas diasporas līdzdalību Latvijas tautsaimniecībā, politikā, kultūrā, izglītībā un zinātnē. Ārlietu ministrija turpināja nodrošināt koordinētu diasporas politikas īstenošanu, uzturot pasākumu kopumu darbam ar diasporu.

12.06.2024. Ārlietu ministre Baiba Braže tiekas ar Pasaules brīvo latviešu apvienības (PBLA) pārstāvjiem. Foto: Laura Celmiņa, Ārlietu ministrija.

Ārlietu ministrija organizēja vairākus apjomīgus forumus diasporai, lai iesaistītu mūsu tautiešus investīciju piesaistē, eksporta attīstībā un inovācijās. 2024.gada ietvaros norisinājās trīs forumi “Latvija fokusā”, atbalstot Latvijas valsts izaugsmi, savedot kopā uzņēmīgus un aktīvus tautiešus no visas pasaules, radot iespēju veidot jaunus kontaktus un apmainīties ar uzņēmējdarbības idejām tautsaimniecības attīstībai. Stokholmā forums norisinājās 23. martā un tā fokusā bija diskusijas un tikšanās ar Latvijas uzņēmējiem Zviedrijā, kur atkārtoti tika izveidots Latviešu biznesa klubs Zviedrijā. Savukārt Amsterdamā 25.maijā foruma viena no mērķauditorijām bija Latvijas studējošie jaunieši Nīderlandē un viņu piesaiste Latvijas tautsaimniecībai. Diskusijas norisinājās gan ar Latvijas diasporas studentiem, gan uzņēmējiem, gan profesionāļiem, strādājošiem Nīderlandē. Parīzē forums norisinājās 30.novembrī ar galveno saturisko uzsvaru uz radošo industriju kā vienu no Latvijas eksporta iespējām Francijas tirgū. Katrā no forumiem piedalījās vidēji 50 – 60 dalībnieki, tautieši, dzīvojoši ārvalstīs un gatavi veidot un sniegt atbalstu Latvijas nākotnes attīstībā.

25.05.2024. Biznesa forums “Latvija Fokusā” Amsterdamā (Bildē Raits Eglītis, PBLA izpilddirektors). Foto: Elīze Zaļuma.

Biznesa forums "Latvija Fokusā" Parīzē 2024. gada 30. novembrī (Bildē PBLA priekšsēdis Pēteris Blumbergs). Foto: Sabīne Dundure

Fokusējot uzmanību uz Latvijas profesionāļu zināšanu pārnei Latvijas tautsaimniecībā, politikā, kultūrā, izglītībā un zinātnē, 15. augustā ministrija organizēja trešo Starptautiskajās organizācijās strādājošo Latvijas profesionāļu forumu Rīgā.

16.08.2024. 3. Starptautiskajās organizācijās strādājošo Latvijas profesionāļu forums Ārlietu ministrijā. Foto: Ilze Salnāja, Ārlietu ministrija.

Starptautiskajās organizācijās strādājošo Latvijas profesionāļu foruma virsmērķis ir uzturēt pastāvīgu saikni ar starptautiskajās organizācijās strādājošajiem tautiešiem, pārrunāt iespējas, lai šo potenciālu pēc iespējas veiksmīgāk izmantotu Latvijas interešu pārstāvēšanai, īstenotu savstarpēju pieredzes apmaiņu, kā arī informēt dalībniekus par Latvijas attīstībai, ekonomikai un drošībai svarīgiem jautājumiem. Kopumā forumā piedalījās 82 dalībnieki no dažādām starptautiskajām organizācijām, nevalstiskajām organizācijām un valsts pārvaldes iestādēm. Ikgadējais forums ir nozīmīga diskusiju platforma un vienīgais pasākums, kurš ikgadēji pulcē Latvijas profesionāļus no dažādām valstīm, strādājošus starptautiskajās organizācijās.

19.09.2024. Diasporas konsultatīvās padomes sēde. Foto: Zanda Zelma-Lece, Ārlietu ministrija

2024. gadā aktīvu darbu turpināja Diasporas konsultatīvā padome (turpmāk – DKP) un tās ietvaros izveidotās darba grupas: Latviešu valodas un izglītības darba grupa, Remigrācijas koordinācijas darba grupa un Diasporas mediju darba grupa. 2024. gadā notika četras DKP sēdes, bet to starplaikos darba grupu sēdes. DKP sēdēs tika sniegti priekšlikumi turpmākajai darbībai un apspriesti sasniegtie rezultāti katrā no četriem rīcības virzieniem, kas noteikti “Plāns darbam ar diasporu 2024.–2026. gadam”: latviskās identitātes un piederības sajūtas Latvijai stiprināšana, latviešu valodas un kultūras saglabāšana ārpus Latvijas, diasporas pilsoniskās un politiskās līdzdalības veicināšana, diasporas iesaiste Latvijas tautsaimniecības un zinātnes attīstībā, atbalsts remigrācijai.

Diasporas organizāciju pārstāvji un valsts institūciju pārstāvji strādāja kopīgi darba grupās, aktualizējot latviešu valodas nepieciešamību diasporai un valsts atbalstu latviešu valodas prasmju un pilnveides pasākumiem diasporā. Remigrācijas koordinācijas darba grupa strādāja ar nodarbinātības jautājumiem un diasporas investīciju piesaistes aktualizēšanu. Diasporas mediju darba grupa strādāja pie diasporas mediju saliedētības, kā arī iesaistījās sarunās par budžeta piesaisti un diasporas mediju nozīmi Latvijā.

Arī 2024. gadā diasporas organizācijas izrādīja lielu interesi par ĀM izsludinātajiem projektu īstenošanas konkursiem. Tika saņemti 144 diasporas projektu pieteikumi no 24 valstīm, no kuriem tika atbalstīti 84 projekti 22 valstīs ar kopējo finansējumu 164 261,72 EUR.

KONSULĀRO FUNKCIJU LATVIJĀ UN ĀRVALSTĪS NODROŠINĀŠANA

2024. gadā Konsulārais dienests turpināja sniegt Latvijas valstspiederīgajiem praktisku un informatīvu atbalstu dažāda rakstura krīzēs. Ārlietu ministrija organizēja 141 jaunieša un 6 pieaugušo repatriāciju no Spānijas un Francijas, kur personas ceļojuma laikā bija atstātas bezpalīdzīgā situācijā tūrisma kompānijas maksātnespējas dēļ. Pēc raķešu uzlidojumiem Libānas dienvidos konsulārais dienests sadarbībā ar Latvijas goda konsulu Beirūtā palīdzēja 10 personām izceļot no Libānas ar citu ES dalībvalstu organizētiem speciālajiem reisiem.

Sarežģītajos drošības apstākļos pasaulē Ārlietu ministrija turpināja aktīvu preventīvo darbu, informējot sabiedrību par drošas ceļošanas principiem. 2024. gadā īpaša uzmanība tika veltīta jauniešu auditorijai, sadarbojoties ar sociālo tīklu personību kampaņā “Jaunietī, lai attēli, ieraksti, iespaidi koši – ceļo droši!”, kā arī piedaloties jauniešu festivālā “Kopums” Līvānos un “Jauniešu dienās” Jūrmalā. Lai atgādinātu par drošu ceļošanu un cilvēku tirdzniecības riskiem, konsulārā dienesta pārstāvji sadarbībā ar Tiesībsarga biroju apmeklēja skolas un tehnikumus vairākās Latvijas pilsētās. Atzīmējot ES dienu cīņai pret cilvēku tirdzniecību, Ārlietu ministrija piedalījās informatīvā kampaņā par darbaspēka ekspluatāciju “Neļauj sevi izmantot” jeb “Darbs ārzemēs”. Kampaņas laikā digitālajā vidē, lidostā, autoostā, vilcienos un citviet tika izplatīti tematiski vizuālie materiāli un video ar ieteikumiem ceļotājiem un darba meklētājiem.

2024. gadā Ārlietu ministrija sadarbībā ar citām iestādēm turpināja darbu pie konsulāro pakalpojumu plašākas pieejamības Latvijas valstspiederīgajiem ārvalstīs. Konsulārais dienests kopumā sniedza 168 307 maksas konsulāro pakalpojumu. Par 2024.gadā sniegtajiem konsulārajiem pakalpojumiem tika iekasētas valsts nodevas un konsulārā atlīdzība 5,62 milj. EUR apmērā.

Liels pieprasījums saglabājās pēc pasēm un personas apliecībām. 2024. gadā ar pārstāvniecību starpniecību tika noformēti 49853 personu apliecinoši dokumenti. Lai Latvijas valstspiederīgajiem valstīs ar lielām tautiešu diasporām nodrošinātu ērtākas personu apliecinošo dokumentu saņemšanas iespējas, pārstāvniecības organizēja 16 izbraukumus ar mobilajām pasu darbstacijām. 2024.gadā pārstāvniecībās tika pieņemti un apstrādāti 31429 vīzu pieteikumi.

DIVPUSĒJĀ SADARBĪBA AR VALSTĪM

Eiropa

2024.gadā tika turpināti intensīva sadarbība ar Eiropas valstīm, veicinot kopīgu nostāju saskaņošanu ārpolitikas jautājumos, kā arī ekonomisko sadarbību.

2024. gadā notika aktīva Latvijas un **Lietuvas** divpusējā sadarbība un vizīšu apmaiņa. 10. maijā ārlietu ministre Baiba Braže apmeklēja Lietuvu iepazīšanās vizītē. Saeimas priekšsēdētāja Daiga Mieriņa un Saeimas pārstāvji piedalījās notiekošajā Dziesmu svētku simtgades noslēguma koncertā, kas notika 6. jūlijā Viļņā, Lietuvā. Atzīmējot Baltijas ceļa 35. gadadienu, 23. augustā Valsts prezidents Edgars Rinkēvičs tikās ar Lietuvas prezidentu Gitanu Nausēdu (*Gitanas Nausėda*) Pasvalē pie Latvijas–Lietuvas robežas. Turpretī 26. augustā Paliesē, Lietuvā norisinājās ikgadējais Latvijas un Lietuvas Ārlietu ministriju vadību neformālais seminārs ar Latvijas un Lietuvas ārlietu ministru dalību. Savukārt 21. septembrī Pakrojā Lietuvā notika Baltu vienības dienas svinības ar Latvijas un Lietuvas parlamentu priekšsēdētāju un parlamentu delegāciju dalību. 17. oktobrī notika Lietuvas ārlietu ministra Gabriēļa Landsbergā (*Gabrielius Landsbergis*) darba vizīte Latvijā, lai pasniegtu ikgadējo Latvijas un Lietuvas Ārlietu ministriju Baltu balvu un piedalītos Rīgas konferencē. Savukārt 3. decembrī notika Lietuvas Seima spīkera Sauļus Skvernelis (*Saulius Skvernelis*) iepazīšanās vizīte Latvijā. 2024. gada 18. aprīlī Kuldīgā notika Latvijas–Lietuvas Starpvaldību komisijas (SVK) sēde, kuras laikā tika pārrunāti abu valstu divpusējās sadarbības aktuālie jautājumi un turpmākās sadarbības attīstības virzieni tādās jomās kā: transports, migrācijas kontrole un valstu robežu aizsardzība, kopīgo upju apsaimniekošana u. c. Sēdi organizēja un vadīja Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija, tajā piedalījās arī abu valstu vēstnieki un Ārlietu ministriju pārstāvji. 2024. gadā arī apritēja 25 gadi kopš Latvijas–Lietuvas SVK izveides.

Arī ar **Igauniju** Latviju vieno aktīvs dialogs un cieša sadarbība starptautiskajos formātos, tai skaitā nostāju koordinēšana ārpolitikas jautājumos. 2024. gadā turpinājās intensīva augstāko

amatpersonu vizīšu apmaiņa. 6. maijā notika Latvijas ārlietu ministres Baibas Bražes iepazīšanās vizīte Igaunijā, kuras laikā notika tikšanās ar Igaunijas prezidentu Alaru Karisu (*Alar Karis*), Igaunijas parlamenta (*Riigikogu*) priekšsēdētāju Lauri Husaru (*Lauri Hussar*), Igaunijas parlamenta ārlietu komisijas vadītāju Marko Mihkelsonu (*Marko Mihkelson*) un Igaunijas ārlietu ministru Margusu Cahknu (*Margus Tsahkna*). Ārlietu ministre apaļā galda diskusijā tikās arī ar Igaunijas Starptautiskā aizsardzības un drošības centra (ICDS) ekspertiem. 22. jūnijā Valsts prezidents Edgars Rinkēvičs un Igaunijas prezidents Alars Kariss Cēsu kauju 105. gadskārtas atceres pasākumu ietvaros tikās Cēsīs. Pēc tam abu valstu prezidenti apmeklēja Tartu Dziesmu svētku koncertu “Laime un prieks”. 5. jūlijā darba vizītē Latvijā ieradās Igaunijas ārlietu ministrs Marguss Cahkna. Vizītes laikā tika pasniegta arī 15. Latvijas un Igaunijas Ārlietu ministriju Valodu balva – pirmo reizi plašas publikas priekšā, sarunu festivālā “Lampa”, Cēsīs. Atzīmējot Baltijas ceļa 35. gadadienu, 23. augustā Valsts prezidents Edgars Rinkēvičs tikās ar Igaunijas prezidentu Alaru Karisu Unguriņu robežpunktā pie Latvijas – Igaunijas robežas. 17.–18. septembrī Valgas apriņķī, Igaunijā, notika Latvijas un Igaunijas devītais ārlietu dienestu vadības un ekspertu stratēģiskais seminārs, ko ievadīja Latvijas ārlietu ministre B. Braže un Igaunijas ārlietu ministrs M. Cahkna. 1. novembrī Latviju iepazīšanās vizītē apmeklēja Igaunijas premjerministrs Kristens Mihals (*Kristen Michal*). K. Mihals tikās ar Latvijas Ministru prezidenti Eviku Siliņu, kā arī valdību vadītāji kopā apmeklēja NATO “Digitālā mugurkaula eksperimentu 2024” (*Digital Backbone Experiment jeb DiBaX*) Ādažu militārajā bāzē, kas demonstrēja tehnoloģiju izmantošanu dažādos militārajos uzdevumos. Pēc divu gadu pārtraukuma 27. novembrī Rīgā norisinājās Latvijas–Igaunijas starpvaldību komisijas pārrobežu sadarbības veicināšanai sēde, lai pārrunātu kopīgos pasākumus un aktivitātes, kas palīdz nodrošināt brīvu darbaspēka, preču, pakalpojumu un kapitāla kustību Latvijas un Igaunijas pārrobežu reģionos. Sēdi organizēja un vadīja Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija, tajā piedalījās arī abu valstu vēstnieki un Ārlietu ministriju pārstāvji.

2024. gadā Latviju un **Poliju** vienoja aktīvs politiskais dialogs gan divpusēji, gan reģionālos sadarbības formātos. Kopš Polijas jaunās valdības izveidošanas 2023. gada decembrī, starp Latviju un Poliju notika intensīva divpusējo vizīšu apmaiņa. 2024. gada 15. janvārī Saeimas priekšsēdētāja Daiga Mieriņa uzturējās darba vizītē Polijā, 28.–29. februārī notika Ministru prezidentes Evikas Siliņas darba vizīte Polijā. 27. martā darba vizītē Latvija ieradās Polijas ārlietu ministrs Radoslavs Sikorskis (*Radosław Sikorski*), savukārt 22. aprīlī – Polijas Eiropas lietu ministrs Adams Šlapka (*Adam Szlapka*). Ārlietu ministre Baiba Braže 2024. gadā Poliju apmeklēja 2 reizes – 19.–20. jūnijā darba vizītē un no 30. septembra līdz 1. oktobrim, piedaloties Varšavas drošības forumā, kura laikā notika arī tikšanās ar Polijas

Prezidenta drošības biroja vadītāju Jaceku Severu (*Jaciek Siewiera*). 10.–11. jūnijā Bjalistikā, Polijā, notika Polijas, Baltijas valstu un Ukrainas parlamentu priekšsēdētāju tikšanās. 10.–11. jūnijā Polijas prezidents Andžejs Duda (*Andrzej Duda*) uzturējās vizītē Latvijā, lai piedalītos NATO Austrumu flanga valstu (B9) samitā. 23.–24. oktobrī Polijas Sejma priekšsēdētājs Šimons Holovņa (*Szymon Hołownia*) piedalījās Latvijā notiekošajā Starptautiskās Krimas platformas trešajā parlamentārajā samitā. 10.–11. oktobrī Valsts prezidents Edgars Rinkēvičs apmeklēja Poliju, lai piedalītos Arajološas grupas (*Arraiolos Group*) sanāksmē. Septembrī ANO Ģenerālās asamblejas laikā tradicionāli tikās Baltijas valstu un Polijas prezidenti. 6. decembrī Klaipēdā Polijas prezidents Andžejs Duda piedalījās Klaipēdas LNG termināļa 10. gadadienai veltītajā svinīgajā pasākumā, kā arī tikās ar Baltijas valstu prezidentiem.

2024. gadā turpinājās aktīvs politiskais dialogs ar Ziemeļvalstīm. 16. februārī **Somiju** vizītē apmeklēja Saeimas priekšsēdētāja Daiga Mieriņa. 25. aprīlī Ministru prezidente E. Siliņa apmeklēja **Zviedriju** darba vizītē, savukārt 10. jūnijā notika ārlietu ministres B. Bražes iepazīšanās vizīte Zviedrijā. 24.maijā notika Somijas premjerministra Peteri Orpo (*Petteri Orpo*) vizīte Latvijā. Tās laikā tika atklāta "Patria" grupas uzņēmuma "Defence Partnership Latvia" militāro transportlīdzekļu rūpnīca Valmierā. 13.–14.jūnijā vizītē Somijā uzturējās ārlietu ministre Baiba Braže. Vizītes laikā ministrei notika iepazīšanās tikšanās ar Somijas parlamenta priekšsēdētāju un ārlietu ministri, B. Braže piedalījās arī Somijas prezidenta rīkotajā konferencē Kultaranta Talks, kā arī Baltijas jūras valstu padomes ārlietu ministru sanāksmē. 13.–14. septembrī norisinājās 80. gadadienas bēgļu laivu piemiņas pasākumi Gotlandē, kuros piedalījās Saeimas priekšsēdētāja D. Mieriņa. 25. oktobrī **Norvēģiju** darba vizītē apmeklēja Ministru prezidente E. Siliņa, atklājot Latvijas–Norvēģijas aizsardzības industriju semināru, kā arī vienojoties par norvēģu aviosabiedrības Norse ienākšanu Latvijā. Savukārt 4.–5. novembrī notika Saeimas priekšsēdētājas D. Mieriņas darba vizīte Norvēģijā.

2024. gada 21. septembrī notika ārlietu ministres Baibas Bražes tikšanās ar **Andoras** ārlietu ministri Immu Toru Fausu (*Imma Tor Faus*) ANO Ģenerālās asamblejas ietvaros Ņujorkā. Konvencijas par nodokļu dubultās uzlikšanas attiecībā uz ienākuma un kapitāla nodokļiem, ļaunprātīgas izvairīšanās no nodokļu maksāšanas un nodokļu nemaksāšanas novēršanu parakstīšana.

2024. gada 12.–14. martā notika ārlietu ministra Krišjāņa Kariņa darba vizīte Londonā, kuras laikā notika tikšanās ar **Apvienotās Karalistes** ārlietu ministru Deividu Kameronu (*David Cameron*). 2024. gada 27.–29. maijā Valsts prezidenta Edgara Rinkēviča darba vizīte

Apvienotajā Karalistē, kuras laikā notika tikšanās ar Karali Čārlzu III. 2024. gada 17.–19. jūlijā Ministru prezidentes Evikas Siliņas dalība Eiropas politiskās kopienas sanāksmē Londonā. 2024. gada 15.–18. septembrī Apvienotās Karalistes parlamentāriešu grupas vizīte Latvijā, kuras laikā notika tikšanās ar Saeimas priekšsēdētājas biedrēm Antoņinu Nenaševu un Zandu Kalniņu-Lukaševicu.

2024. gada 29. maijā notika Saeimas deputātu grupas sadarbībai ar **Austrijas** parlamentu vadītājas Skaidrītes Ābramas vizīte Austrijā, lai stiprinātu kontaktus Latvijas–Austrijas parlamentu starpā. 2024. gada 10. aprīlī Ārlietu ministrijas valsts sekretāra vietniece Eiropas lietās Ingrīda Levrence tikās ar Austrijas Ārlietu ministrijas Eiropas un ekonomikas lietu ģenerāldirektori Elizabeti Kornfeindu (*Elisabeth Kornfeind*) Vīnē, savukārt 19.–21. oktobrī I. Levrence pārstāvēja Latviju Zalcburgas Eiropas samitā.

2024. gada 5. martā notika **Beļģijas** Flandrijas reģiona valdības ministru prezidenta Jana Jambona (*Jan Jambon*) darba vizīte Latvijā, kuras laikā notika tikšanās ar Ministru prezidenti Eviku Siliņu un ārlietu ministru Krišjāni Kariņu.

2024. gada 22. maijā **Francijas** ārējās tirdzniecības, ekonomikas veicināšanas, Frankofonijas un franču diasporas lietu valsts ministra Franka Riestēra (*Franck Riester*) vizīte Latvijā, tikšanās ar Latvijas ārlietu ministri Baibu Braži un dalība Francijas–Latvijas biznesa foruma atklāšanā Rīgā. 2024. gada 18. oktobrī Francijas Eiropas lietu ministra Benžamēna Adada (*Benjamin Haddad*) vizīte Latvijā, tikšanās ar Latvijas ārlietu ministri Baibu Braži un dalība Rīgas konferencē. 2024. gada 24. oktobrī Francijas Nacionālās asamblejas priekšsēdētāja Jaela Brona-Pivē (*Yaël Braun-Pivet*) vizīte Latvijā, tikšanās ar Latvijas Saeimas priekšsēdētāju Daigu Mieriņu un dalība Krīmas platformas parlamentārajā samitā.

2024. gada 11.–12. septembrī ārlietu ministres Baibas Bražes darba vizīte Dublinā, kuras laikā notika tikšanās ar **Īrijas** parlamenta Pārstāvju palātas priekšsēdētāju Šonu O'Fērgilu (*Sean O'Ferghail*), premjerministra vietnieku, ārlietu un aizsardzības ministru Mīhalu Mārtinu (*Micheal Martin*), aizsardzības spēku komandieri Šonu Klensiju (*Sean Clancy*).

2024. gada 23. decembrī **Itālijas** parlamenta Deputātu palātas priekšsēdētāja Lorencs Fontanas (*Lorenzo Fontana*) vizīte Rīgā, kuras laikā notika tikšanās ar Saeimas priekšsēdētāju Daigu Mieriņu. 2024. gada 14.–15. maijā Valsts prezidenta Edgara Rinkēviča oficiālā vizīte Itālijā.

2024. gada 15. februārī Valsts prezidents Edgars Rinkēvičs tikās ar **Lihtenšteinas** kroņprinci Aloīzu Minhenes drošības konferences laikā. Savukārt 24. septembrī ārlietu ministre Baiba Braže tikās ar Lihtenšteinas ārlietu, izglītības un sporta lietu ministri Dominiku Hasleri (*Dominique Hasler*) ANO Augsta līmeņa nedēļas laikā Ņujorkā.

2024. gada 30. jūlijā notika **Luksemburgas** ārlietu ministra Ksavjē Betela (*Xavier Bettel*) oficiālā vizīte Latvijā, kuras laikā K. Betels tikās ar Valsts prezidentu Edgaru Rinkēviču un ārlietu ministri Baibu Braži.

2024. gada 4.–7. februārī notika Valsts prezidenta Edgara Rinkēviča valsts vizīte **Maltā**.

2024. gada 17. maijā Valsts prezidenta Edgara Rinkēviča oficiālā vizīte pie **Neatkarīgā Maltas ordeņa** līdz ar vizīti Itālijā un pie Svētā krēsla.

2024. gada 16. februārī notika Ministru prezidentes Evikas Siliņas tikšanās ar **Nīderlandes** Premjerministru Marku Rutī Minhenes Drošības konferences laikā.

2024. gada 23. oktobrī notika **Portugāles** parlamenta prezidenta Žuzē Pedru Agiara-Branku (*José Pedro Aguiar-Branco*) vizīte Latvijā dalībai Krimas platformas parlamentārajā samītā. Vizītes ietvaros notika tikšanās ar Saeimas priekšsēdētāju Daigu Mieriņu.

2024. gada 27. septembrī notika ārlietu ministres Baibas Bražes tikšanās ar **Sanmarīno** ārlietu ministru Luku Bekari (*Luca Beccari*) ANO Ģenerālās asamblejas ietvaros Ņujorkā.

2024. gada 25. jūnijā **Spānijas** karaļa Felipes VI (*Felipe VI*) oficiālā vizīte Latvijā, kuras ietvaros notika tikšanās ar Valsts prezidentu Edgaru Rinkēviču, Saeimas priekšsēdētāju Daigu Mieriņu un Ministru prezidenti Eviku Siliņu.

2024. gada 16. februārī Valsts prezidenta Edgara Rinkēviča tikšanās ar **Svētā krēsla** sekretāru attiecībām ar valstīm Polu Ričardu Galageru (*Paul Richard Gallagher*) Minhenes Drošības konferences ietvaros. 2024. gada 16. maijā Valsts prezidenta Edgara Rinkēviča oficiālā vizīte pie Svētā krēsla.

2024. gada 10.–11. oktobrī ārlietu ministres Baibas Bražes vizīte **Šveicē**, Ženēvā. 2024. gada 23.–24. oktobrī Šveices Nacionālās Padomes prezidenta Erika Nusbaumera (*Eric Nussbaumer*) un Kantonu padomes prezidentes Evas Hercogas (*Eva Herzog*) dalība starptautiskās Krimas platformas trešajā parlamentārajā samītā Rīgā. 2024. gada 18. jūlijā Eiropas politiskās kopienas samita Lielbritānijā ietvaros notika neformāla Šveices prezidentes V. Amherdas (*Viola Amherd*) un Ministru prezidentes Evikas Siliņas saruna

(*hand-shake*) pēc Šveices iniciatīvas. 2024. gada 18. janvārī Valsts prezidenta E. Rinkēviča tikšanās ar Šveices prezidenti Violu Amherdu (*Viola Amherd*) Davosā.

2024. gadā turpinājās intensīvs Latvijas politiskais dialogs ar **Vāciju** visos līmeņos, it īpaši ekonomikas un drošības jomās. Šī dialoga augstākais punkts bija Valsts prezidenta Edgara Rinkēviča, ekonomikas ministra Viktora Valaiņa un vairāk nekā 130 Latvijas uzņēmēju un pašvaldības pārstāvju pavadošās delegācijas vizīte Vācijā 2024. gada 14.–15. oktobrī. Tās laikā Valsts prezidents tikās ar Vācijas Federālo prezidentu Franku Valteru Šteinmeieru (*Dr. Frank-Walter Steinmeier*), atklāja pirmo Latvijas un Vācijas pašvaldības forumu “Latvijas–Vācijas sinerģija: digitālās transformācijas virzītājspēks”, kā arī Vācijā nozīmīgāko viedās publiskās pārvaldes izstādī *Smart Country Convention 2024*, kurā Latvija bija izvēlēta par partnervalsti. Valsts prezidents arī atklāja Latvijas un Vācijas sadarbībai aizsardzībā veltītu forumu un tikās ar Vācijas aizsardzības industrijas pārstāvjiem. 2024. gadā Vācijai bija īpaši nozīmīga loma Latvijas un Baltijas jūras reģiona drošības stiprināšanā, ņemoties līderību par Baltijas jūras reģionu NATO komandvadības ķēdē un nodrošinot gaisa patrulēšanu *Baltic Air Policing* misijas ietvaros. No 2024. gada marta līdz novembrim patrulēšanas misija tika nodrošināta no Lielvārdes gaisa spēku bāzes. 27. martā Ministru prezidente Evika Siliņa Berlīnē tikās ar Vācijas kancleru Olafu Šolcu (*Olaf Scholz*), savukārt 6. maijā Rīgā norisinājās Baltijas valstu un Vācijas “3+1” formāta premjerministru tikšanās. 1. jūlijā ārlietu ministre Baiba Braže darba vizītē Vācijā tikās ar Vācijas kolēģi Annalēnu Bērboku (*Annalena Baerbock*). Abas ārlietu ministres arī uzstājās Vācijas Nacionālās drošības stratēģijas konferences paneldiskusijā par drošības un sabiedrības noturības jautājumiem. 3. aprīlī Briselē notika Baltijas valstu un Vācijas ārlietu ministru tikšanās “3+1” formātā”. Aktīvo sadarbību parlamentu līmenī iezīmēja Vācijas Bundestāga prezidentes Bērbelas Basas (*Bärbel Bas*) dalība Krimas platformas samītā Rīgā 23.–24. oktobrī, Bundestāga Vācijas–Baltijas parlamentārās sadarbības grupas deputātu vizīte Latvijā 22.–23. maijā, kā arī Bundestāga Aizsardzības komisijas delegācijas vizīte Latvijā 19. jūnijā. Turpinājās aktīva sadarbība ar Vācijas federālajām zemēm. 7.–12. maijā ar plašu ekonomikas un kultūras programmu norisinājās Latvijas dienas Hamburgā, kur Latvija bija uzaicināta par Ostas svētku partnervalsti. Pasākumā piedalījās 30 Latvijas uzņēmēju delegācija un tika rīkots Latvijas–Hamburgas biznesa forums. Savukārt 12. septembrī Elbas slimnīcā Lejassaksijas pilsētā Štādē Rīgas Stradiņa universitāte atklāja savu pirmo filiāli ārpus Latvijas.

No 15. līdz 16. maijam notika **Čehijas** Republikas parlamenta Deputātu palātas priekšsēdētājas Markētas Pekarovas-Adamovas (*Markéta Pekarová Adamová*) oficiālā

vizīte Latvijā, tikšanās ar Saeimas priekšsēdētāju Daigu Mieriņu un Ministru prezidenti Eviku Siliņu.

Valsts prezidents Edgars Rinkēvičs no 2. līdz 4.jūlijam valsts vizītē apmeklēja **Grieķijas** Republiku. Valsts vizītes laikā E. Rinkēvičs tikās ar Grieķijas Republikas prezidenti Katerinu Sakellaropulu (*Katerina Sakellariopoulou*), parlamenta prezidentu Konstantinu Tasulu (*Konstantinos Tassoulas*), premjerministru Kirjaku Micotaki (*Kyriakos Mitsotakis*), kā arī citām Grieķijas augstākajām amatpersonām. Vizītes laikā E. Rinkēvičs atzīmēja ievērojamo Latvijas ieguldījumu *Frontex* misijā Grieķijas teritorijā, aicināja Grieķiju sniegt ieguldījumu pretgaisa aizsardzības spēju stiprināšanā Baltijas valstīs, kā arī pievienoties NATO Stratēģiskās komunikācijas izcilības centram (*StratCom*) Rīgā. Valsts vizītes laikā Grieķijā ārlietu ministre Baiba Braže tikās ar Grieķijas ārlietu ministru Georgu Gerapetriti (*George Gerapetritis*), uzsverot nepieciešamību turpināt atbalstu Ukrainai un stiprināt ES ārējo robežu.

31. jūlijā notika **Serbijas** ārlietu ministra Marko Džuriča (*Marko Djuric*) darba vizīte Latvijā, tikšanās ar ārlietu ministri Baibu Braži un Saeimas priekšsēdētajas biedri Zandu Kalniņu-Lukaševicu.

3. septembrī Valsts prezidents Edgars Rinkēvičs Rīgas pilī tikās ar **Albānijas** prezidentu Bajramu Begaju (*Bajram Begaj*), kurš kopā ar kundzi Armandu Begaju (*Armanda Begaj*) oficiālā vizītē apmeklēja Latviju. Vizītes ietvaros notika tikšanās arī ar Saeimas priekšsēdētāju D. Mieriņu un Ministru prezidenti E. Siliņu, kā arī Ādažu militārās bāzes apmeklējums.

No 21. līdz 22. oktobrim ārlietu ministre Baiba Braže oficiālā vizītē apmeklēja **Turciju**, kur tikās ar Turcijas ārlietu ministru Hakanu Fidanu (*Hakan Fidan*). Ministri uzsvēra abu valstu vienoto izpratni par aizsardzību un drošību NATO ietvaros un nepieciešamajiem ieguldījumiem, kā arī par atbalstu Ukrainai. Vizītes ietvaros ministre tikās arī ar Lielās Nacionālās asamblejas spīkeru Numanu Kurtulmušu (*Numan Kurtulmuş*), Ārlietu komitejas priekšsēdētāju Fuatu Oktaju (*Fuat Oktay*), aizsardzības ministru Jašaru Gileru (*Yaşar Güler*). Vizītes laikā ministre atklāja Latvijas goda konsulātu Stambulā. Latvijai pašlaik ir septiņu goda konsulātu tīkls Turcijā, kas nodrošina palīdzību Latvijas valstspiederīgajiem.

4. decembrī notika **Slovākijas** prezidenta Petera Pellegrīni (*Peter Pellegrini*) darba vizīte Latvijā. Slovākijas prezidents tikās ar Valsts prezidentu E. Rinkēviču, kā arī apmeklēja

Ādažu militāro bāzi, kur izvietoti NATO daudznacionālās brigādes Slovākijas kontingenta karavīri.

2024. gadā turpinājās intensīvs politiskais dialogs ar **Ukrainu**. Kā būtiskākās Latvijas amatpersonu vizītes un tikšanās jāizceļ Saeimas priekšsēdētājas D. Mieriņas vizīte Ukrainā 16. janvārī; ārlietu ministres B. Bražes vizīte Ukrainā 26. aprīlī; Valsts prezidenta E. Rinkēviča un ārlietu ministres B. Bražes dalība Ukrainas miera samitā Šveicē 15.–16. jūnijā. 10.–13. septembrī Ministru prezidente E. Siliņa devās vizītē uz Ukrainu, lai piedalītos Krimas platformas 4. samitā. 16. oktobrī norisinājās NB8 ārlietu ministru kopīgā vizītē Odesā, kurā Latviju pārstāvēja ministre B. Braže. Atbalstot humāno programmu “Graudi no Ukrainas”, kas nodrošina Ukrainas graudu piegādi Āfrikas valstīm, 23. novembrī ārlietu ministres B. Braže uzstājās ar video uzrunu “Graudi no Ukrainas” samitā. 2024. gadā Latvijā vizītē ieradās arī augstākās Ukrainas amatpersonas: 11. janvārī notika Ukrainas prezidenta V. Zelenska oficiālā vizīte Latvijā; 31. janvārī–1. februārī Ukrainas Pirmā lēdija O. Zelenska apmeklēja Latviju, lai piedalītos Ukrainas vēstniecības un Ārlietu ministrijas organizētajā “*Russia’s war on Children*” konferencē. 4. aprīlī notika Ukrainas premjerministra D. Šmihaļa vizīte Latvijā. 23.–24. oktobrī vizītē Latvijā ieradās Augstākās Radas priekšsēdētājs R. Stefančuks, lai apmeklētu Krimas platformas 3. parlamentāro samitu. 22. maijā Kijivā norisinājās Latvijas un Ukrainas Starpvaldību komisijas ekonomiskās, rūpnieciskās, zinātniskās un tehniskās sadarbības jautājumos 10. sēde.

Latvija turpināja sekmēt Ukrainas ceļu uz pilntiesīgu dalību ES. 2024. gada jūnijā oficiāli tika uzsāktas ES iestāšanās sarunas ar Ukrainu. Lai sekmētu Ukrainas pievienošanos ES valstu blokam, Baltijas un Ziemeļvalstis izveidoja augsta līmeņa ekspertu grupu Ukrainas valdības atbalstam, kurā Latviju pārstāv bijušais ES komisārs A. Piebalgs.

2024. gadā turpinājās intensīvs Latvijas un **Moldovas** politiskais dialogs, kā arī sadarbība ES–Moldovas attiecību kontekstā. Latvija konsekventi atbalstīja un veicināja Moldovas integrāciju ES, un ES–Moldovas sadarbību. 2024. gada 21. maijā Moldova kļuva par pirmo valsti, ar kuru ES parakstīja drošības un aizsardzības partnerību. 25. jūnijā notika ES–Moldovas Starpvaldību konference, kas oficiāli atklāja ES iestāšanās sarunas ar Moldovu, savukārt 20. oktobra konstitucionālajā referendumā Moldovas pilsoņi atbalstīja konstitūcijas grozīšanu, lai tajā nostiprinātu valsts stratēģisko mērķi kļūt par ES dalībvalsti un sekmētu valsts turpmāko integrāciju ES. Lai atbalstītu Moldovas integrāciju ES, 9. maijā uz Moldovas Eiropas dienas svinībām ieradās Saeimas delegācija, bet 27. augustā notika Valsts prezidenta E. Rinkēviča vizīte Moldovā trīs Baltijas valstu prezidentu grupā. Prezidenti apmeklēja Neatkarības dienas svinības un parakstīja kopīgo deklarāciju par atbalstu

Moldovas integrācijai ES. Savukārt 15. oktobrī notika kopīga NB8 ārlietu ministru vizīte Moldovā, kurā piedalījās ārlietu ministre B. Braže. Vizītes ietvaros tika parakstīts NB8 valstu un Moldovas saprašanas memorands Moldovas institucionālo kapacitāšu stiprināšanai.

NB8 ārlietu ministru vizīte Moldovā – NB8 ārlietu ministru tikšanās ar Moldovas ārlietu ministru Mihaju Popșoju. Foto: Moldovas Ārlietu ministrija

2024. gadā notika arī vairākas citas nozīmīgas vizītes. 26. martā Latvijā ar darba vizīti ieradās Moldovas Republikas parlamenta prezidents I. Grosu. Gada laikā Latviju apciemoja Moldovas aizsardzības un zemkopības ministri. Daudzpusējos formātos notika vairākas citas augstāko amatpersonu tikšanas. 2024. gada 1. jūlijā tika stiprināta līgumtiesiskā bāze, kad spēkā stājas Latvijas un Moldovas sociālās drošības līgums, kas paredz un regulē personu sociālo apdrošināšanu. Gada beigās Latvija sniedza 50 000 EUR atbalstu Moldovai, veicinot Moldovas enerģētisko, sociālo un ekonomisko noturību. Latvija sekmēja vairāku ES atbalsta pasākumu Moldovai izveidošanu un apstiprināšanu. 2024. gadā Eiropas Komisija prezentēja Reformu un Izaugsmes mehānismu Moldovai, kas paredz ~2 miljardu EUR lielu atbalstu Moldovai 2025.–2027. gadā ar pamatmērķi sniegt atbalstu Moldovas ES integrācijas procesā. 2024. gadā tika būtiski pastiprinātas arī sankcijas pret Moldovas destabilizētājiem, kā arī turpinājās palīdzības sniegšana valsts noturībai caur ES Miera mehānismu.

2024. gadā turpinājās diskusijas par ES Austrumu partnerības politikas nākotni un šīs politikas salāgošanu ar jaunajiem ģeopolitiskiem apstākļiem – 2024. gadā uzsāktās ES iestāšanās sarunas ar Ukrainu un Moldovu, kā arī Krievijas agresija Ukrainā un kopējās drošības situācijas dinamika reģionā. Dalībvalstis un Eiropas Komisija pieņēma lēmumu gatavot jaunu Austrumu partnerības stratēģiju. Pirms jaunās stratēģijas izveides notika vairākas tehniska un stratēģiska līmeņa diskusijas ES dalībvalstu starpā un ar Austrumu partneriem, kuros Latvija konsekventi uzsvēra ES integrācijas veicināšanu, kā arī noturības un drošības stiprināšanu kā divas svarīgākās šīs politikas prioritātes.

Latvija turpināja sniegt politisku un finansiālu atbalstu **Baltkrievijas** pilsoniskai sabiedrībai un Baltkrievijas demokrātiskajiem spēkiem, un to centieniem iestāties par brīvu, neatkarīgu, eiropesku un demokrātisku Baltkrieviju. Ārlietu ministrija iemaksāja 25 000 EUR Starptautiskajam Humanitārajam fondam Baltkrievijas politieslodzīto rehabilitācijai un 30 000 EUR Baltkrievijas starptautiskās atbildības platformai (caur Eiropas demokrātijas fondu) liecību vākšanai par Lukašenko cilvēktiesību pārkāpumiem. 2024. gada 4.–5. jūlijā vizītē Latvijā tika uzņemta Baltkrievijas demokrātisko spēku līdere un Apvienotā pārejas kabineta vadītāja S. Čihanouska. Viņas vizītes laikā notika divpusējā tikšanās ar ārlietu ministri B. Braži, kurā tika pārrunāta aktuālā situācija Baltkrievijā un sniegts apliecinājums Latvijas nemainīgam atbalstam Baltkrievijas opozīcijas centieniem. Tikšanās laikā uzmanība pievērsta arī Baltkrievijā valdošā režīma represijām pret pilsoniskās sabiedrības aktīvistiem un demokrātisko opozīciju, un uzsvērtā nepieciešamība turpināt starptautisko spiedienu uz Baltkrievijas režīmu, lai panāktu visu politieslodzīto atbrīvošanu. Vizītes laikā S. Čihanouska apmeklēja Daugavpili un piedalījās sarunu festivālā “Lampa”.

Turpinot pasākumus Baltkrievijas režīma ierobežošanai, 2024. gadā Saeima pieņēma grozījumus “Ceļu satiksmes likumā” par Baltkrievijā reģistrētu transporta līdzekļu aizliegumu piedalīties ceļu satiksmē Latvijā. Ņemot vērā Baltkrievijas režīma represiju pastiprināšanos pret politiskajiem oponentiem un pilsonisko sabiedrību Baltkrievijā, kā arī hibrīuzbrukumiem uz Latvijas – Baltkrievijas robežas, izmantojot nelegālos migrantus no trešajām valstīm, kā arī režīma atbalstu Krievijas agresijas karā Ukrainā, tai skaitā iesaisti Ukrainas bērnu deportācijās no Krievijas okupētajiem apgabaliem, 2024.gadā ES pieņēma 8. sankciju pakotni, kas aptvēra sektorālas sankcijas pret Baltkrieviju, kā arī jaunu personu un uzņēmumu sankcionēšanu. Latvija aktīvi iesaistījās sankciju pakotnes priekšlikumu veidošanā.

2024. gads iezīmēja pārmaiņas Latvijas sadarbībā ar **Dienvidkaukāza valstīm**. Kamēr Latvijas attiecības ar Armēniju un Azerbaidžānu tika stiprinātas, tikmēr sadarbība ar Gruziju samazinājusies, ņemot vērā Gruzijas valdošās varas īsteno rīcību, kā rezultātā valstī vērojama demokrātijas lejupslīde. Latvija pārskata periodā turpināja uzturēt aktīvu dienaskārtību ar Dienvidkaukāza valstīm ES līmenī.

Latvijas un **Armēnijas** sadarbība stiprinājusies, ņemot vērā arī Armēnijas un ES attiecību pozitīvo dinamiku. Pārskata periodā Armēnija pirmo reizi iekļauta Latvijas attīstības sadarbības granta projektu konkursā kā viena no prioritārajām valstīm. Ārlietu ministre B. Braže tikās ar Armēnijas ārlietu ministru A. Mirzojanu 27.septembrī Ņujorkā, ANO Ģenerālās asamblejas sesijas laikā un 5. decembrī kopā ar Baltijas un Ziemeļvalstu (NB8) kolēģiem EDSO ministru padomes ietvaros Valletā. 26.jūnijā Armēnijas Nacionālās Asamblejas priekšsēdētājs A. Simonjans apmeklēja Latviju vizītē un tikās ar Latvijas augstākajām amatpersonām. 2024. gada 16. jūnijā Rīgā notika Latvijas un Armēnijas politiskās konsultācijas.

2024. gada 11. janvārī Latvija un **Azerbaidžāna** atzīmēja diplomātisko attiecību nodibināšanas 30. gadadienu. Latvija uzturēja konstruktīvu dialogu un sadarbību ar Azerbaidžānu pārskata periodā. Kā vienu no nozīmīgākajām vizītēm jāizceļ Saeimas priekšsēdētājas D. Mieriņas 19.–21.maijā notikusī vizīte Azerbaidžānā, kuras laikā tika apmeklēts arī Karabahas reģions. Ārlietu ministre B. Braže ar Azerbaidžānas ārlietu ministru Dž. Bairamovu tikās 25. septembrī Ņujorkā, ANO Ģenerālās asamblejas sesijas laikā un 5. decembrī Valletā, EDSO ministru padomes ietvaros. 30. maijā Rīgā norisinājās Latvijas un Azerbaidžānas politiskās konsultācijas Stratēģiskā dialoga ietvaros, pārrunājot divpusējo sadarbību, Azerbaidžānas-Armēnijas attiecības un citus aktuālos jautājumus.

Pārskata periodā **Gruzijas** valdošā vara uzņēma kursu, kas attālinājusi valsti no tās eiropintegrācijas mērķa. Latvijas centieni atgriezt Gruziju uz eiropintegrācijas ceļa bija kopīgā Baltijas valstu un Islandes ārlietu ministru vizīte Tbilisi 2024. gada maijā, kā arī Latvijas un Gruzijas Ārlietu ministriju darba līmeņa konsultācijas 9. septembrī Rīgā. Kopš 2024. gada jūnija augsta līmeņa Latvijas amatpersonu dialogs ar Gruziju vairs nav uzturēts, izņemot Valsts prezidenta E. Rinkēviča kontaktus ar tā laika prezidenti S. Zurabišvili. Pārskata periodā ārlietu ministre B. Braže, pamatojoties uz Imigrācijas likuma 61. panta otro daļu, pieņēma lēmumus iekļaut Latvijas Republikai nevēlamo personu sarakstā 42 Gruzijas pilsoņus, nosakot tiem liegumu ieceļot Latvijā uz nenoteiktu laiku.

2024. gadā Latvija turpināja aktīvu politisko dialogu ar **Centrālāzijas valstīm**. Septembrī ANO ĢA laikā Ņujorkā ārlietu ministre B. Braže tikās ar **Kazahstānas** vicepremieru un ārlietu ministru Muratu Nurtļevu (*Murat Nurtleu*) un **Uzbekistānas** ārlietu ministru Bahtijoru Saīdovu (*Bakhtiyor Saidov*), ar kuriem pārrunāja divpusējās un ES-Centrālāzijas sadarbības aktualitātes. 11. oktobrī Saeimas deputātu grupa sadarbības veicināšanai ar Uzbekistānas parlamentu tikās ar Uzbekistānas delegāciju, tika pārrunāti divpusējās sadarbības jautājumi. 3. decembrī Taškentā notika Latvijas un Uzbekistānas politiskās konsultācijas, kuras no Latvijas puses vadīja Ārlietu ministrijas politiskais direktors I. Lasis. Puses pārrunāja Latvijas–Uzbekistānas divpusējās sadarbības un ES–Uzbekistānas attiecību aktualitātes, kā arī starptautiskos un reģionālos jautājumus. Tikšanos laikā Latvijas amatpersonas regulāri aicināja Centrālāzijas valstu pārstāvjus atbalstīt Ukrainu, ievērot pret Krieviju noteikto sankciju režīmu un turpināt darbu pie sankciju apiešanas izskaušanas. Liela uzmanība tika veltīta ES–Centrālāzijas savienojamības, īpaši Transkaspijas transporta koridora attīstībai.

Lai veicinātu Latvijas un Kazahstānas nozaru sadarbības tālāku attīstību, 16. maijā Rīgā notika Latvijas–Kazahstānas Starpvaldību komisijas sēde. No Latvijas puses sēdi vadīja labklājības ministrs U. Augulis, no Kazahstānas puses–ārlietu ministra vietnieks R. Vasiļenko.

Attīstības sadarbības ietvaros Latvija turpināja atbalstīt Centrālāzijas valstu modernizācijas un reformu procesu. Uzbekistānā tika īstenoti 6 divpusēji attīstības sadarbības projekti, Latvijas eksperti piedalījās ES, USAID un citu starptautisko donoru finansētos projektos. Latvijas Valsts robežsardze turpināja vadīt ES robežu pārvaldības programmu Centrālāzijā (*BOMCA*).

Tuvie Austrumi, Persijas līča reģions un Āfrikas valstis

2024. gadā turpinājās darbs pie divpusējās sadarbības veicināšanas ar Tuvo Austrumu, Ziemeļāfrikas, Persijas līča reģionu un Āfrikas valstīm leņķus Sahāras.

Turpinājās aktīvs dialogs ar **Izraēlu** – 2024. gada 2. jūlijā Rīgā notika trīs Baltijas valstu un Izraēlas ārlietu ministriju politisko direktoru konsultācijas.

Minētais laika posms kļuva vēl aktīvāks Latvijas attiecībās ar **Āfrikas** valstīm leņķus Sahāras, lai paustu Latvijas viedokli par Krievijas karu Ukrainā un lobētu Latvijas kandidatūru ANO Drošības padomes vēlēšanās 2025. gadā.

Politisko un ekonomisko sakaru veicināšanai ar valstīm Āfrikā 2024. gada 3. un 4. jūnijā notika Ārlietu ministrijas organizēts starptautisks forums “Latvija un Āfrikas valstis: partneri

mieram un noturībai”. Forums pulcēja vairāk nekā 100 dalībnieku, kuru vidū bija valsts un nevalstiskā sektora pārstāvji, uzņēmēji un 18 Āfrikas valstu delegācijas. Tas sniedza platformu politisko un ekonomisko kontaktu aktivizēšanai ar Āfrikas valstīm, sadarbības potenciāla īstenošanai gan divpusējā sadarbībā, jo īpaši ekonomikas jomā, gan par aktuālajiem starptautiskās dienaskārtības tematiem. Forums tika īstenots publiskās diplomātijas programmā, atbalstot Latvijas lobija kampaņu kandidatūrai uz ANO Drošības padomi.

2024. gadā aizvadītas vairākas augsta līmeņa Āfrikas valstu amatpersonu vizītes Latvijā. 1.–3. oktobrī Latviju oficiālā vizītē apmeklēja Ruandas prezidents Pols Kagame (*Paul Kagame*), kas bija pirmā Āfrikas valstu līdera vizīte Latvijā. Tāpat 2024. gadā notika arī Libērijas aizsardzības ministres Džeraldīnas Dženetes Džordžas (*Geraldine Janet George*) un Zimbabves parlamenta priekšsēdētāja Džeikoba Frānsisa Nzvidamilimo Mudendas (*Jacob Francis Nzwidamilimo Mudenda*) vizīte Latvijā.

2024. gadā ministrijas amatpersonas noturēja politiskās konsultācijas ar 6 valstīm Āfrikā – Maroku, Mauritāniju, Kotdivuāru, Namībiju, Libēriju un Etiopiju. Latvijas intereses Āfrikas valstīs pārstāv Latvijas vēstniecība Ēģiptē, nerezidējošie vēstnieki Dienvidāfrikā, Tunisijā un Kenijā, kā arī goda konsuli Ganā, Marokā, Ruandā, Tunisijā un Zimbabvē.

Saskaņā ar Latvijas Attīstības sadarbības politikas pamatnostādņēm 2021.–2027. gadam, Āfrika ir viens no prioritārajiem Latvijas attīstības sadarbības grantu projektu reģioniem. 2024.–2025. gadā īstenoti projekti Ēģiptē, Ruandā, Namībijā un Ganā.

Pārskata periodā ir turpinājies darbs arī pie sadarbības veicināšanas ar **Persijas līča reģiona** valstīm. 2024. gada 16. oktobrī Briselē, Beļģijā norisinājās pirmais Eiropas Savienības – Persijas līča sadarbības padomes valstu samits, kurā Latvijas delegāciju vadīja Ministru prezidente E. Siliņa. Divpusēji jāizceļ Apvienoto Arābu Emirātu Ārlietu ministrijas valsts ministra ekonomikas un tirdzniecības jautājumos, kā arī Ekonomikas ministrijas ārējās tirdzniecības valsts ministra darba vizīte Latvijā 2024. gada 22. maijā. Vizītes laikā norisinājās vairākas divpusējās tikšanās ar Latvijas amatpersonām – Valsts prezidentu E. Rinkēviču, Ministru prezidenti E. Siliņu, kā arī ārlietu ministri B. Braži. 2024. gada 15.–17. novembrī ārlietu ministre B. Braže pirmo reizi piedalījās arī starptautiskajā *Sir Bani Yas* forumā Apvienotajos Arābu Emirātos.

Veikts darbs Eiropas Savienības ierobežojošo pasākumu stiprināšanai pret **Irānu**. 2024. gadā aktīvi saglabājās 3 sankciju režīmi pret Irānu – saistībā ar militāro atbalstu Krievijai, saistībā ar cilvēktiesību pārkāpumiem, saistībā ar Irānas kodolprogrammu. Šajā kontekstā visbūtiskāk atzīmēt, ka tika papildināts sankciju režīms saistībā ar Irānas militāro

atbalstu Krievijai, iekļaujot tajā arī bezpilota lidaparātu (dronu) un vēlāk arī to detaļu izplatīšanas aizliegumu.

Indijas un Klusā okeāna reģions

2024. gadā turpinājās kontaktu paplašināšana ar **Indijas un Klusā okeāna reģiona** valstīm, ar mērķi stiprināt izpratni par drošības saikni starp Eiropu un Indijas-Klusā okeāna reģionu un vairoto atbalstu Ukrainai, gūt atbalstu ANO Drošības padomes vēlēšanās, kā arī meklēt jaunas ekonomiskās sadarbības iespējas, dažādojot tirdzniecības partnerus, sekmējot ārvalstu investīciju piesaisti no līdzīgi domājošām valstīm, kā arī kopumā stiprinot Latvijas ekonomisko noturību.

Šo mērķu sasniegšanai notika gan politiska, gan darba līmeņa vizītes un tikšanās. Ārlietu ministrs K. Kariņš 2024. gada februārī piedalījās 3. Eiropas Savienības (ES)–Indijas un Klusā okeāna reģiona forumā un 24. ES–Dienvidaustrumāzijas valstu Asociācijas (ASEAN) sanāksmē Briselē un devās oficiālā vizīte Japānā (kopā ar uzņēmējiem) un darba vizīte Indijā, kopā ar Baltijas un Ziemeļvalstu ministriem piedaloties ikgadējā drošības un aizsardzības forumā “The Raisina Dialogue”.

Ģeopolitiskās situācija attīstība, kā arī Indijas un Klusā okeāna reģiona strauji pieaugošā loma globālajā ekonomikā noteica Latvijas ārpolitikas aktīvāku iesaisti ar reģiona valstīm. Tādējādi 2024. gada septembrī notika ārlietu ministres B. Bražes vizīte Austrālijā, Singapūrā, Indonēzijā un Dienvidkorejā. Austrālijā ministre piedalījās drošības politikas forumā “The Sydney Dialogue”, bet Dienvidkorejā ministre piedalījās starptautiskajā konferencē par mākslīgā intelekta lietojumu militārajā sfērā”.

Augstākā līmeņa vizīte notika Dienvidkorejā, kad to 2024. gada novembrī apmeklēja Valsts prezidents E. Rinkēvičs kopā ar uzņēmēju delegāciju.

Parlamentārajā sadarbībā ar reģionu nozīmīgākais notikums bija Tongas spīkera dalība Krimas platformas parlamentārajā samītā Rīgā 2024. gada oktobrī, apliecinot spēcīgu atbalstu Ukrainai. Savukārt Saeimas delegācija, Ārlietu komisijas priekšsēdētājas I. Mūrnieces un Aizsardzības, iekšlietu un korupcijas novēršanas komisijas priekšsēdētāja R. Bergmaņa vadībā apmeklēja Japānu 2024. gada decembrī.

2024. gadā darba līmenī turpinājās politiskās konsultācijas ar virkni Indijas un Klusā okeāna valstu: notika valsts sekretāra vizīte Japānā, Baltijas valstu un Japānas dialoga ietvarā, Baltijas valstu konsultācijas ar ASV par Indijas un Klusā okeāna reģionu, kā arī virkne divpusējo politisko konsultāciju – ar Pakistānu, Filipīnām, Mongoliju (apvienojot ar dalību Ulanbatoras dialogā) un Šrilanku.

2024. gadā turpinājās politiskais dialogs ar **Kīnu** darba līmenī. Novembrī notika kārtējās Latvijas–Ķīnas Ārlietu ministriju politiskās konsultācijas, kurās Latviju pārstāvēja valsts sekretārs A. Viļums. No Latvijas puses prioritārie darba kārtības jautājumi joprojām bija aicinājums Ķīnai nesniegt atbalstu Krievijas agresijas karam pret Ukrainu, tostarp nepavairojot Krievijas dezinformāciju un neatbalstot tās militāri rūpniecisko kompleksu, kā arī nepiedaloties sankciju apiešanā. Otrs aktuālais jautājums bija par ekonomisko attiecību līdzsvaru un risku mazināšanu. Abi minētie temati ir aktuāli arī ES–Ķīnas attiecībās.

2024. gadā Latvija turpināja paust nosodījumu Korejas Tautas Demokrātiskās Republikas jeb **Ziemeļkorejas** agresīvajai politikai, turpinot necaurspīdīgu bruņošanu un ballistisko raķešu izmēģinājumus, kā arī piegādājot munīciju Krievijai. Negatīvs pavērsiens bija 2024. gadā uzsāktā Ziemeļkorejas karavīru nosūtīšana karā pret Ukrainu, pret ko stingri iebilda Latvija un pārējās ES dalībvalstis.

Amerikas un Karību valstu reģions

Transatlantiskā sadarbība ar stratēģiskajiem partneriem ASV un Kanādu ir Latvijas ārpolitikas un drošības politikas stūrakmens. 2024. gadā Latvijas politiskais dialogs ar stratēģisko partneri ASV saglabājās aktīvs. Notikusi virkne Latvijas amatpersonu vizīšu uz ASV: Valsts prezidenta, Saeimas priekšsēdētāja, Ministru prezidentes, ārlietu ministra, citu nozaru ministru, Saeimas Ārlietu komisijas priekšsēdētāja, Saeimas aizsardzības, iekšlietu, kā arī korupcijas novēršanas komisijas priekšsēdētāja, Valsts prezidenta un Ministru prezidentes, nacionālo drošības padomnieku, Latvijas Bankas prezidenta un Ārlietu ministrijas ekspertu vizītes. Būtisku ieguldījumu ekonomiskās sadarbības paplašināšanā inovatīvo tehnoloģiju jomā sniedza Valsts prezidenta un ekonomikas ministra vizīte 2024. gada septembrī Kalifornijas pavalstī. Svarīgi atzīmēt ASV Kongresa delegāciju regulārās vizītes Latvijā 2024. gada laikā, kuras apliecināja ASV stingro politisko atbalstu Latvijas drošībai un sniedza iespējas apspriest turpmākas sadarbības iespējas aizsardzībā, hibrīda apdraudējuma novēršanā, ekonomikā.

Nozīmīgākās vizītes un kontakti ar ASV

No 2024. gada 30. līdz 31. janvārim Saeimas priekšsēdētāja Daiga Mieriņa kopā ar Lietuvas un Igaunijas parlamentu spīkeriem ASV galvaspilsētā Vašingtonā tikās ar ASV Pārstāvju palātas priekšsēdētāju Maiku Džonsonu un citiem ASV likumdevējiem, lai stiprinātu transatlantisko sadarbību un sarunās ar ASV parlamentāriešiem paustu Baltijas valstu viedokli par drošības situāciju pasaulē. No 2024. gada 10. līdz 15. martam notika Ministru prezidentes Evikas Siliņas darba vizīte Amerikas Savienotajās Valstīs: Ņujorkā un Vašingtonā, tikšanās ar ASV amatpersonām, uzņēmējiem, vadošo domnīcu un Latvijas

diasporas pārstāvjiem, lai pārrunātu sadarbību militārās un ekonomiskās drošības jomā. 2024. gada 3. jūlijā Latvijā viesojās ASV kongresmeņa Toma Koula (*Tom Cole*) vadītā delegācija. Vizītes laikā delegācija tikās ar Ministru prezidenti Eviku Siliņu un aizsardzības ministru Andri Sprūdu. No 2024. gada 17. līdz 18. jūlijam Latviju apmeklēja ASV kongresmeņa Dona Beikona (*Don Bacon*) vadītā delegācija. Vizītes laikā notika tikšanās ar ārlietu ministri Baibu Braži. 2024. gada 26. jūlijā Ministru prezidente Evika Siliņa tikās ar ASV Kalifornijas pavalsts delegāciju finanšu ministres Fionas Ma vadībā, lai pārrunātu ASV investīciju iespējas un uzņēmējdarbības vidi Latvijā. Ārlietu ministre B. Braže tikās ar ASV Kalifornijas pavalsts amatpersonām: finanšu ministri Fionu Ma (Fiona Ma), senatoru Džošu Ņūmenu (*Josh Newman*), bijušo senatoru Bobu Hercbergu (*Bob Hertzberg*), kā arī uzņēmēju delegāciju. Pēc tikšanās B. Braže un ASV vēstnieks Latvijā Kristofers Robinsons atklāja Latvijas un Kalifornijas pavalsts uzņēmējdarbības forumu, kuru Ārlietu ministrija rīkoja sadarbībā ar Ekonomikas ministriju un Latvijas Investīciju un attīstības aģentūru (LIAA). No 2024. gada 29. līdz 31. augustam Latvijā uzturējās ASV senatora Marka Kellija (*Mark Kelly*) vadītā senatoru un kongresmeņu delegācija. Delegācija tikās ar Ministru prezidenti Eviku Siliņu un ārlietu ministri Baibu Braži. No 2024. gada 17. līdz 20. septembrim Valsts prezidents Edgars Rinkēvičs un ekonomikas ministrs Viktors Valainis bija darba vizītē Amerikas Savienoto Valstu Kalifornijas pavalstī kopā ar un Latvijas uzņēmējiem. Vizītes laikā amatpersonas tikās ar informācijas tehnoloģiju uzņēmumu META, Google un Groq pārstāvjiem. Valsts prezidents arī tikās ar Kalifornijas finanšu ministri Fionu Ma un Kalifornijas senatoru Džošu Ņūmenu (*Josh Newman*) un piedalījās Latvijas investīciju un attīstības aģentūras rīkotā pieņemšanā par godu Latvijas uzņēmēju vizītei Sanfrancisko. 2024. gada 19. novembrī notika Valsts prezidenta telefonsaruna ar D. Trampu, lai apsveiktu ar ievēlēšanu amatā. No 2024. gada 11. līdz 13. decembrim notika ārlietu ministres vizīte ASV, tikšanās ar ASV politiķiem, diskusijas vairākās ASV domnīcās – “Atlantic Council”, “American Enterprise Institute” un “Hudson Institute”. Vizītes fokusā bija Latvijas un ASV sadarbība, īpaši drošības un ekonomikas jautājumos, sadarbība NATO, atbalsts Ukrainai un drošības situācija Eiropā.

Kanāda

2024. gadā sadarbība ar Kanādu saglabājās aktīva. No 2024. gada 19. līdz 20. septembrim ārlietu ministre B. Braže piedalījās Kanādas un Jamaikas kopīgi rīkotajā ārlietu ministru – sieviešu konferencē Toronto, bet 2024. gada 2. decembrī Rīgā notika trešā Baltijas–Kanādas ārlietu ministru tikšanās, uz kuru ieradās Kanādas ārlietu ministre M. Žolī (*Mélanie Joly*). Tika uzsākts darbs pie Latvijas–Kanādas ekonomiskās politikas dialoga: 2024. gada 18.

janvārī notika pirmā dialoga sanāksme un 2024. gada 6. jūnijā Kanādas ĀM Galvenā ekonomista biroja Investīciju analīzes un stratēģijas direktore M. Reimonda (*Melanie Raymond*) uzturējās vizītē Latvijā. 2024. gada 5. decembrī Toronto Latvijas vēstniecība Kanādā kopā ar LIAA un Ekonomikas ministriju rīkoja pirmo Latvijas Biznesa forumu Kanādā. Turpinājās koordinācija sankciju jautājumos starp Baltijas valstīm un Kanādu, kā arī tika turpināta sadarbība informācijas integritātes un mediju brīvības jomā, kopīgi organizējot paneldiskusiju Demokrātijas samita laikā Seulā, kā arī Latvijas un Kanādas sadarbība “Sievietes, miers un drošība” jautājumos. Stiprinot parlamentāro sadarbību, 2024. gada 21. maijā Kanādas parlamentā tika nodibināta pirmā Kanādas–Latvijas parlamentu sadarbības grupa. Atzīmējot Kanādas vadītās NATO Daudznacionālās brigādes pirmās militārās mācības *Resolute Warrior*, no 2024. gada 13. līdz 14. novembrim Latvijā uzturējās Kanādas Bruņoto spēku vadītājs ģen. Dž. Karinjana (*Jennie Carignan*), Kanādas–Eiropas parlamentārās asociācijas delegācija Senatora D. Velsa (*David Mark Wells*) vadībā, kā arī Kanādas Ārlietu ministrijas VSV A. Leveks (*Alexandre Lévêque*).

Latīņamerikas un Karību jūras reģions

2024. gadā turpinājās darbs pie divpusējās sadarbības padziļināšanas ar Latīņamerikas un Karību reģiona jūras valstīm, lai veicinātu izpratni par drošības situāciju Eiropā un stiprinātu atbalstu Ukrainai, kā arī lobētu Latvijas kandidatūru ANO Drošības padomes vēlēšanās. 2024. gadā notika politiskās konsultācijas ar Brazīliju, Argentīnu un Salvadoru. Ar Salvadoru tika parakstīts saprašanās memorands par politisko konsultāciju rīkošanas mehānisma dibināšanu. 2024. gadā Latvija darbojās 4. Starptautiskās Mazo salu jaunattīstības valstu konferences sagatavošanas birojā. No 2024. gada 27. līdz 31. maijam parlamentārā sekretāre D. Melbārde piedalījās konferencē un tās laikā tikās ar Antigvas un Barbudas, Barbadosas, Dominikānas Republikas un Kubas amatpersonām. No 2024. gada 22. līdz 24. septembrim ārlietu ministre B. Braže ANO Ģenerālās asamblejas laikā tikās ar Kubas, Belizas un Trinidadas un Tobago ārlietu ministriem. 2024. gada 1. oktobrī parlamentārā sekretāre D. Melbārde piedalījās Meksikas prezidentes Klaudijas Šeinbaumas inaugurācijā.

ATTĪSTĪBAS SADARBĪBAS POLITIKA

Attīstības sadarbības politika sniedz Latvijas ieguldījumu starptautiskās stabilitātes un ilgtspējīgas attīstības veicināšanai. Ārlietu ministrijas pārvaldītais divpusējais attīstības sadarbības politikas finansējums 2024. gadā sasniedza 1 863 813 milj. EUR. Politikas plānošana un īstenošana tiek koordinēta Attīstības sadarbības politikas konsultatīvās padomes ietvaros, kas notiek vismaz divas reizes gadā. Attīstības sadarbības aktivitātes tiek

īstenotas atbilstoši Ministru kabinetā apstiprinātajām Attīstības sadarbības politikas pamatnostādņēm 2021.–2027. gadam un Attīstības sadarbības politikas plānam 2024.–2027. gadam. Saskaņā ar Attīstības sadarbības politikas plānu 2024.–2027. gadam 2024. gadā turpinājās palīdzības sniegšana Austrumu partnerības, Centrālāzijas un Āfrikas reģiona valstīm, kā arī veiktas brīvprātīgās iemaksas starptautiskajās organizācijās. 2024. gadā ar Ārlietu ministrijas līdzfinansējumu tika īstenoti 40 projekti, īpašu uzmanību veltot projektiem Ukrainā (15 projekti).

Ukrainā atbalsts aptvēra tādas nozares kā laba pārvaldība, veselības sistēmas pilnveidošana, sociālā uzņēmējdarbība, lauksaimniecība, dzimumu līdztiesība, u.c. Piemēram, Valsts kontrole īstenoja projektu, atbalstot Ukrainas augstākās revīzijas iestādes kapacitātes celšanu. Savukārt, VSIA Nacionālais rehabilitācijas centrs “Vaivari” veica pieredzes apmaiņu ar Ukrainas ārstniecības iestādēm rehabilitācijas programmu ieviešanā, tai skaitā pacientiem pēc ekstremitāšu amputācijām – būtiskā un sekmīgā atbalsta programma piesaistīja arī ASV līdzfinansējumu.

Latvija turpināja īstenot projektus Āfrikas valstīs – Dienvidāfrikā, Ēģiptē, Ganā, Kamerūnā, Namībijā, Ruandā, Zambijā un Zimbabvē. Īpašs fokuss bija uz sieviešu digitālo iespējušanu un sieviešu uzņēmējdarbības atbalstu, piemēram, caur biedrību “Rīga TechGirls” un “Ekonomiskā Sadarbība un Investīcijas Latvijai” projektiem.

Astoņi projekti īstenoti Centrālāzijā, īpaši Uzbekistānā. Aizvadītajā gadā sadarbība koncentrējās lauksaimniecības un pārtikas jomā, kur projektus īstenoja Pārtikas un veterinārais dienests, Valsts augu aizsardzība dienests un Bulduru Dārzkopības tehnikums, kā arī dzimumu līdztiesības jomā, kur pieredzē dalījās Centrs MARTA.

Desmitgadi atzīmēja Rīgas Juridiskās augstskolas (RJA) Intensīvā programmā Eiropas tiesībās un ekonomikā Eiropas Savienības kaimiņpolitikas, Centrālāzijas un Balkānu valstīm. Šo gadu laikā apmācīti vairāk kā 600 dalībnieki. Kopš 2014. gada RJA spējusi piesaistīt programmai līdzfinansējumu turpat 5 milj. EUR apmērā.

Jau trešo gadu tika īstenots priekšizpētes vizīšu konkurss, kura rezultātā notika projektu ieviešanu vizītes uz Moldovu, Ukrainu un Namībiju.

Raugoties no piešķirtā finansējuma tematiskā sadalījuma, lielākā daļa jeb aptuveni 41 % tika novirzīti labas pārvaldības jomai (16.IAM³), 26 % – ilgtspējīgai ekonomiskai izaugsmei (8.IAM), 14 % – dzimumu līdztiesībai (5.IAM), 9 % – klimata rīcībai (13.IAM), 6% –

³ Ilgtspējīgas attīstības mērķis

kvalitatīvai izglītībai (4.IAM) un 3% – sadarbībai mērķu īstenošanai (17.IAM). Aptuveni trešā daļa no finansējuma novirzīta projektiem, kas ietvēra digitalizācijas komponenti.

Latvijas attīstības sadarbības īstenošanā tiek iesaistīts plašs partneru loks – kopā 37 organizācijas no nevalstiskā, privātā un valsts sektora. Sadarbības partneriem ir bijusi aktīva iesaiste gan projektu īstenošanā, gan grantu projektu konkursos, gan iesaistoties citās Attīstības sadarbības politikas plāna aktivitātēs. Piemēram, konferences “Humānās palīdzības atbalsta sistēmas veidošana Latvijā” un “Latvijas attīstības sadarbībai – 25” tika īstenotas sadarbībā ar Latvijas Platformu attīstības sadarbībai. Sadarbības partneru komunikācija par īstenotajiem projektiem un aktivitātēm sniedz būtisku pienesumu publiskajai diplomātijai.

Ārlietu ministrija turpināja atbalstīt biedrības Latvijas Platforma attīstības sadarbībai un Latvijas Pašvaldību savienība, tādējādi veicinot Latvijas pilsoniskās sabiedrības starptautisku iesaisti attīstības sadarbības un tās politikas plānošanas procesos.

Ārlietu dienests nodrošināja Latvijas divpusējās attīstības sadarbības aktivitāšu sasaisti ar citu ārvalstu starptautiskās palīdzības finansētāju aktivitātēm, veicinot Latvijas sniegtā atbalsta ilgtspēju, efektivitāti un redzamību, jo īpaši labas pārvaldības jomā. Esam gandarīti, ka Latvijas Attīstības sadarbības aģentūras izveide Centrālās finanšu un līgumu aģentūras (CFLA) ietvaros ir veicinājusi līdzfinansējuma piesaisti vairāk nekā 4,5 miljonu EUR vērtībā 2024. gadā, kas ir vēsturiski lielākais apjoms. Šī finansējuma ietvaros CFLA sadarbībā ar Vācijas attīstības sadarbības aģentūru GIZ uzsāka Eiropas Komisijas (EK) finansētu projektu Uzbekistānā pretkorupcijas pasākumu ieviešanai, kā arī sadarbībā ar Francijas attīstības sadarbības aģentūru Expertise France – EK finansētu reģionālo projektu Centrālāzijā digitālās savienojamības jomā. Tāpat CFLA īstenoja ar GIZ uzsākto projektu Uzbekistānā administratīvās kapacitātes stiprināšanai.

2024. gada novembrī CFLA ieguva EK akreditāciju, kas ļauj tai kā galvenajam partnerim vadīt EK attīstības sadarbības projektus. Tas sniedz vēl plašākas iespējas Latvijas attīstības sadarbības projektu īstenotājiem piedalīties ārvalstu starptautiskās palīdzības sniedzēju finansētos projektos.

Latvija 2024. gada aprīlī uzsāka iestāšanās procesu Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (OECD) Attīstības palīdzības komitejā (DAC). Dalība DAC ir būtiska, lai pavērtu iespējas starptautiskās redzamības veicināšanai, attīstības sadarbības politikas prioritāšu, tostarp atbalsta Ukrainai, uzsvēršanai, jaunu partnerību un projektu veidošanai, kā arī pieredzes apmaiņai ar citām DAC dalībvalstīm, tādējādi ļaujot Latvijai pilnveidot arī savu attīstības sadarbības politikas sistēmu.

Latvija reaģē uz pieaugošajām humānās palīdzības vajadzībām. Humānā palīdzība tiek sniegta, veicot brīvprātīgas iemaksas starptautiskajās organizācijās humānās palīdzības finansēšanai vai reaģējot uz partnervalstu pieprasījumu, sniedzot nepieciešamo atbalstu tieši skartajai valstij. 2024. gadā kopējais Latvijas sniegtās humānās palīdzības apjoms bija 5,26 milj. EUR. Apjomīga humānā palīdzība tika sniegta Ukrainai. Atbalsta sniegšanā Ukrainai aktīvi iesaistās arī pilsoniskā sabiedrība un privātais sektors. Pilsoniskā sabiedrība ziedojusi vairāk nekā 35 milj. EUR kopš Krievijas pilna mēroga iebrukuma Ukrainā.

Arī Latvijas īstenotie attīstības sadarbības projekti iekļauj humānās palīdzības komponenti. Piemēram, vairāki Ukrainā īstenotie projekti iekļauj medicīniskās palīdzības sniegšanu, savukārt Āfrikā – pārtikas drošības veicināšanu.

DAUDZPUSĒJIE FORMĀTI UN STARPTAUTISKAIS TIESISKUMS. REĢIONĀLIE FORMĀTI

Ārlietu ministrija konsekventi strādājusi, lai starptautiskajās organizācijās uzsvērtu stingru Latvijas atbalstu noteikumos balstītai starptautiskajai kārtībai. Pieliktas visas pūles, lai starptautisko organizāciju ietvaros tiktu turpināts stingrs atbalsts Ukrainai un veicināta Krievijas atbildība par Ukrainā pastrādātajiem starptautisko tiesību pārkāpumiem. Īstenots mērķtiecīgs dialogs ar globālajiem partneriem, skaidrojot Krievijas kara Ukrainā patiesos cēloņus, tā negatīvo ietekmi uz starptautisko tiesību īstenošanu, globālo ekonomiku un labklājību.

Esošajā ģeopolitiskajā kontekstā, kā arī saistībā ar ASV darbības apturēšanu vairākās starptautiskajās organizācijās un paziņošanu par izstāšanos, noteikumos balstītā starptautiskā kārtība piedzīvo nopietnu krīzi. Krievija turpina ļaunprātīgi pārkāpt ANO Statūtus, Ķīna uzstājīgi piedāvā alternatīvas iniciatīvas nākotnes pasaules kārtībai, savukārt atsevišķas valstis nespēj vai nevēlas rast vienotu pieeju konfliktsituāciju risināšanai. Tādēļ Latvijas vērtējumā būtisks uzdevums ir starptautisko tiesību normu ievērošanas nodrošināšana, starptautisko organizāciju darbības un efektivitātes uzlabošana, ietekmes sfēru pieejas un spēka diktāta politikas izskaušana. Latvijas skatījumā ANO multilaterālajai sistēmai pārredzamā nākotnē nav līdzvērtīgas alternatīvas, tādēļ svarīga ir ANO pamatprincipu un vērtību nostiprināšana, Drošības padomes reformēšana, Krievijas agresijas izbeigšana un tās saukšana pie atbildības par agresijas noziegumu. Šajā kontekstā svarīgi ir intensificēt kontaktus ar globālajiem partneriem. Savu ieguldījumu miera un stabilitātes veicināšanā Latvija sniedz, aktīvi īstenojot attīstības sadarbības projektus un piedaloties starptautiskajās misijās. Latvijas kandidēšana un dalība ANO DP nepastāvīgās dalībvalsts statusā 2026.–2027. gadu termiņā dos iespēju Latvijai sniegt nozīmīgu pienesumu

noteikumos balstītas starptautiskas kārtības stiprināšanā. Kopā ar līdzīgi domājošiem partneriem, īpaši ES un NB8 formātā turpinājās centieni izolēt Krieviju un Baltkrieviju starptautiskajos formātos. Šis darbs jāturpina, lai nepieļautu Krievijas atgriešanos uz globālās skatuves. 2024. gadā Krievija netika ievēlēta Starptautisko Privāttiesību unifikācijas institūtā, Starptautiskā telekomunikāciju savienībā, Pasaules pārtikas programmā, ANO programma cīņā pret HIV/AIDS, ANO Zinātnes un tehnoloģijas attīstības komisijā, Pasaules veselības organizācijā, Eiropas Reģionālās Komitejas Pastāvīgā komitejā un Ķīmisko ieroču aizlieguma organizācijas izpildpadomē. Savukārt Baltkrievija netika ievēlēta ECOSOC Noziedzības novēršanas un krimināltiesību komisijā. Ar Krieviju tika un Baltkrieviju tika pārtraukts Eiropas kodolpētījumu organizācijas sadarbības līgums. 2024.gada aprīlī Latvija pirmo reizi tās vēsturē tika ievēlēta ANO Noziedzības novēršanas un krimināltiesību komisijā. Vēlēšanās Austrumeiropas valstu grupā uz divām vietām kandidēja Latvija, Albānija un Baltkrievija; tika ievēlētas Latvija un Albānija. Tika atkārtoti panākts, ka visas ES dalībvalstis balsoja pret Krievijas ikgadējo ANO rezolūciju par nacisma glorifikācijas apkarošanu, kuras pamatā ir Otrā Pasaules kara vēstures monopolizācija un Baltijas valstu, Polijas un Ukrainas diskreditācija. Pateicoties Latvijas lobijam ANO Cilvēktiesību padomē, 2024. gadā tika pagarināti ANO īpašo ziņotāju par cilvēktiesību situāciju Krievijā un Baltkrievijā mandāti, pagarināts Izmeklēšanas komisijas par cilvēktiesību situāciju Ukrainā saistībā ar Krievijas agresiju mandāts, kā arī stiprināts mandāts par atbildības jautājumiem Baltkrievijā – Neatkarīgo ekspertu grupa, kas dokumentē un izmeklē cilvēktiesību pārkāpumus saistībā ar 2020.gada vēlēšanām. 2024. gada nogalē par ANO īpašo ziņotāju par cilvēktiesību situāciju Baltkrievijā iecelts eksperts no Latvijas – Nils Muižnieks.

EDSO ietvaros Latvija turpināja atbalstīt t.s. Maskavas mehānisma (pierādījumu vākšanas misija saistībā ar pārkāpumiem cilvēktiesību un demokrātijas jomā kādā no EDSO dalībvalstīm) iedarbināšanu pret Krieviju saistībā ar patvaļīgu brīvības atņemšanu Ukrainas civiliedzīvotājiem un Ukrainas bērnu deportācijām, kā arī cilvēktiesību pārkāpumiem Baltkrievijā. EDSO “Ziņojuma par cilvēktiesību un starptautisko humanitāro tiesību pārkāpumiem, kara noziegumiem un noziegumiem pret cilvēci saistībā ar Krievijas patvaļīgu brīvības atņemšanu Ukrainas civiliedzīvotājiem” sagatavošanā piedalījās Latvijas eksperte E. Šteinerte.

2024. gada 25. novembrī Latvija ratificēja Protokolu, ar ko groza Eiropas Padomes Konvencijas par notiesāto personu nodošanu soda izciešanai Papildu protokolu. Ratifikācijas

brīdī Latvija saskaņā ar Protokola 5. pantu sniedza deklarāciju, ka Latvija piemēros Protokola noteikumus provizoriski, līdz tas stājas spēkā.

2024. gada 22.–31. maijā notika Eiropas Komiteja spīdzināšanas un necilvēcīgas vai pazemojošas rīcības vai soda novēršanai (CPT) *ad hoc* vizīte Latvijā. Tās mērķis bija pārbaudīt attieksmi pret personām ieslodzījuma vietās, un veikt turpmākus pasākumus saistībā ar 2022. gada vizītes laikā konstatēto situāciju. Īpaši, izvērtējot ieslodzīto neformālās hierarhijas kaitīgo ietekmi Latvijas cietumos, un līdz ar to arī vardarbību starp ieslodzītajiem. Lai nodrošinātu visaptverošu Krievijas un tās amatpersonu atbildību, Latvija kopš 2023. gada janvāra aktīvi iesaistās Pamatgrupā, kuras mērķis ir diskutēt Īpaša tribunāla agresijas noziegumam pret Ukrainu izveidošanas iespējām.

Tāpat Latvijas prezidentūras laikā Eiropas Padomes Ministru komitejā darbu uzsāka ar Eiropas Padomes paplašināto daļējo nolīgumu izveidotais Zaudējumu reģistrs, lai reģistrētu Krievijas Federācijas agresijas pret Ukrainu rezultātā radītos zaudējumus. 2023. gada 11. septembrī Rīgā Tieslietu ministrijas organizētā Eiropas Padomes neformālā tieslietu ministriāla ietvaros tika “iedzīvināts” Zaudējumu reģistrs un apstiprināti Rīgas principi, lai Krievija nepaliktu nesodīta un tiktu nodrošināta kompensācija visiem karā cietušajiem. Šie principi kalpo kā vadlīnijas, kuras izmantot, lai nodrošinātu efektīvu Zaudējumu reģistra darbību.

Latvija kā trešā puse piedalās Starptautiskajā tiesā izskatāmajā lietā Ukraina pret Krievijas Federāciju attiecībā uz ANO Konvencijas par genocīda nepieļaujamību un sodīšanu par to interpretāciju, lai veicinātu starptautisko tiesību ievērošanu un aizsargātu starptautisko kārtību. 2023. gada 20. septembrī Hāgā, Nīderlandē Latvija šajā lietā sniedza mutvārdu apsvērumus par Konvencijas normu interpretāciju, kā arī citām tiesību normām, kas ir būtiskas Starptautiskās tiesas jurisdikcijas noteikšanai. Starptautiskā tiesa 2024. gada 2. februāra spriedumā konstatēja tās jurisdikciju, līdz ar to turpināsies lietas izskatīšanas pēc būtības, kurā Latvija plāno iesaistīties arī turpmāk.

Latvija piedalījās Starptautiskajā Jūras tiesību tribunālā izskatāmajā konsultatīvā atzinuma lietā, kurā tika sniegta Jūras tiesību konvencijas interpretācijā saistībā ar valstu pienākumiem novērst klimata pārmaiņu ietekmi uz jūras vidi. Dalība šajā lietā deva iespēju sniegt viedokli par nozīmīgiem un aktuāliem starptautisko tiesību jautājumiem kontekstā ar klimata pārmaiņu radīto seku mazināšanu. Tāpat Latvija atbalstīja ANO Ģenerālās asamblējas 2023. gada 29. marta rezolūciju A/RES/77/276, ar kuru Starptautiskajai tiesai tika lūgts sniegt konsultatīvo atzinumu par valstu pienākumiem, lai nodrošinātu klimata sistēmas un citu vides daļu aizsardzību pret siltumnīcefekta gāzu antropogēnām emisijām attiecībā pret

valstīm un pašreizējām un nākamajām paaudzēm, kā arī sekām šo pienākumu neievērošanas gadījumā. Līdz ar to 2023. gadā Latvija gatavoja savus rakstveida apsvērumus šajā konsultatīvā atzinuma lietā.

2023. gada beigās Latvija uzsāka darbu pie sākotnējo iebildumu sagatavošanas saistībā ar Krievijas mēģinājumu apstrīdēt ES un citu līdzīgi domājošo valstu aviācijas jomā ieviesto ierobežojošo pasākumu tiesiskumu Starptautiskās civilās aviācijas organizācijas Padomē.

Latvijas diplomāti aktualizēja dezinformācijas apkarošanas un žurnālistu drošības jautājumus Starptautiskajā Mediju brīvības koalīcijā, Interneta brīvības koalīcijā, kā arī piedalījās Starptautiskajā Reliģijas brīvības aliansē. Ārlietu ministrija turpināja sniegt saturisko un praktisko atbalstu ANO jauniešu delegāta programmas darbībai Latvijā un nodrošināja Latvijas jauniešu pārstāvību ANO pasākumos, jo īpaši kampaņas Latvijas ievēlēšanai ANO Drošības padomē pasākumos.

Ārlietu ministrija turpināja veiksmīgu sadarbību ar UNESCO Latvijas Nacionālo komisiju, kā arī sniedza atbalstu Latvijas ekspertiem, kas darbojās UNESCO struktūrās, tostarp UNESCO Starptautiskajā programmā komunikācijas attīstībai, aktualizējot ANO reformu, dezinformācijas apkarošanas un žurnālistu drošības jautājumus.

Reģionālās sadarbības veicināšanai 2024. gadā Latvija aktīvi iesaistījās Somijas, Islandes, un Zviedrijas organizētajās NB8 koordinācijas sanāksmēs par cilvēktiesību jautājumiem un ANO darbakārtības jautājumiem.

Aktīva NB8 valstu koordinācija 2024. gadā notikusi ANO cilvēktiesību formātos, piemēram, ANO Cilvēktiesību padomē un ANO Ģenerālajā asamblejā kopumā tika nolasīti vairāk nekā 100 kopīgie NB8 paziņojumi, aizstāvojot kopīgās reģiona vērtības, tai skaitā uzsverot Krievijas pastrādātos noziegumus Ukrainā, cilvēktiesību pārkāpumus Krievijā, Baltkrievijā, Afganistānā, Irānā, Sīrijā un citos pasaules reģionos, dzimumu līdztiesību, tiesiskumu, mediju brīvību un klimatu.

2024. gadā intensīvi turpinājās Latvijas kandidatūras ANO Drošības padomē kampaņas aktīvā fāze, kas noritēja līdz pat ANO DP vēlēšanu dienai 2025. gada jūnijā. Ministrija turpināja vadīt un koordinēt Latvijas gatavošanos vēlēšanām. Tika turpināts diplomātiskais darbs atbalsta gūšanai, stiprinot diplomātiskās attiecības ar ANO valstīm dažādos reģionos, kā arī veicināta Latvijas starptautiskā atpazīstamība un redzamība dažādos daudzpusējos formātos (piemēram, ANO Augsta līmeņa nedēļā Ņujorkā; Frankofonijas samītā Parīzē; ANO konferencē par digitālo attīstību Čīlē; starptautiskajā konferencē par "Sievietes, miers un drošība" tematiku Filipīnās; ārlietu ministres dalība ārlietu ministru-sieviešu sanāksmē

Kanādā; ANO Ceturtajā Mazo salu jaunattīstības valstu (SIDS4) konferencē Antigvā un Barbudā; ANO Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām pušu konferences 29.sesijā Azerbaidžānā).

2024. gadā turpinājās darbs pie kampaņas vizuālās identitātes, informatīvo materiālu un reprezentācijas materiālu un preču izstrādes un popularizēšanas.

Tāpat kampaņa tika veikta ciešā sadarbībā ar Latvijas nozaru ministrijām, uzņēmējiem, ekspertiem, nevalstisko un akadēmisko sektoru, Latvijas ANO Jauniešu delegātu programmas pārstāvjiem u.c.

REĢIONĀLIE FORMĀTI

Baltijas sadarbība

2024. gadā Baltijas valstu sadarbībā turpināja dominēt reģionālās aizsardzības un noturības jautājumi, kā prioritāti izvirzot valstu drošības un aizsardzības spēju pilnveidošanu, tostarp, Baltijas aizsardzības līnijas izveidi, kā arī sadarbības sekmēšanu civilajā aizsardzībā un krīžu pārvaldībā. Saglabājoties hibrīduzbrukumiem no Krievijas un Baltkrievijas, sadarbībai ES austrumu robežas stiprināšanā turpināja būt prioritāra nozīme. Aizvien lielākas bažas radīja nemilitārie draudi, īpaši dezinformācija un kritiskās infrastruktūras drošība un noturība. Tika turpināta reģionālo transporta, enerģētikas un digitālās savienojamības infrastruktūras projektu īstenošana. Baltijas valstīm izdevās spert nozīmīgu soli enerģētiskās drošības un neatkarības pilnveidošanā, vienojoties par Baltijas valstu elektrotīklu sinhronizācijas ar kontinentālās Eiropas sistēmu pabeigšanu jau 2025. gadā. Baltijas valstu valdību, parlamentu un sabiedrības atbalsts Ukrainai saglabājās nelokāms. Baltijas valstis bija vienotas pieejā un ciešā koordinācijā ES sankciju pret Krieviju un Baltkrieviju ievērošanā un izpildē, kā arī centienos panākt Īpaša tribunāla agresijas noziegumam pret Ukrainu izveidošanu.

2024. g. jūnijā apritēja 30 gadi kopš Baltijas Ministru padomes izveidošanas un līguma par Baltijas valstu parlamentu un valdību sadarbību noslēgšanas, augustā tika atzīmēta Baltijas ceļa 35. gadadiena. 2024. gadā Lietuva bija prezidējošā valsts Baltijas valstu sadarbības formātos – Baltijas Ministru padomē un Baltijas Asamblejā. 13. maijā Viļņā notika Baltijas premjerministru tikšanās, 16. un 17. maijā Viļņā norisinājās ikgadējā Baltijas Asamblejas un Baltijas Ministru padomes starptautiskā konference, kas 2024. gadā bija veltīta enerģētikai. 17.–18. augustā Lietuvā norisinājās ikgadējā neformālā Baltijas valstu premjerministru sanāksme. Viļņā 18. oktobrī notika 43. Baltijas Asamblejas sesija un 30. Baltijas Padome,

savukārt 22. novembrī – noslēdzošā Baltijas Ministru padomes premjerministru sanāksme. 6. decembrī Klaipēdā notika Baltijas valstu prezidentu ikgadējā sanāksme, piedaloties arī Polijas prezidentam, tika atzīmēta Klaipēdas LNG termināļa 10. gadadiena.

NB8

2024. gadā Baltijas uz Ziemeļvalstu (NB8) sadarbību ārpolitikas jomā koordinēja Zviedrija, kura bija noteikusi šādus prioritāros virzienus: 1) sadarbības drošības politikā stiprināšana NB8 valstu reģionā; 2) NB8 valstu nelokāmā atbalsta Ukrainas brīvībai, suverenitātei un teritoriālajam veselumam apliecināšana; 3) starptautiskā atbalsta Ukrainai veicināšana. 2024. gadā NB8 sadarbības darba kārtībā dominēja drošības un aizsardzības jautājumi, jo īpaši vēršanās pret Krievijas īstenoto agresiju Ukrainā, noturības sekmēšana pret Krievijas īstenoto hibrīdo apdraudējumu mūsu reģionā, tostarp, “ēnu flotes apkarošanu”, kā arī visa veida atbalsta sniegšana Ukrainai. Zviedrija savā NB8 koordinācijas gadā veidoja intensīvu dienaskārtību un uzsvēra NB8 sadarbības būtisko nozīmi, kas izpaudās arī aktīvā vizīšu un tikšanos organizēšanā. 9. un 10. aprīlī Visbijā, Zviedrijā, norisinājās ikgadējā Baltijas valstu un Ziemeļvalstu (NB8) ārlietu ministru sanāksme, 2024. gada 12. un 13. decembrī notika Ārlietu ministriju valsts sekretāru sanāksme Stokholmā, Zviedrijā, kā arī virkne ekspertu līmeņa sanāksmes. Pēc ilgāka laika notika NB8 sanāksme arī premjerministru līmenī – 27.–28. novembrī NB8+Polijas premjerministru sanāksme Zviedrijā, kurā Latviju pārstāvēja ārlietu ministre Baiba Braže. 2024. gadā arī tika turpinātas kopīgas NB8 ārlietu ministru vizītes, tādējādi veicinot lielāku NB8 redzamību, kā arī demonstrējot NB8 valstu vienotību. Tā 21.–23. februārī NB8 valstu ārlietu ministri piedalījās starptautiskajā konferencē Raisina Dialogue Ņūdeli, Indijā, 15.–16. oktobrī notika NB8 ārlietu ministru vizīte Moldovā, savukārt 16. oktobrī notika NB8 ārlietu ministru vizīte Ukrainā, Odesā. Cita starpā 2024. gadā NB8 Aizsardzības ministriju sadarbību un NB8 parlamentu sadarbību koordinēja Latvija. 22.–23. augustā notikušajā NB8 parlamentu priekšsēdētāju sanāksmē Latvijā NB8 parlamentu priekšsēdētāji arī kopīgi piedalījās Baltijas ceļa 35. gadadienas atzīmēšanā, kas reizē bija dziļi simboliski, ņemot vērā Ziemeļvalstu atbalstu Baltijas valstu neatkarības atgūšanā un palīdzību tālākā integrācijā ES, NATO un citās starptautiskās organizācijās, kurās šodien Baltija un Ziemeļvalstis ir cieši partneri un līdzīgi domājošas valstis. Līdz ar Zviedrijas un Somijas pievienošanos NATO, NB8 darba kārtībā būtisko nozīmi ieņem koordinēšanās NATO darba kārtības jautājumos. NB8 valstis ir atbalstījušas visas aktuālās iniciatīvas starptautiskajās organizācijās, vēršoties pret Krievijas agresiju Ukrainā, t.sk. ANO Ģenerālajā asamblejā pieņemtās rezolūcijas. Tāpat NB8 valstis turpināja veiksmīgi sadarboties ANO cilvēktiesību formātos.

BJVP

13.–14. jūnijā noslēdzoties Somijas prezidentūrai Baltijas jūras valstu padomē (BJVP), Porvo, Somijā notika ikgadējā BJVP ārlietu ministru sanāksme. Tikšanās laikā ministri apsprieda drošības situāciju Baltijas jūras reģionā, īpašu uzmanību pievēršot hibrīdajam apdraudējumam un zemūdens kritiskās infrastruktūras aizsardzībai. Ministri vienojās veikt BJVP darbības pārskatu, nozīmējot augsta līmeņa ekspertu ziņojuma sagatavošanai.

ESSBJR

Līdz 30. jūnijam turpinājās Latvijas prezidentūra ES Stratēģijā Baltijas jūras reģionam (ESSBJR). Ārlietu ministrija kā Stratēģijas koordinējošā institūcija Latvijā organizēja un vadīja nacionālo koordinatoru grupas sanāksmes, nosakot to dienaskārtību. Latvijas prezidentūras laikā tika izstrādāts Stratēģijas monitoringa un novērtēšanas ietvardokuments, uzsākts darbs pie esošā – Stratēģijas 2021.gada Rīcības plāna – atjaunošanas, kā arī apstiprinātas Stratēģiskās komunikācijas vadlīnijas. 30. maijā Rīgā notika Latvijas prezidentūras noslēguma pasākums, kurā pulcējās dalībvalstu nacionālie koordinatori, politikas jomu koordinatori un sadarbības partneri, lai atskatītos uz prezidentūras laikā paveikto, kā arī diskutētu par nepieciešamajām izmaiņām Rīcības plānā. 1. jūlijā nacionālo koordinatoru prezidentūru no Latvijas pārņēma Polija, uzņemoties vadošo lomu kopīgo ieguldījumu stiprināšanā reģionālās sadarbības veicināšanai.

B9

11. jūnijā Rīgā pirmo reizi notika NATO Austrumu flanga valstu (jeb Bukarestes devītnieka – B9) samits. Valsts prezidents kopā ar NATO ģenerālsekretāru, Bulgārijas, Čehijas, Igaunijas, Lietuvas, Polijas, Rumānijas un Somijas prezidentiem, Zviedrijas premjerministru, kā arī Slovākijas un Ungārijas pārstāvjiem apsprieda NATO reģionālo aizsardzības plānu efektīvu ieviešanu un alianses aizsardzības spēju stiprināšanu.

ES Paplašināšanās (Rietumbalkāni)

Latvija turpināja atbalstīt Rietumbalkānu valstu ceļu uz iestāšanos ES, aicinot pildīt noteiktos kritērijus, veikt reformas, kā arī uzlabot kaimiņattiecības. 2024. gadā labu progresu ES iestāšanās sarunās sasniedza Albānija, atverot divus jaunus sarunu klasterus – 1. sarunu klasteri “Pamattiesības” un 6. sarunu klasteri “Ārējās attiecības”. Tāpat arī Melnkalne turpināja virzību ES integrācijā, slēdzot trīs sarunu sadaļas – 7. sadaļu “Intelektuālā īpašuma tiesības”, 10. sadaļu “Informācijas sabiedrība un mediji”, kā arī 20. sadaļu “Uzņēmumu un rūpniecības politika”. Latvija atbalstīja marta Eiropadomes lēmumu uzsākt pievienošanās sarunas ar Bosniju un Hercegovinu. 2024. gada ikgadējā EK ziņojumā par tiesiskumu pirmo

reizi vērtētas arī četras kandidātvalstis – Albānija, Ziemeļmaķedonija, Melnkalne un Serbija –, palīdzot nodrošināt šo valstu saskaņotību ar ES standartiem tiesiskuma jomā. 2024.gadā tika pieņemts Rietumbalkānu izaugsmes plāns ar Reformu un izaugsmes mehānismu 6 miljardu eiro apmērā, kas veicinās Rietumbalkānu valstu sociāli ekonomisko konvergenci un integrāciju ES vienotajā tirgū.

2.3. KANDIDATŪRAS UN IEMAKSAS STARPTAUTISKAJĀS ORGANIZĀCIJĀS

Ārlietu dienests mērķtiecīgi turpinājis vairot atbalstu Latvijas kandidatūrai ANO DP 2025. gada vēlēšanās.

Ārlietu ministrija ir atbildīga par Latvijas iemaksu veikšanu 24 starptautisko organizāciju un fondu budžetos. Lai nodrošinātu interešu pārstāvību un nostiprinātu Latvijas kā uzticamas sabiedrotās tēlu, Latvijas lobija kampaņas ANO Drošības padomē budžeta ietvaros piešķirti 100 000 EUR arī brīvprātīgajām iemaksām ANO struktūrām un fondiem, kuri 2024. gadā tika novirzīti ANO Augstā pārstāvja vismazāk attīstītajās valstīs, iekšzemes jaunattīstības valstīs un mazo salu jaunattīstības valstīs biroja trasta fondam; ANO Ģenerālsēkretāra īpašās pārstāves seksuālās vardarbības konfliktos novēršanas birojam; ANO Miera veidošanas komisijas fondam; Pasaules Pārtikas programmai; ANO Humānās palīdzības koordinācijas aģentūrai. Papildus 2024. gadā Ārlietu ministrija veica vēl šādas brīvprātīgās iemaksas: EDSO WIN daudzgadu projektam visaptverošas drošības stiprināšanai caur inovācijām un tīklošanos; EDSO apmācību programmai jaunām sievietēm "Miers un drošība"; Starptautiskās Atomenerģijas aģentūras programmai "Cerību stari"; Eiropas Padomes rīcības plānam Ukrainas atbalstam 2023.–2026.gadam; UNESCO Starptautiskajai programmai komunikācijas attīstībai; OECD Eirāzijas konkurētspējas programmai Moldovas Republikas ES integrācijas reformu atbalstam; ANO Pasaules pārtikas programmai; ANO Humānās palīdzības koordinācijas aģentūrai; ANO Centrālā ārkārtējās reaģēšanas fondam; ES–Latīņamerikas un Karību valstu fondam; Jordānijas Humānajam koridoram; Eiropas Demokrātijas fondam.

2025. gadā joprojām būtiska prioritāte būs atbalsts Ukrainai un noteikumos balstītas starptautiskās kārtības stiprināšana. Ar līdzīgi domājošiem partneriem strādājot pie atbilstošām iniciatīvām, turpināsim uzturēt starptautisko spiedienu uz Krieviju un Baltkrieviju, pēc iespējas tās izolējot starptautisko organizāciju ietvarā, kā arī konsekventi iestājoties par Krievijas atbildības panākšanu.

Viena no Latvijas prioritātēm, tai skaitā kandidējot uz ANO Drošības padomi, ir sieviešu tiesību un iespēju veicināšana, kā arī ANO “Sievietes, miers un drošība” iniciatīva. Ārlietu ministrija turpina koordinēt Latvijas Nacionālo rīcības plānu “Par sievietēm, mieru un drošību” 2020.–2025. gadam, kur viens no noteiktajiem politikas rezultātiem ir Latvijas aizsardzības un iekšlietu sektora apmācība par dzimumu līdztiesību un ar dzimumu saistīto vardarbību. Ārlietu ministrija 2024. gada septembrī rīkoja semināru par “Sievietes, miers un drošība” tematiku. Semināra mērķis bija iepazīstināt Latvijas aizsardzības un iekšlietu nozares profesionāļus ar dzimumu līdztiesības jautājumiem un ar dzimumu saistītas vardarbības mazināšanu profesionālajā vidē. Savukārt decembrī Ministru kabinetā tika iesniegts sadarbībā ar nozaru ministrijām un nevalstisko sektoru izstrādātais plāna izpildes vidus termiņa izvērtējums, kas apstiprināts valdībā 2025. gada janvārī.

Latvija piedalās ar sieviešu tiesību un iespēju veicināšanu saistītos starptautisko organizāciju formātos. 2025. gadā Latvija turpinās darboties ANO Sieviešu statusa komisijā un ANO Dzimumu līdztiesības un sieviešu iespēju veicināšanas institūcijas izpildvaldē.

Tika koordinēta gatavošanās ANO Nākotnes samitam, kas notika Ņujorkā 2024. gada septembrī. Turpinājās ārlietu dienesta darbs pie atbalsta veicināšanas Latvijas kandidatūrai ANO Drošības padomes vēlēšanās 2025. gadā.

Nodrošināsim starptautisko organizāciju, kā ANO, EDSO, Eiropas Padomes amatpersonu vizītes Latvijā.

2.4. LATVIJAS PĀRSTĀVJA STARPTAUTISKAJĀS CILVĒKTIESĪBU INSTITŪCIJĀS DARBĪBA

Latvijas pārstāvja starptautiskajās cilvēktiesību institūcijās (turpmāk – Pārstāvis) uzdevumus un funkcijas nosaka 2017. gada 7. marta Ministru kabineta noteikumi Nr.121 “Pārstāvības kārtība starptautiskajās cilvēktiesību institūcijās” (turpmāk – Noteikumi). Atbilstoši Noteikumu 7. punktam Pārstāvja funkciju izpildi nodrošina Latvijas pārstāvja starptautiskajās cilvēktiesību institūcijās birojs (turpmāk – Birojs), kas ir Ārlietu ministrijas struktūrvienība.

Pārstāvja darbības virzieni ir šādi:

- Latvijas interešu pārstāvība Eiropas Cilvēktiesību tiesā (turpmāk – Tiesa), tajā skaitā Tiesas nolēmumu izpildes ietvaros;
- Latvijas interešu pārstāvība Apvienoto Nāciju Organizācijas (turpmāk – ANO) Cilvēktiesību komitejā individuālo sūdzību izskatīšanas procesā;

- nacionālo ziņojumu sagatavošana par Noteikumos minēto ANO konvenciju cilvēktiesību jomā izpildi Latvijā un dalība šo ziņojumu izskatīšanā ANO.

Papildus Noteikumos uzskaitītajām funkcijām Pārstāvis sadarbojas ar citām ministrijas struktūrvienībām un valsts pārvaldes iestādēm, Saeimu, kā arī tiesām, sagatavojot viedokļus un atzinumus par valsts iestāžu izstrādātajiem tiesību aktu projektiem un politikas plānošanas dokumentiem, un veido analītiskus pārskatus par dažādiem cilvēktiesību jautājumiem. Šāda veida sadarbība ļauj pilnveidot valsts iestāžu izpratni par valsts pienākumiem cilvēktiesību jomā, nodrošinot, aizsargājot un veicinot tās Latvijā, kā arī par Tiesas judikatūru. Savukārt izpratne par Tiesas judikatūru sekmē kvalitatīvāku un Latvijas starptautiskajām saistībām atbilstošu tiesību aktu projektu izstrādi un nacionālo tiesību normu interpretāciju un piemērošanu. 2024.gadā Birojs piedalījās vairākās Labklājības ministrijā izveidotās Dzimumu līdztiesības komitejas sanāksmēs, Tieslietu ministrijas paspārnē esošās pastāvīgās Kriminālprocesa likuma darba grupas sanāksmēs, dažādās Saeimas komisiju sēdēs, kā arī sniedza atzinumus par vairākiem desmitiem tiesību aktu un politikas plānošanas dokumentu projektiem. Tāpat 2024. gadā Pārstāvis sniedza viedokli vairākās Satversmes tiesā izskatāmajās lietās: Nr.2022-45-01 par Izglītības likuma normām, kas noteic izglītības iegūšanu privātās izglītības iestādēs tikai valsts valodā; Nr.2023-07-0106 saistībā ar regulējumu, kas paredz izsniegto pastāvīgās uzturēšanās atļauju termiņa izbeigšanos un priekšnoteikumus atkārtotas uzturēšanās atļaujas iegūšanai Krievijas Federācijas pilsoņiem; Nr.2024-23-01 par 2024.gada 11. janvāra grozījumos Tabakas izstrādājumu, augu smēķēšanas produktu, elektronisko smēķēšanas ierīču un to šķidrumu aprites likumā ietverto smēķēšanas aizliegumu azartspēļu organizēšanas vietās, kā arī Nr.2024-06-01 par valsts valodas lietojumu apmaksātā priekšvēlēšanu aģitācijā. Papildus, kā ikkatru gadu, arī 2024. gadā Birojs sniedza lekcijas tiesnešiem, prokuroriem un advokātiem, kā arī studentiem par aktuāliem cilvēktiesību jautājumiem.

Pārstāvja darba lielākā daļa ir veltīta Latvijas kā valsts-atbildētājas interešu pārstāvībai Tiesā, kur, pamatojoties uz atbildīgo institūciju sniegto informāciju, Pārstāvis sagatavo un sniedz Latvijas apsvērumus par Tiesā izskatāmo sūdzību faktiskajiem un juridiskajiem aspektiem; izpildot Ministru kabineta uzdevumu, slēdz mierizlīgumus un iesniedz vienpusējās deklarācijas, kā arī veic citus pasākumus, lai aizstāvētu Latvijas valsts intereses. 2024.gadā Tiesas Latvijai apsvērumu sniegšanai nosūtīto lietu skaits salīdzinājumā ar 2023.gadu samazinājās. Proti, 2024.gadā Tiesa Latvijai apsvērumu sniegšanai kopumā nosūtīja 10 lietas (2023.gadā – 19 lietas; 2022.gadā – 17 lietas; 2021.gadā – 21 lietu). No

2024. gadā Latvijai apsvērumu sniegšanai nosūtītajām lietām 6 lietas ir saistītas ar iespējamiem Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas (turpmāk – Konvencija) 8.panta (tiesības uz privātās un ģimenes dzīves neaizskaramību) pārkāpumiem saistībā ar Ministru kabineta 2021. gada 9. oktobra rīkojuma Nr. 720 “Par ārkārtas situācijas izsludināšanu” 5.3. punktā noteikto prasību valsts un pašvaldību institūciju darbiniekiem iegūt vakcinācijas vai pārslimošanas sertifikātu, lai turpinātu strādāt. Līdztekus 2024.gadā Latvija apsvērumu sniegšanai saņēma 2 lietas, kuru pamatā ir personu sūdzības par tiesību uz personisko brīvību (Konvencijas 5. panta 1. punkts) iespējamiem pārkāpumiem Latvijā saistībā ar izmeklēšanas tiesnešu un nacionālo tiesu lēmumiem par apcietinājuma sākotnējo un turpmāko piemērošanu. Turklāt vienā no šīm lietām ir izvirzīta sūdzība saistībā ar personas tiesībām iepazīties ar krimināllietas materiāliem, kas pamato apcietinājuma nepieciešamību. Tāpat 2024.gadā Latvija saņēma 1 lietu saistībā ar kriminālprocesa, kurā personai ir cietušā statuss, ilgumu (Konvencijas 6. panta 1. punkts). Visbeidzot 2024. gadā Latvijai nosūtīta arī 1 lieta, kurā sūdzība saistīta ar tiesību uz īpašumu iespējamu pārkāpumu (Konvencijas 1. Protokola 1. pants) saistībā ar personai uzlikto pienākumu kā notiesātajam segt procesuālos izdevumus par arestētās mantas – automašīnas, ko persona lietojusi noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas brīdī, – glabāšanu līdz pat notiesājošā sprieduma spēkā stāšanās brīdim.

Savukārt Tiesas pasludināto nolēmumu skaits 2024.gadā, ja salīdzina ar 2023.gadu, būtiski pieaudzis, Tiesai pasludinot 17 nolēmumus lietās, kurās valsts–atbildētāja bija Latvija (2023.gadā – 10 nolēmumi; 2022.gadā – 13 nolēmumi; 2021.gadā – 6 nolēmumi; 2020.gadā – 15 nolēmumi). No šiem nolēmumiem 7 gadījumos Tiesa ar lēmumu noraidīja iesniedzēju sūdzības kā nepieņemamas izskatīšanai pēc būtības. Tāpat 2024.gadā Tiesa pasludināja 10 spriedumus, no kuriem 8 spriedumos konstatēts viens vai vairāki Konvencijas pārkāpumi. Vienlaikus 2024.gadā ECT ir pasludinājusi 2 spriedumus, nekonstatējot Konvencijas pārkāpumus. Vienā spriedumā – *Djeri un citi pret Latviju* – saistībā ar 2018.gada izglītības reformas posmu, palielinot latviešu valodas kā mācību valodas proporciju pirmsskolas izglītības iestādēs, Tiesa daļēji noraidīja iesniedzēju sūdzības, bet pārējā daļā – konstatēja, ka Konvencijas vai tās protokolu pārkāpums nav noticis. Vēl vienā spriedumā – *Ždanoka pret Latviju (Nr.2)* – Tiesa secināja, ka Saeimas vēlēšanu likuma 5. panta 6. punktā noteiktais aizliegums personām, kuras pēc 1991. gada 13. janvāra darbojušās PSKP (LKP), Latvijas PSR Darbaļaužu internacionālajā frontē, Darba kolektīvu apvienotajā padomē, Kara un darba veterānu organizācijā, Vislatvijas sabiedrības glābšanas komitejā vai tās reģionālajās komitejās, kandidēt Saeimas vēlēšanās nebija pretrunā Konvencijas 1. Protokola 3. pantā aizsargātajām tiesībām uz brīvām vēlēšanām. 2024.gadā Tiesa piešķīra

iesniedzējiem taisnīgu atlīdzību kopumā 21 828,04 EUR apmērā, kas ir aptuveni 0,04% no summas, ko iesniedzēji 2024. gadā izskatītajās lietās bija lūguši piešķirt (56 900 255,31 EUR).

Tiesas 2024. gadā pasludināto lēmumu lietās, kurās valsts-atbildētāja bija Latvija, skaitā ir lēmums lietā *Duarte Agostinho un citi pret Portugāli un 32 citām valstīm*, kurā iesniedzēji apgalvoja, ka valstis-atbildētājas nav rīkojušās pietiekami, lai novērstu klimata pārmaiņu rezultātā radīto un nākotnē sagaidāmo nopietno ietekmi uz viņu tiesībām. Tiesa noraidīja iesniedzēju sūdzības, tostarp attiecībā uz Latviju, konstatējot, ka iesniedzēji nebija Latvijas jurisdikcijā. Līdztekus 2024. gadā Tiesa pasludināja spriedumu lietā *Verein Klimaseniorinnen Schweiz un citi pret Šveici*, kurā Latvija bija iesaistījies trešās puses statusā, secinot, ka Šveice nav rīkojusies pietiekami, lai pieņemtu un efektīvi piemērotu normatīvo regulējumu, un īstenotu pasākumus, lai mazinātu klimata pārmaiņu rezultātā radīto un nākotnē sagaidāmo nopietno ietekmi uz iesniedzēju tiesībām uz privātās dzīves neaizskaramību.

2024. gadā 1 lietu, kurā Latvija bija iesaistījies trešās puses statusā, t. i., lietu *Ukraina un Nīderlande pret Krieviju*, Tiesa izskatīja Lielās palātas sēdē. Turklāt 2024. gadā Tiesa nolēma 1 Latvijas lietu – *H.M.M. un citi pret Latviju* – saistībā ar notikumiem, kas laikā no 2021. gada augusta līdz decembrim esot norisinājušies Latvijas-Baltkrievijas robežas tuvumā Baltkrievijas organizētā hibrīduzbrukuma rezultātā, izmantojot migrantus ar mērķi destabilizēt situāciju uz ES ārējām robežām, nodot izskatīšanai Lielajā palātā. Līdztekus 2024.gadā Tiesa nodeva izskatīšanai Lielajā palātā lietas *C.O.C.G. un citi pret Lietuvu* un *R.A. un citi pret Poliju*, kurās skartie jautājumi ir līdzīgi lietai *H.M.M. un citi pret Latviju* un kurās Latvija ir iesaistījies trešās puses statusā. Visas trīs lietas ir saistītas ar situāciju uz ES ārējām robežām ar Baltkrieviju un Baltkrievijas īstenoto hibrīduzbrukumu. Tāpat 2023.–2024.gadā Latvija iesaistījās trešās puses statusā 2 lietās, kurās Tiesa skatīja Krievijā izveidotā “ārvalstu aģentu” regulējuma atbilstību izteiksmes brīvībai – *The Insider pret Krieviju* un *iStories fonds pret Krieviju*. Abās lietās sūdzību iesniedzējas bija Latvijā reģistrētas juridiskās personas. 2024. gadā Tiesa pasludināja spriedumu šajās lietās (un vēl 105 lietās), atkārtoti uzsverot, ka Krievijā izveidotais un pakāpeniski paplašinātais “ārvalstu aģentu” regulējums ir pretrunā Konvencijā garantētajam tiesībām uz izteiksmes brīvību un pulcēšanās brīvību.

2024. gadā, īstenojot uzraudzību par Tiesas spriedumu izpildi, Eiropas Padomes Ministru komiteja slēdza uzraudzību 4 Latvijas lietās, 2 no kurām Tiesa bija konstatējusi tiesību uz privātās un ģimenes dzīves neaizskaramību pārkāpumus, 1 lietā – tiesību uz taisnīgu tiesu

pārkāpumu un vēl 1 lietā – tiesību uz īpašumu pārkāpumu. 2024. gada nogalē Eiropas Padomes Ministru komiteja turpināja uzraudzību pār 12 Tiesas nolēmumu Latvijas lietās izpildi. No šiem 12 nolēmumiem 4 lietās Tiesa konstatēja tiesību uz privātās un ģimenes dzīves neaizskaramību pārkāpumus; 3 lietās – spīdzināšanas un necilvēcīgas apiešanās aizlieguma pārkāpumus; 3 lietās – tiesību uz personisko brīvību un drošību pārkāpumus; 1 lietā – tiesību uz dzīvību procesuālā aspekta (pienākums nodrošināt efektīvu izmeklēšanu) pārkāpumu; 1 lietā – tiesību uz taisnīgu tiesu un tiesību uz biedrošanās brīvību pārkāpumu; 1 lietā – tiesību uz īpašumu pārkāpumu; vēl 1 lietā Tiesa secināja, ka nebija nodrošināti efektīvi tiesību aizsardzības līdzekļi; un 1 lietā konstatēja diskriminācijas aizlieguma pārkāpumu.

Līdzīgi kā 2023. gadā, arī 2024. gadā ievērojams Pārstāvja darba apjoms veltīts Latvijas interešu pārstāvībai ANO. 2024. gada jūnijā Pārstāvis iesniedza Latvijas ceturto kārtējo ziņojumu par ANO Starptautiskā pakta par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām (turpmāk – Pakts) izpildi no 2014. līdz 2019. gadam. 2024. gadā turpināts darbs arī pie Latvijas kārtējiem ziņojumiem par ANO Konvencijas par bērna tiesībām ieviešanu Latvijā, ANO Konvencijas par jebkuras rasu diskriminācijas izskaušanu ieviešanu Latvijā, ANO Konvencijas par jebkādas sieviešu diskriminācijas izskaušanu ieviešanu Latvijā un ANO Konvencijas pret spīdzināšanu un citiem nežēlīgas, necilvēcīgas vai pazemojošas izturēšanās vai sodīšanas veidiem ieviešanu Latvijā.

Līdztekus 2024. gadā saglabājās ievērojams darba apjoms saistībā ar ANO Cilvēktiesību komitejā izskatāmām sūdzībām par Pakta iespējamiem pārkāpumiem Latvijā. 2024.gadā Pārstāvis nodrošināja Latvijas interešu pārstāvību, iesniedzot valdības papildu apsvērumus, vairākās ANO Cilvēktiesību komitejā izskatāmajās lietās: 3 lietās saistībā ar personu sūdzībām par PSRS un nacistisko Vāciju slavinošo objektu demontāžu Latvijā, 1 lietā saistībā ar personas sūdzību par krimināllietas izmeklēšanu un iztiesāšanu un 1 lietā saistībā ar personas sūdzību par atteikumu piešķirt patvēruma meklētāja vai alternatīvo statusu, sekojošo administratīvo tiesvedību un iespējamo izraidīšanu no Latvijas. Tāpat Pārstāvis iesniedza valdības apsvērumus 1 lietā, kuru ANO Cilvēktiesību komiteja nosūtīja Latvijai apsvērumu sniegšanai 2024. gadā. Šīs lietas pamatā ir personas sūdzība par viņa iekļaušanu to ārzemnieku sarakstā, kuriem ieceļošana Latvijā ir aizliegta, un sekojošo tiesvedību. Vienlaikus ar šīs lietas nosūtīšanu Latvijai apsvērumu sniegšanai ANO Cilvēktiesību komiteja lūdza Latviju īstenot arī pagaidu aizsardzības pasākumus – neizraidīt iesniedzēju līdz lieta ANO Cilvēktiesību komitejā būs izskatīta. Būtiski gan uzsvērt, ka ANO Cilvēktiesību komitejas secinājumi un Cilvēktiesību komitejas noteiktie pagaidu

aizsardzības pasākumi nav juridiski saistoši. Tie ir jāņem vērā labā ticībā, vērtējot pasākumus, kas būtu veicami nacionālā līmenī, lai nodrošinātu Paktā garantētās tiesības. Tādā ziņā process ANO Cilvēktiesību komitejā atšķiras no procesa Tiesā, kuras noteiktie pagaidu aizsardzības pasākumi ir juridiski saistoši, jo tiesvedības process noslēdzas ar valstij juridiski saistošu nolēmumu.

2024. gadā ANO Cilvēktiesību komiteja publicēja 2 viedokļus lietās, kurās Latvija bija valsts-atbildētāja. Abās lietās iesniedzēju sūdzības noraidītas. Lietā *A.L. pret Latviju* ANO Cilvēktiesību komiteja noraidīja iesniedzēja sūdzības, ka viņam kriminālprocesā vairāk nekā 10 gadus piemērotais drošības līdzeklis – noteiktas nodarbošanās aizliegums – pārkāpj viņa Paktā garantētās tiesības uz dalību valsts un pašvaldību darbā un tiesības uz pieeju valsts pārvaldei. Savukārt lietā *V.K. pret Latviju* ANO Cilvēktiesību komiteja noraidīja iesniedzēja sūdzības par atteikumu dzimšanas apliecībā iekļaut personvārda latīņalfabētisko transliterāciju. 2024. gada nogalē ANO Cilvēktiesību komitejā izskatīšanā bija kopumā 11 lietas, kurās iesniedzēji sūdzējās par vienu vai vairākiem Paktā garantēto tiesību iespējamajiem pārkāpumiem Latvijā.

Plašāka informācija par Pārstāvja darbu 2024. gadā ir iekļauta ikgadējā pārskatā par Pārstāvja darbu, kas pēc izskatīšanas Ministru kabinetā tiks publicēts Ārlietu ministrijas tīmekļa vietnes sadaļā “Latvijas pārstāvis starptautiskajās cilvēktiesību institūcijās”.

2.5. VADĪBAS UN DARBĪBAS UZLABOŠANAS SISTĒMAS

IEKŠĒJĀS KONTROLES SISTĒMAS

Ārlietu ministrijā pārraudzības funkcijas veic Inspektorāts, kas ir neatkarīga struktūrvienība savas darbības plānošanā, inspekciju un pārbaužu veikšanā, kā arī ziņošanā par darbības rezultātiem. Inspekciju mērķis ir nodrošināt saikni starp Ārlietu ministrijas struktūrvienībām centrālajā aparātā un ārvalstīs, kā arī palīdzēt ministrijai veikt pārraudzību pār pārstāvniecībām. Savukārt pārstāvniecībām – palīdzēt uzlabot darba efektivitāti, lai diplomātiskā un konsulārā dienesta funkcijas un uzdevumi tiktu veikti kvalitatīvi, kā arī būtu nodrošināta lietderīga, efektīva un normatīvajiem aktiem atbilstoša personāla un finanšu resursu izmantošana. 2024. gadā deviņās Latvijas pārstāvniecībās ārvalstīs tika veiktas plānotās inspekcijas (atbilstoši valsts sekretāra apstiprinātam inspekciju gada plānam). Vienā pārstāvniecībā tika veikta ad hoc inspekcija. Inspekciju rezultātā tika izstrādātas rekomendācijas pārstāvniecību un ministrijas struktūrvienību darba uzlabošanai, kā arī vērsta uzmanība uz iespējamajiem pasākumiem, kas veicami ārlietu dienesta darbības uzlabošanai.

2024. gadā tika veikti 7 iekšējie auditi saskaņā ar Ārlietu ministrijas valsts sekretāra 2024. gada 16. februārī apstiprināto Iekšējā audita 2024. gada plānu, un viens auditu plānā plānotais audits tika pārcelts uz 2025. gadu.

Iekšējā audita padome, vērtējot Ārlietu ministrijas iekšējā audita darbības rezultātus, atzina, ka iekšējā audita struktūrvienība lieto metodes, kuras par paraugu un labu praksi var izmantot citas iekšējā audita struktūrvienības. Tika atkārtoti atzinīgi novērtēti darba izpildes un kvalitātes rādītāji:

- augsts iekšējā audita dienu skaita pret kopējo darbam patērēto dienu skaitu īpatsvars – 95% (vidēji valsts pārvaldē – 88%);
- augsts ieviesto ieteikumu skaits (100%), kur vienlīdz augsta ir gan iekšējā audita struktūrvienības sniegto ieteikumu, gan arī Valsts kontroles revīzijās sniegto ieteikumu ieviešanas nodrošināšana;
- audita plāna faktiskā izpilde ir 88% (vidēji valsts pārvaldē – 91%);
- iekšējā audita vadītājas aktīvu dalību pieredzes apmaiņā gan valsts pārvaldē, gan arī ar kolēģiem no ārvalstīm;
- iekšējā audita vadītājas aktīvu dalību regulārā risku caurskatīšanā un atjaunošanā;
- Ministrijas vadības atbalstu audita struktūrvienības attīstībā.

2.6. PASŪTĪTIE PĒTĪJUMI

Lai īstenotu atbildīgu un pētījumos balstītu rīcībpolitiku diasporas jomā, ĀM turpināja ciešu sadarbību ar Latvijas Universitātes Diasporas un migrācijas pētījumu centru un tika izstrādāts viens pētījums: Diasporas politiskā līdzdalība vēlēšanu kontekstā. Pētījumā balstītos secinājumus un iegūtos datus izmanto politikas veidotāji, lai uzlabotu diasporas politisko iesaisti vēlēšanu procesos.

3. ĀRLIETU MINISTRIJAS PERSONĀLS

ĀRLIETU DIENESTS (PĀRSTĀVNICĪBAS UN PERSONĀLS)

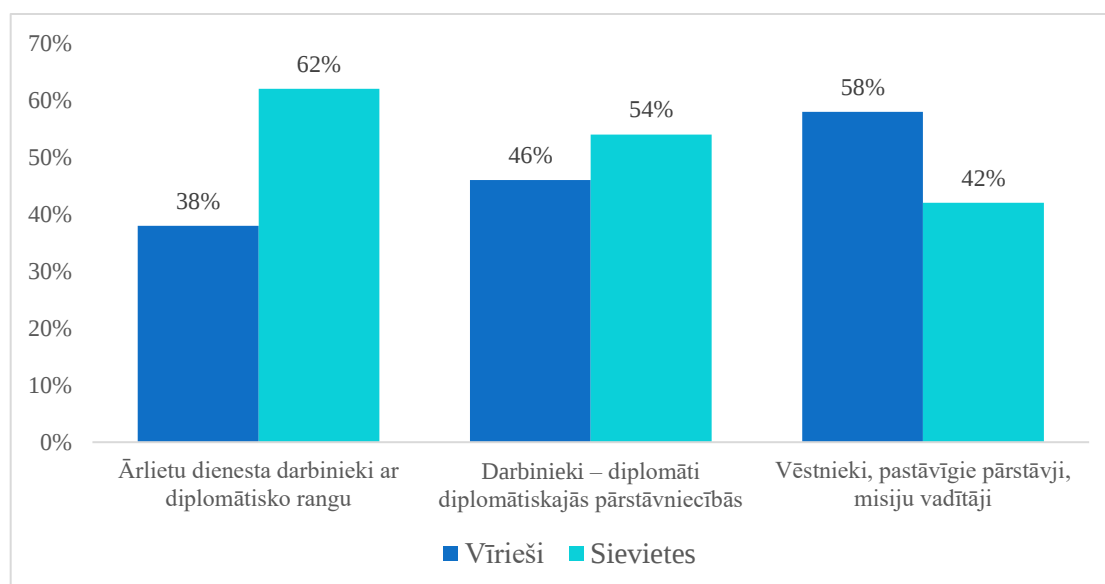
2024. gadā Ārlietu ministrijā bija **616** amata vietas, **356** centrālajā aparātā, **260** pārstāvniecībās ārvalstīs. Pārstāvniecībās ārvalstīs tika nodarbināti **145** vietējie tehniskie līgumdarbinieki (~50% ir Latvijas pilsoņi). Pavisam ārlietu dienestā šajā periodā kopā bija nodarbināts **761** darbinieks.

Papildus kā specializētie atašeji pārstāvniecībās strādā **98** pārstāvji, kurus ir nozīmējušas citas ministrijas.

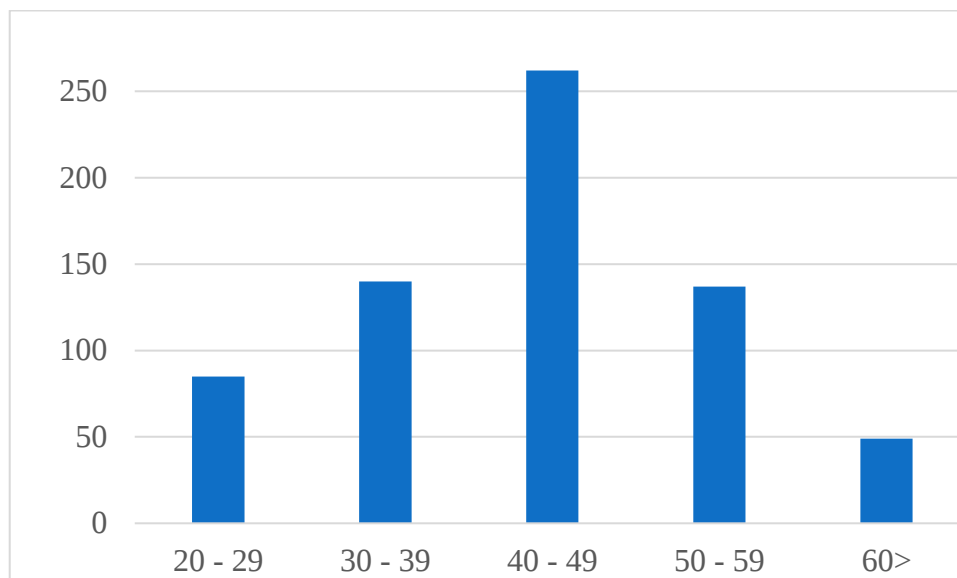
Ārlietu dienestā strādāja **395** diplomāti – 250 sievietes, 145 vīrieši. Latvijai 2024.gadā bija **46** pārstāvniecības **39** valstīs - **38** vēstniecības, **7** pastāvīgās pārstāvniecības, **1** konsulāts.

	Vīrieši	Sievietes
Kopā	36% (243)	64% (430)
Vēstnieki, pastāvīgie pārstāvji, misiju vadītāji	57% (27)	43% (20)
Vadītāju amati CA (kopā)	34% (25)	66% (49)
Zemākā līmeņa vadītāji	20% (9)	80% (35)
Vidējā līmeņa vadītāji	53% (10)	47% (9)
Augstākā līmeņa vadītāji	50% (6)	50% (6)

2024. gadā dažādu iemeslu dēļ darba/civildienesta attiecības ar Ārlietu ministriju izbeidzis 41 darbinieks, kā rezultātā Ārlietu ministrija bija spiesta meklēt risinājumus jaunu darbinieku piesaistei, izsludinot ārējos konkursus.

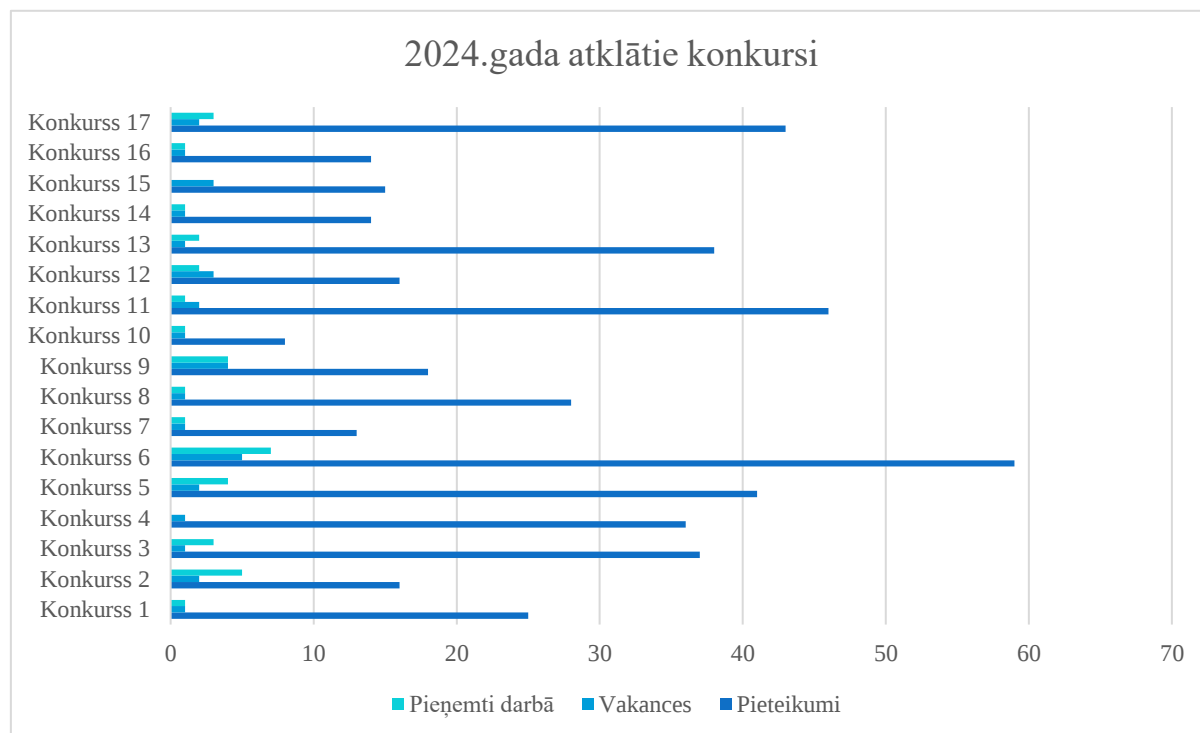
Nodarbināto sadalījums pēc vecuma:

Nodarbināto sadalījums atbilstoši vecuma grupām pret iepriekšējo periodu proporcionāli kopumā nav mainījies. Jāvērš uzmanība, ka ir palielinājies darbinieku skaits vecuma grupās līdz 29 un virs 60 gadiem.

2024. gadā tika izsludināti 17 atklātie konkursi. 2 no tiem beidzās bez rezultāta (IT departaments, Administratīvi tiesiskā nodaļa), tādēļ tika sludināti atkārtoti.

Pieteikušies bija 467 pretendenti. Kopā tika aizpildītas **37** vakances.

Lielākais pieteikumu skaits bija 59 uz 7 vakancēm (vecākie referenti politiskajās nodaļās); mazākais pieteikumu skaits – 8 uz Finanšu analīzes un metodoloģijas nodaļas vadītāja vietnieka (ierēdņa) amata vietu.

Novērojams, ka pieteikumu skaits korelē ar darba pienākumiem – lielāka interese ir par amatiem, kurās darbs saistīts ar divpusējām attiecībām un politikas veidošanu, savukārt, mazāk pieteikumu ir vakancēm, kur pienākumi ir administratīva rakstura.

4. KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU

Ārlietu dienests aktīvi komunicējis par rūpēm par Latvijas un transatlantisko drošību, starptautisko ekonomisko sadarbību un Latvijas eksportu, kā arī atbalstu Latvijas cilvēkiem. Dienests ļoti aktīvi vēstījis par Latvijas atbalstu Ukrainai, nosodījumu Krievijas agresijas karam Ukrainā, atbalstu starptautiskajos likumos balstītā kārtībā un nesodāmības novēršanu, kā arī atbalstu Baltkrievijas demokrātiskajiem spēkiem. Turpinājās plaša kampaņa (ziņas par pasākumiem, informatīvi vizuāli un intervijas), lai informētu par Latvijas kandidatūru darbam ANO Drošības padomē 2026. un 2027. gadā. Tāpat sociālie tīkli kalpojuši, lai atzīmētu starptautiski nozīmīgas tematiskās dienas un uzturētu diplomātiskās attiecības – apsveiktu citas valstis nacionālajās dienās un informētu par vēstnieku akreditāciju.

Saziņai ar sabiedrību Ārlietu ministrija uztur kontus latviešu un angļu valodā sociālajos tīklos X (@Arlietas, 28,9 tūkst. sekotāju; @Latvian_MFA, 36,2 tūkst. sekotāju), *Facebook* (arlietuministrija, 14 tūkst. sekotāju; LatvianMFA, 26 tūkst. sekotāju), *Instagram* (arlietuministrija, 5535 sekotāju; latvian_mfa, 1573 sekotāju), *Threads* (arlietuministrija, 1997 sekotāju; latvian_mfa, 1196 sekotāju). 2024. gada nogalē ministrija uzsāka lietot Bluesky (@arlietas.bsky.social, 507 sekotāju; @latvianmfa.bsky.social, 1,2 tūkst. sekotāju). Saziņai ar darba tirgus un ārlietu profesionāļu kopienu ministrija uztur *LinkedIn* kontu (latviešu un angļu valodā; (linkedin.com/company/arlietas/, 4787 sekotāju). Tiešraižu arhīvam, ministrijas amatpersonu interviju un īsvideo arhīvam ministrija uztur *Youtube* kontu (youtube.com/@LatvianMFA, 520 abonementi). Konsulārais departaments informēšanai par ceļojumu brīdinājumiem uztur *Facebook* kontu (celodrosi, 9,9 tūkst. sekotāju) un pirms vasaras un ziemas tūrisma sezonas Ārlietu ministrija īsteno informatīvu kampaņu “Ceļo droši”. Saziņai par diasporas jautājumiem ministrija uztur *Facebook* kontu (diasporalv, 1,8 tūkst. sekotāju) un *Instagram* kontu (diaspora_lv, 208 sekotāju). Par attīstības sadarbības politikas jautājumiem ministrija uztur X kontu (@LATDEV_LV, 567 sekotāju).

Latvijas vēstniecībām, pārstāvniecībām un konsulātam kopumā ir 42 *X* konti un 40 *Facebook* konti, viens *Threads* kots, 16 *Instagram* konti, viens *Youtube* kots un 5 *LinkedIn* konti.

PUBLISKĀ DIPLOMĀTIJA

2024. gadā Ārlietu ministrija turpināja īstenot publiskās diplomātijas programmu **Latvijas kandidatūras ANO DP kampaņas atbalstam**, kas bija fokusēta uz kontaktu veidošanu ar Āfrikas, Latīņamerikas, Karību jūras valstu un Okeānijas reģiona pārstāvjiem, Latviju parādot kā uzticamu, aktīvu un starptautiskos procesos iesaistītu ANO dalībvalsti, kas iegulda daudzpusējās diplomātijas stiprināšanā un dalās pieredzē un ekspertīzē aktuālajos ANO darba kārtības jautājumos. Kampaņas mērķis – parādīt mūsu interesi un apņemšanos darboties ANO DP, skaidrot mūsu nostāju un politiku globālā kontekstā, lai nodrošinātu Latvijas sekmīgu ievēlēšanu 2025. gada vēlēšanās ANO Drošības padomē uz laiku no 2026. līdz 2027. gadam, kur uz vēlēta locekļa vietu Latvija kandidē pirmo reizi. Tās moto **“Kopā par mieru un noturību”**.

Latvijas diplomātiskās pārstāvniecības ārvalstīs organizēja Eiropā, ASV, Āzijā, Āfrikā, Austrālijā un Okeānijas reģionā **vairāk nekā 60 pasākumus** – seminārus, konferences, apaļā galda diskusijas, tematiskus pasākumus par Latvijai prioritārām ANO tēmām: tiesiskums un demokrātija; sieviešu tiesību iespēja un veicināšana; risinājumi drošībai, ilgtspējai un attīstībai. Latvijai bija iespēja nodot savu ekspertīzi šādos jautājumos: cīņa pret dezinformāciju un medijpratība; sieviešu tiesību un iespēju veicināšanā IKT un STEM (dabaszinātnes, tehnoloģijas, inženierzinātnes, matemātika) jomās; dzimumu līdztiesība, ANO rezolūcijas 1325 “Sievietes. Miers. Drošība” īstenošana; klimata jautājumi un atbalsts Mazo salu un attīstības valstu grupu valstīm (SIDS); starptautiskās tiesībās balstīta kārtības nodrošināšana (atbalsts Ukrainai); pirmiedzīvotāju tiesību nodrošināšana.

Varšavas Humānās dimensijas konferencē Latvija atbalstīja EDSO Demokrātisko institūciju un cilvēktiesību biroja (ODIHR) rīkotu pasākumu par Krievijas agresijas un kara noziegumu izmeklēšanu Ukrainā, tai skaitā saistībā ar bērnu atgriešanu, Baltkrievijas un Krievijas režīmu represijām un cilvēktiesību pārkāpumiem. Turpinājās sadarbība ar Rīga TechGirls, organizējot projektus Kenijā (Nairobi), Austrālijā (Kanberā) un Fidži (Suvā) par sieviešu lomu uzņēmējdarbībā un IT nozarē. Jūnijā Rīgā pirmo reizi norisinājās lielākais starptautiskais forums par Latvijas partnerību ar Āfrikas valstīm – “Latvija un Āfrikas valstis: partneri mieram un noturībai”.

2024. gadā Latvija atzīmēja **Latvijas dalības ES divdesmito gadadienu**. Tika īstenota stratēģiskās komunikācijas kampaņa “Latvija 20 Eiropas Savienībā” un “Latvija 20 NATO”. 2024. gada martā Ārlietu ministrija organizēja konferenci “20 gadi Latvijas dalībai Eiropas

Savienībā un NATO”, lai atskatītos uz būtiskākajiem notikumiem, analizētu to ietekmi Latvijā, kā arī celtu redzamību par Latvijas dalības ES un NATO nozīmi un ieguvumiem dažādās jomās.

Atzīmējot Latvijas dalības Eiropas Savienībā 20. gadi Latvijas diplomātiskās pārstāvniecības ārvalstīs organizējušās vairāk nekā **50 pasākumus ekonomisko un uzņēmēju kontaktu stiprināšanai**, jaunu ārvalstu investīciju piesaistei, Latvijas kā uzņēmējdarbībai drošas un pievilcīgas valsts tēla popularizēšanai un Latvijas uzņēmumu atpazīstamības veicināšanai, produkcijas un pakalpojumu noieta rezidences tirgū sekmēšanai. Vairākās Eiropas valstīs, Austrālijā, Kanādā, ASV, Korejā un Japānā popularizēti Latvijas sasniegumi zinātnē, IKT, mākslīgā intelekta un digitalizācijas jomā, kosmosa nozarē, zaļajās un viedajās tehnoloģijās, organizētas diskusijas par medicīnas tehnoloģiju, farmācijas nozari un digitālo transformāciju veselības aprūpē, notikuši semināri par starptautisku sadarbību aizsardzības industrijās, kā arī tūrisma un augstākās izglītības nozarēs.

2024. gadā Latvijas diplomātiskās pārstāvniecības ārvalstīs organizējušās **vairāk nekā 95 publiskās diplomātijas pasākumus Latvijas atpazīstamības veicināšanai** ar mērķi dažādās pasaules daļās veidot izpratni par mūsu valsts identitāti, vērtībām, vēsturi un kultūru, kā arī politiskajām, drošības un ekonomiskajām interesēm, vienlaikus stiprinot Latvijas intelektuālo un saimniecisko potenciālu un konkurētspēju.

Vairākās valstīs tika organizēti publicitātes pasākumi saistībā ar animācijas filmas “Straume” dalību kinofestivālos, sniegts atbalsts tādu Latvijas kinofilmu demonstrēšanai ārvalstīs kā “Janvāris”, “Pastkarte no Romas”, “Baltu ciltis”, “Marijas klusums”, atbalstīti kora “Kamēr” koncerti Somijā un Igaunijā; Kremerata Baltica koncerts Baku un M. Briežkalna orķestra koncerts Londonā. Tāpat organizēta latviešu tautastērpu izstādes Austrijā – Klāgenfurtē, Neimarktā un Lihtenšteinā; mākslinieka Alekseja Naumova izstāde un meistarklasēs Kairā; tekstilmākslinieka Egila Rozenberga izstāde “Laika zīmes” Otavā; gleznotāja Valda Buša izstāde Kišiņevā, kā arī sniegts atbalsts Latvijas mākslinieku dalībai Venēcijas biennālē. Francijā publicētas Luras Vinogradovas “Upe” un Jāņa Joņeva “Tīģeris” franču valodā; Korejā izdota Aleksandra Vintera grāmata “Kāds vārds par dzīvi un ļaudīm Korejā”. Notikuši Baltijas ceļam 35 atceres pasākumi Dānijā, Čehijā, Lietuvā, Francijā, Vācijā u. c.

2024. gads bija starptautiskiem notikumiem un izaicinājumiem piepildīts. Līdz ar to daudzpusīga, aktīva, ļoti ātra ir bijusi komunikācija ar medijiem – gan ar Latvijas, gan ārvalstu.

2024. gadā notikušas 10 ārlietu ministra Krišjāņa Kariņa un ārlietu ministres Baibas Bražes (amatā no 2024. gada 24. aprīļa) **preses konferences** ar ārvalstu kolēģiem – ar Polijas ārlietu ministru Radoslavu Sikorski (*Radosław Sikorski*), ANO Ģenerālās asamblejas 78. sesijas prezidentu, Trinidādas un Tobāgo diplomātu Denisu Fransisu (*Dennis Francis*), ar Luksemburgas Lielhercogistes premjerministra vietnieku, ārlietu un ārējās tirdzniecības ministru Ksavjē Betelu (*Xavier Bettel*), Zviedrijas Eiropas Savienības (ES) lietu ministri Džesiku Rozenkrancu (*Jessica Rosencrantz*), ar Serbijas Republikas ārlietu ministru Marko Džuriču (*Marko Djuric*), Eiropas Savienības īpašo sūtni sankciju jautājumos Deividu O'Salivanu (*David O'Sullivan*), kā arī **kopīgā Baltijas valstu un Kanādas ārlietu ministru preses konference 2.decembrī.**

Preses konferences un mediju dalība bijusi arī citos nozīmīgos ministrijas organizētos pasākumos – Latvijas diplomātisko pārstāvniecību ārvalstīs vadītāju un Rīgā rezidējošo Latvijas vēstnieku ikgadējā sanāksmē (22.–26.01.); konferencē “20 gadi Latvijas dalībai ES un NATO” (22.03.); pirmajā starptautiskajā forumā “Latvija un Āfrikas valstis: partneri mieram un noturībai” (04.06.), 11. Latvijas goda konsulu sanāksmē (01.–03.07.), **starpinstitūciju sanāksmē par ilglaicīgu atbalstu un drošības saistībām ar Ukrainu (24.07.), 3. Starptautiskajās organizācijās strādājošo Latvijas profesionāļu forumā (16.08.), Latvijas un Lietuvas ārlietu ministriju seminārā (26.08.), Ārlietu ministrijas sadarbībā ar Latvijas Platformu attīstības sadarbībai (LAPAS) organizētajā starptautiskajā konferencē, kas veltīta Latvijas attīstības sadarbības 25. gadadienai (03.10.); Ārlietu ministrijas sadarbībā ar Latvijas Ārpolitikas institūtu organizētajā konferencē “Eiropas Savienības nākotne un Latvijas intereses” (07.11.), Pamatgrupas par Īpašā tribunāla agresijas noziegumam pret Ukrainu izveidošanas (Core Group On The Establishment Of A Special Tribunal For The Crime Of Aggression Against Ukraine) 12. sanāksmē (22.11.)**

Mediji tika aicināti uz Latvijas un Lietuvas ārlietu ministru tikšanos un ikgadējo Baltu balvas pasniegšanu, uz ārlietu ministres tikšanos ar augsta līmeņa Kalifornijas pavalsts delegāciju un uzņēmējdarbības foruma atklāšanu.

Ārlietu ministrei tiekoties ar ārvalstu pārstāvjiem, esam praktizējuši arī **atsevišķu mediju interviju organizēšanu**. Tā jūlijā darba vizītē ieradās ES augstais pārstāvis ārlietās un drošības politikas jautājumos Žuzeps Borels Fonteljess (*Josep Borrell Fontelles*), kuru intervēja gan LTV1, gan TV3 žurnālisti.

Tēmas un svarīgākie jautājumi: Krievijas agresijas karš Ukrainā, sankciju pastiprināšana pret Krieviju un Baltkrieviju, NATO paplašināšanās, attiecības ar Ķīnu, situācija Tuvajos Austrumos. Latvijas kandidēšana dalībai ANO Drošības padomē 2026.–2027. gadā, kas ir viens no Latvijas ārpolitikas ilgtermiņa mērķiem.

Veiksmīgs un abpusēji sadarbību veicinošs formāts ir **ārlietu ministra un ārlietu ministres tikšanās (preses brīfingi) ar mediju pārstāvjiem**, lai pārrunātu ģeopolitisko situāciju, ārpolitikas aktualitātes. 2024. gadā tika organizēti četri brīfingi – par ārpolitikas aktualitātēm, tostarp Krievijas prezidenta “vēlēšanām”, drošības situāciju reģionā un turpmāku atbalstu Ukrainai; par NATO aktualitātēm un Latvijas attiecībām ar Krieviju; par NATO 75. gadskārtas samitu Vašingtonā, alianses un Latvijas prioritātēm, Latvijas kandidatūru ANO Drošības padomē, kā arī reģionālajiem medijiem kopā ar iekšlietu ministru un aizsardzības ministru par ārpolitikas, iekšējās un ārējās drošības aktualitātēm.

Daudzskaitlīgi bija Latvijas un starptautisko mediju interviju pieprasījumi ārlietu ministram/ārlietu ministrei, lūdzot komentēt jautājumus saistībā ar Krievijas izraisīto brutālo karu Ukrainā, NATO lomu, ES paplašināšanos aspektiem, sankciju jautājumiem u. c.

Aktīva sadarbība veidojās ar lielāko daļu Latvijas sabiedriskajiem un komercmedijiem – TV, radio, preses izdevumiem un ziņu portāliem, tajā skaitā: LTV1, TV3, TV24, TV360, sabiedrisko mediju portāls LSM, Latvijas radio, reģionālie mediji, kā arī ziņu aģentūra LETA, TVNET, Delfi, Apollo, LV portāls, Baltijas pētnieciskās žurnālistikas centrs Re:Baltica, drukātie izdevumi – IR, Diena, Jurista Vārds, Latvijas Avīze, Neatkarīgā Rīta Avīze, Rīgas Viļņi, Santa, Ieva, arī reģionālie laikraksti (Druva, Ogres Vēstis, Kurzemes Vārds, Valmieras Ziņas). Visai regulāra sadarbība notiek ar LV portālu, kas ir daļa no oficiālā izdevēja Latvijas Vēstnesis uzturētās valsts, pilsoniskās un tiesiskās informācijas platformas. Jautājumu loks: Krievijas agresijas karš Ukrainā, Baltkrievijā aizturētie Latvijas valstspiederīgie, Baltkrievijas politiešlodzītie, sankcijas, Krievijas kultūras darbinieki, kas iekļauti nevēlamo personu (*persona non grata*) sarakstā, Krievijas prezidenta “vēlēšanas”, Izraēlas un Palestīnas konflikts, notikumi Gruzijā, Moldovā, Otavas konvencija, ceļošanas ierobežojumi u. c. Aktīvi bija ārvalstu mediji no visdažādākajiem

pasaules reģioniem – Eiropas, Amerikas un citām pasaules daļām. Tie galvenokārt bija interviju pieprasījumi ārlietu ministram/ārlietu ministrei un komentāru lūgumi Ārlietu ministrijai par karu Ukrainā un sankciju jautājumiem. Tāpat kā iepriekšējā gadā liela bija Apvienotās Karalistes mediju interese, t. sk. BBC, Channel 4 News, SKY NEWS, NPR. Savukārt no ASV: CNN International, MSNBC, CBS News, CNBC u. c. Par Latvijas nostāju Krievijas agresijas karā Ukrainā un citām globālām aktualitātēm ārlietu ministrs/ārlietu ministre intervijās sniedza: Erem News Media Abu Dhabi; Japānas sabiedriskās raidorganizācijas NHK Eiropas birojam, Nikkei Business (lielākā Āzijas neatkarīgā mediju grupa), Ukrainas nacionālo ziņu aģentūrai, 24 News Channel; Beltkrievijas TV kanāls belsat (Polijā), Deutsche Welle (Vācija), Turcijas valsts radio un tv starptautisko ziņu kanālam TRT World, TVP world (Polija); Radio, Brīvā Eiropa u. c. Jautājumi un lūgumi komentāriem saņemti arī Reuters, Bloomberg, BBC NEWS, Postimees, EuroNews, Bonnier (Zviedrija), Nordiske Medier (Dānija), Trend News Agency (Azerbaidžāna) u. c.

Sabiedriskajos medijos interesi raisīja Ārlietu ministrijas **informatīvās kampaņas par drošu ceļošanu**. Jūnijā, beidzoties mācību gadam un sākoties atvaļinājumu un ceļojumu sezonai, Ārlietu ministrija sadarbībā ar Rīgas lidostu, Latvijas Tūrisma aģentūru un operatoru asociāciju un Latvijas Apdrošinātāju asociāciju organizēja konsulāro kampaņu “Jaunieti, lai attēli, ieraksti, iespaidi koši – ceļo droši!”. Savukārt decembrī, līdz ar ziemas ceļojumu sezonu Ārlietu ministrija sāka informatīvu kampaņu digitālajā vidē Vai zini, kā ceļot mainīgos drošības apstākļos pasaulē? Kampaņas materiāli tika demonstrēti vides objektos Rīgā, lidostā Rīga, Rīgas starptautiskajā autoostā un AS Pasažieru vilciens vilcienos, kā arī būs atrodami partneru sociālajos tīklos.

Papildus ierastajiem komunikācijas veidiem un sadarbībai ar medijiem, Ārlietu ministrija informēja par nozīmīgiem vēstures datumiem un notikumiem, veidojot izglītojošus un informējošus video – Ārlietu ministrijai – 105, Krievijas armijas izvešanai no Latvijas 30 gadi.

SADARBĪBA AR NEVALSTISKO SEKTORU

Ārlietu ministrija sadarbojas ar ANO jauniešiem ANO jauniešu delegātu programmas ietvaros, lai veicināta jauniešu līdzdalību nacionālā un starptautiskā līmenī, un iesaistītu jauniešus ANO diskusijās un procesos.

2024. gadā Latvija turpināja veiksmīgo sadarbību ar ANO jauniešu delegātiem, kuri aktīvi iesaistījās kampaņā, gatavojoties Latvijas ievēlēšanai ANO Drošības padomē. ANO jaunieši

informēja sabiedrību, īpaši skolēnus par ANO un Latvijas lomu šajā organizācijā. Ārlietu ministrija novērtē ANO jauniešu interesi un profesionālās spējas iesaistīties diskusijās par ANO jautājumiem, kā arī uzņēmību informēt plašāku sabiedrību par ANO izskatāmajiem jautājumiem. Ārlietu ministrija ir ieinteresēta turpināt sadarbību ar Latvijas ANO jauniešu delegātiem.

Ārlietu ministrija sniedza saturisko un praktisko atbalstu ANO jauniešu delegāta programmas darbībai Latvijā un nodrošināja Latvijas jauniešu pārstāvību ANO pasākumos.

*ANO Jauniešu delegātu programma @UNyouth_Latvia
Foto: Ārlietu ministrija*

2024. gada 11. martā ANO Sieviešu statusa komisijas 68. sesijas laikā Latvijas pārstāvniecība ANO Ņujorkā un Ziemeļvalstu Ministru padome rīkoja diskusiju “Ekonomiskās dzimumā balstītas vardarbības izbeigšana”, tajā piedalījās arī Centrs MARTA. Savukārt 2024.gada 11. septembrī ĀM rīkotajās mācībās iekšlietu un aizsardzības sektora darbiniekiem nodarbību vadīja “Sievietes Drošībai” pārstāves.

Pilsoniskās sabiedrības organizāciju (PSO) pārstāvji regulāri piedalās Attīstības sadarbības politikas konsultatīvajā padomē. PSO viedoklis tiek iekļauts gan ministrijas izstrādātajos attīstības sadarbības politikas plānošanas dokumentos, gan normatīvo aktu izstrādē, gan pozīciju formulēšanā par attīstības sadarbību ES ietvaros.

Turpinājās ikgadējais ministrijas finansiālais atbalsts LAPAS dalībai starptautiskās PSO platformās un sabiedrības informēšanas un globālās izglītības aktivitātēm. Ministrija regulāri

rīko seminārus attīstības sadarbības projektu ieviešanai, piemēram, ministrijas attīstības sadarbības projektu īstenotāju seminārs 2024. gada 11. jūnijā. Tāpat ministrija sadarbībā ar LAPAS 2024. gada 21. februārī organizēja praktisko konferenci “Humānās palīdzības atbalsta sistēmas veidošana Latvijā”, savukārt 2024. gada 3. oktobrī – starptautisko konferenci “Latvijas attīstības sadarbībai – 25”.

PSO iesaistās sadarbībā ar Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (OECD) Attīstības palīdzības komiteju (DAC). PSO piedalījās Latvijas iestāšanās OECD DAC procesā, tostarp 2024. gada oktobrī un novembrī tiekoties ar OECD DAC priekšsēdētāju un ekspertiem, kas vērtēja Latvijas atbilstību iestāšanās kritērijiem. Tāpat PSO piedalās regulārajos DAC sadarbības formātos, piemēram, PSO “Centrs MARTA” piedalījās dzimumu līdztiesības tīkla *Gendernet* ikgadējā sanāksmē novembrī.

PSO 2024. gadā turpināja būt aktīvi Ārlietu ministrijas finansēto attīstības sadarbības projektu īstenotāji. Kopā PSO projektu īstenošanai tika piešķirti 918 297.13 EUR, kas ir 51% no pieejamā ĀM attīstības sadarbībai atvēlētā finansējuma. PSO pārstāvji iesaistās arī diskusijās par attīstības sadarbības politikas standartiem un sistēmu. PSO “CSR Latvia” 2024. gada decembrī uzsāka izpēti par privātā sektora iesaisti attīstības sadarbībā, kā ietvaros sāka arī sadarbība ar Ārlietu ministriju.

PSO aktīvi iesaistās arī ārvalstu starptautiskās palīdzības finansētāju finansētos attīstības sadarbības projektos – gan ar 2024. gada novembrī Eiropas Komisijā akreditētās Latvijas Attīstības sadarbības aģentūras CFLA (Centrālās finanšu un līgumu aģentūras) starpniecību, gan nepastarpināti.

Aktuālie ES politikas jautājumi pirms ES padomēm, kā arī Eiropadomes sanāksmēm tiek regulāri apspriesti ar nevalstiskā sektora pārstāvjiem. Nevalstiskā sektora pārstāvji tiek aicināti piedalīties arī ikmēneša Vecāko amatpersonu ES jautājumos sanāksmēs, kurās tiek skatīti Latvijai aktuāli jautājumi, kas saistīti ar Eiropas Savienību.

Arī 2024. gadā Ārlietu ministrija piedalījās sarunu festivālā Lampa, Cēsīs. Ministrija organizēja diskusiju par ANO reformu un mazo valstu lomu starptautiskajās organizācijās. Diskusijā ANO Ģenerālās asamblejas 78. sesijas prezidents Deniss Fransiss, ārlietu ministre Baiba Braže, Igaunijas ārlietu ministrs Margus Cahkna; Latvijas ANO Jauniešu delegāts Kristofers Kārlis Krūmiņš diskutēja par mazo valstu iespējām ietekmēt starptautiskus lēmumus, tai skaitā tika apspriesti starptautisko tiesību un multilaterālisma jautājumi, īpaši Krievijas agresijas pret Ukrainu kontekstā, starptautisko organizāciju reforma, klimata pārmaiņas, jaunatnes un pilsoniskās sabiedrības loma ANO darba kārtības veidošanā u.c.

Tāpat, piedaloties Ģenerālās asamblejas prezidentam, tika diskutēts par Latvijas vēsturi, pamatiedzīvotāju valodu un kultūru saglabāšanu, kā arī Latvijas prioritātēm ANO

Lai īstenotu tālredzīgu un ilgtspējīgu Latvijas tirdzniecības un ekonomisko politiku, tajā skaitā, apgūstot jaunus eksporta tirgus, dibinot jaunas partnerības u.c. Ārlietu dienests regulāri tiekas ar nevalstisko sektoru, tajā skaitā uzņēmējus pārstāvošām organizācijām. 2024.gada 17. jūlijā organizēta **Ārējās ekonomiskās politikas koordinācijas padomes 20. sēde.**

Ārlietu dienests 2024. gada laikā ir sniedzis informatīvu un cita veida atbalstu Latvijas uzņēmumiem jaunu eksporta tirgu apgūšanā un eksporta apjoma kāpināšanā. Ciešā sadarbībā ar uzņēmēju organizācijām (LDDK, LTRK, Latvijas eksportētāju asociācija The Red Jackets, nozaru asociācijas u. c.) un valsts institūcijām (LIAA, Ekonomikas ministrija, citas nozaru ministrijas u. c.) organizēta virkne izglītojošu semināru par eksporta iespējām konkrētās valstīs vai reģionos, piemēram, Japānā, ASV, Korejas Republikā. Āfrikas foruma ietvaros Ārlietu ministrija organizēja Biznesa forumu, lai Latvijas uzņēmumi veidotu tālākus kontaktus sadarbības attīstīšanai ar Āfrikas valstīm. 2024. gada jūnijā Latvijas goda konsulu ārvalstīs sanāksmes laikā Ārlietu ministrija sadarbībā ar LIAA un LTRK organizēja kontaktbiržu, kurā vairāk nekā 90 Latvijas uzņēmumiem bija iespēja veidot kontaktus ar gandrīz 100 Latvijas goda konsuliem no teju 50 valstīm.

2024. gadā organizētas divas Sankciju koordinācijas padomes sēdes 23. maijā un 18. jūlijā, kurās atbilstoši tās nolikumam piedalās arī vairākas NVO. Sankciju koordinācijas padome ir Ministru kabineta izveidota konsultatīva institūcija, kuras mērķis ir veicināt visu ar sankciju ieviešanu un ievērošanu saistīto institūciju sadarbību un vienotu pieeju sankciju piemērošanā. Kopīgajās sēdēs to dalībnieki tika informēti par paveikto pie esošo sankciju stiprināšanas, sankciju apiešanas iespēju mazināšanas un jaunu sankciju noteikšanas.

Tāpat Ārlietu ministrijas pārstāvji 2024. gada 31. oktobrī piedalījās diskusijā ar Biedrības "Latvijas Stivdorkkompāniju asociācija" biedriem, lai pārrunātu noteikto sankciju un ar to saistīto ierobežojumu ietekmi uz ostu darbību. Diskusijā tika uzsvērts, ka Latvijas drošības interesēs ir samazināt ekonomisko atkarību no Krievijas, kā arī maksimāli ierobežot Krievijas iespējas vērsties pret Latvijas uzņēmumu aktīviem Krievijā. Tāpat klātesošajiem atgādināts, ka īpaši svarīga ir noteikto sankciju vienveidīga piemērošana, lai nodrošinātu to efektivitāti un mazinātu apiešanas riskus.

Ārlietu ministrija sadarbojas ar nevalstisko sektoru Diasporas konsultatīvās padomes ietvaros, kuras mērķis ir veicināt saskaņotu diasporas politikas veidošanu un īstenošanu, nosakot ikgadējās darbības prioritātes, kā arī vērtēt īstenoto diasporas politiku. 2024.gadā no

kopumā 27 padomes pārstāvjiem, 13 pārstāvji padomē piedalās no biedrībām un diasporas organizācijām. Padomes ietvaros izveidotajā Diasporas mediju darba grupā tika strādāts pie valsts finansējuma piesaistes diasporas mediju atbalstam un tika panākts finansējuma pieaugums diasporas medijiem.

2024. gadā īpaša vērība tika vērsta uz diasporas mediju savstarpējās sadarbības veicināšanu, diasporas mediju kapacitātes celšanu un ilgtspējas nodrošināšanu.

Savukārt, Remigrācijas darba grupā nevalstiskajām diasporas organizācijām ir īpaši nozīmīga loma, nodrošinot regulāru starpinstitutionālu koordināciju remigrācijas atbalsta pasākumu plānošanā, īstenošanā un izvērtēšanā. Latviešu valodas un izglītības darba grupas ietvaros nevalstiskās diasporas organizācijas aktīvi iesaistās priekšlikumu izstrādē attiecībā uz latviešu valodas apguves iespēju stiprināšanu un pieejamību ikvienam interesentam pasaulē.

5. PLĀNOTIE PASĀKUMI 2025. GADĀ

5.1. GALVENIE UZDEVUMI UN DARBĪBAS

2025. gadā Latvijas ārpolitikā būs trīs galvenie darba virzieni:

1. Latvijas drošības un noteikumos balstītas starptautiskās kārtības stiprināšana:

veicināt turpmāku Krievijas iegrožošanu, starptautisko izolāciju un saukšanu pie atbildības par agresijas un citiem kara noziegumiem pret Ukrainu. Sankciju stiprināšana un to apiešanas novēršana būs neatņemama šīs politikas sastāvdaļa;

turpināt sniegt visaptverošu atbalstu Ukrainai cīņā pret Krievijas agresijas karu. Vienlaikus veicināt atbalstu Ukrainas uzņemšanai ES un NATO kā efektīvākajam veidam ilgtermiņa miera nodrošināšanai Eiropā;

stiprināt visaptverošu drošības un ekonomisko sadarbību, kā arī cilvēku savstarpējos kontaktus ar mūsu Ziemeļamerikas stratēģiskajiem partneriem ASV un Kanādu;

vairot Latvijā un NATO Austrumu flangā izvietoto citu NATO sabiedroto spēku klātbūtni un spējas. Palielinot aizsardzības finansējumu līdz 3,45 % no IKP, tiks nostiprināts arī Latvijas pašas ieguldījums kolektīvajā aizsardzībā un Eiropas militāro spēju attīstībā;

attīstīt NATO un ES spēju saderību, lielākus ES tēriņus aizsardzībai un drošībai, atbalstīt partnerības un sadarbību globāli;

padziļināt Baltijas valstu un Ziemeļvalstu reģionālo sadarbību un turpināt attīstīt visu Baltijas jūras NATO un ES valstu kopdarbu mūsu reģiona drošības vairošanā;

stiprināt sadarbību ar līdzīgi domājošām valstīm dažādos pasaules reģionos, jo īpaši tām, kuras vēlas iestāties vai pastiprināt sadarbību ar ES un NATO; stiprināt ANO Statūtos un noteikumos balstīto starptautisko kārtību un veicināt starptautisko tiesību ievērošanu;

vairot globālo drošību, piedaloties ANO, NATO un ES miera uzturēšanas, novērošanas, atbalsta un apmācības misijās.

2. Ekonomiskās izaugsmes un noturības stiprināšana, ES konkurētspējas un globālās ietekmes palielināšana:

atbalstīt Latvijas uzņēmējus ārējo tirgu apgūšanā un strādāt “perfektā sazobē” ar reorganizēto Latvijas Investīciju un attīstības aģentūru (LIAA) investīciju piesaistē un eksporta veicināšanā;

atbalstīt Latvijas jaunuzņēmumu, tehnoloģiju uzņēmumu un zinātnes pārstāvju iesaisti starptautiskajos sadarbības projektos;

sarunās par ES jauno daudzgadu budžeta ietvaru 2028–2034 veicināt atbilstošu finansējumu Latvijas drošības stiprināšanai un reģionu izaugsmei, uzņēmumu konkurētspējai un visas sabiedrības ilgtspējīgai attīstībai;

veicināt ES konkurētspēju globālajā tirgū un aizsargāt ES kopējo tirgu pret negodīgu konkurenci;

pretdarboties nedemokrātisku valstu mēģinājumiem radīt ekonomiskās atkarības, jo īpaši ES un NATO dalībvalstu ekonomikai vai nacionālajai drošībai svarīgās jomās;

uzsākt praktisko sagatavošanos Latvijas prezidentūrai ES Padomē 2028. gada otrajā pusē;

veicināt Latvijas attīstības sadarbības projektu īstenotāju dalību Eiropas Komisijas (EK) finansētos projektos ES Austrumu partnerības valstīs, Centrālāzijā, Āfrikā un citos reģionos.

3. Sabiedrības iesaiste ārpolitikas veidošanā, Latvijas valstspiederīgo interešu aizsardzība, sadarbība ar diasporu:

ņemot vērā starptautisko drošības situāciju un atsevišķu autokrātisko režīmu iespējamo naidīgo rīcību, sniegt Latvijas valstspiederīgajiem maksimāli iespējamo aizsardzību un aktuālo informāciju par ģeopolitiskajiem riskiem;

turpināt aizsargāt esošās un bijušās Latvijas amatpersonas pret Krievijas Federācijas varas iestāžu mēģinājumiem panākt viņu izdošanu vajāšanai, ņemot vērā šo personu atbalstu Ukrainai vai aktīvu rīcību padomju okupācijas seku likvidācijā;

nodrošinot diasporas iesaisti Latvijai aktuālo politisko, sociālo un ekonomisko jautājumu risināšanā, 2025. gada vasarā organizēt kārtējo Pasaules Latviešu ekonomikas un inovāciju forumu (PLEIF), kā arī turpināt aktīvu sadarbību ar diasporas organizācijām, ārvalstīs dzīvojošajiem tautiešiem;

turpināt sadarbību Latvijas ārpolitisko prioritāšu īstenošanā ar nevalstiskajām organizācijām un pilsonisko sabiedrību, kultūras pārstāvjiem un citām interešu grupām, tostarp stiprinot stratēģisko komunikāciju.

2025. gadā ceļotājiem būs pieejams jaunais Konsulārais reģistrs, kas ļaus ērtāk reģistrēt ceļojuma datus un palīdzēs konsulārajām amatpersonām operatīvāk tehniski risināt krīzes situācijas, tādējādi paaugstinot konsulārā dienesta gatavību ātrākai un efektīvākai rīcībai krīžu situācijās.

5.2. PLĀNOTIE PĒTĪJUMI

Lai turpinātu veidot pētījumos mērķtiecīgi balstītu rīcībpolitiku diasporas jomā, ĀM 2025. gadā turpinās sadarbības ar Latvijas Universitātes Diasporas un migrācijas pētījumu centru, lai veiktu pētījumu “Diasporas investīcijas Latvijā” ar mērķi apzināt esošās diasporas investīcijas Latvijā, izpētīt galvenos faktorus, kas nosaka izvēli par labu konkrētām investīcijām, kā arī apzināt galvenos motivējošos faktorus, kas veicina diasporas investīciju piesaisti Latvijai un galvenos šķēršļus, kas kavē diasporu izvēlēties Latviju investīcijām, sniedzot rekomendācijas politikas veidotājiem.

5.3. FINANŠU SAISTĪBAS

Ārlietu ministrijas telpu īre Rīgā, K. Valdemāra ielā 3 – 2 486 972 EUR apmērā.

Latvijas Republikas pastāvīgās pārstāvniecības ES ēkas Beļģijas Karalistē uzturēšana – 610 160 EUR apmērā.

Maksājumi starptautiskajās institūcijās un programmās – 11 944 870 EUR apmērā.

Latvijas pārstāvju ceļa izdevumu kompensācija, dodoties uz ES Padomes darba grupu sanāksmēm un Padomes sanāksmēm – 959 527 EUR apmērā.

6. INFORMATĪVIE PIELIKUMI

PIELIKUMS NR. 1. 2024. GADĀ PARAKSTĪTIE DAUDZPUSĒJIE STARPTAUTISKIE LĪGUMI		
Parakstīšanas datums	Nosaukums	Stāšanās spēkā
17.04.2024.	Eiropas Padomes Konvencija par piekļuvi oficiāliem dokumentiem	01.05.2025.

PIELIKUMS NR. 2. 2024. GADĀ LATVIJAS REPUBLIKĀ SPĒKĀ STĀJUŠIES DAUDZPUSĒJIE LĪGUMI		
Parakstīšanas datums	Nosaukums	Stāšanās spēkā
-	Grozījumi 1966. gada Starptautiskās konvencijas par kravas zīmi 1988. gada Protokolā (1988. gada Kravas zīmes protokols) (Rezolūcija MSC.491(104)).	01.01.2024
-	1965. gada Konvencijas par starptautiskās jūras satiksmes atvieglošanu pielikuma grozījums (Rezolūciju FAL.14(46))	01.01.2024.
-	1965. gada Konvencijas par starptautiskās jūras satiksmes atvieglošanu (FAL KONVENCIJA, 1965) pielikuma grozījumu, kas pieņemti 2022. gadā, labojums	01.01.2024.
-	Grozījumi pielikumā, kas pievienots 1973. gada Starptautiskajai konvencijai par piesārņojuma novēršanu no kuģiem, kura grozīta ar 1978. gada protokolu, MARPOL I pielikuma grozījumi (Ūdensnecaur laidīgas durvis) (Rezolūcija MEPC.343(78))	01.01.2024.
22.11.1928.	Konvencija par starptautiskām izstādēm, kura papildināta ar 1948. gada 10. maija, 1966. gada 16. novembra un 1972. gada 30. novembra protokoliem un 1982. gada 24. jūnija un 1988. gada 31. maija grozījumiem	31.01.2024.
05.10.2023.	Pasaules Pasta savienības Vispārīgā reglamenta Ceturtais papildprotokols	01.03.2024.
11.05.2011.	Eiropas Padomes Konvencija par vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē novēršanu un apkarošanu	01.05.2024.
05.10.2023.	Nolīgums par pasta maksājumu pakalpojumiem Pirmais papildprotokols	01.07.2024.

-	Grozījums 1974. gada Starptautiskajā konvencijā par cilvēku dzīvības aizsardzību jūrā (XV nodaļa) (Rezolūcija MSC.521(106)).	01.07.2024.
18.11.1974.	Nolīgums par starptautisko enerģētikas programmu (Ar grozījumiem, kas izdarīti 2022. gada 20. februārī)	14.11.2024.
-	Ar 2006. gada Konvencijas par darbu jūrniecībā 1.4., 2.5., 3.1., 3.2., 4.1. un 4.3. noteikumu un A2-I un A4-I pielikumu saistītie Kodeksa grozījumi	23.12.2024.

PIELIKUMS NR. 3. 2024. GADĀ PARAKSTĪTIE ES UN DALĪBVALSTU LĪGUMI AR TREŠAJĀM VALSTĪM, KURU PUSE IR LATVIJA	
Līguma nosaukums	Datums/vieta
Partnerības nolīgums starp Eiropas Savienību un tās dalībvalstīm, no vienas puses, un Kirgīzu Republiku, no otras puses	25.06.2024., Brisele

PIELIKUMS NR.4. 2024. GADĀ NOSLĒGTIE DIVPUSĒJIE STARPTAUTISKIE LĪGUMI		
Valsts/ Institūcija/ Organizācija	Līguma nosaukums	Datums
Ukraina	Latvijas Republikas valdības un Ukrainas Ministru kabineta līgums par tehnisko un finansiālo sadarbību	11.01.2024.
Mongolija	Latvijas Republikas valdības un Mongolijas valdības nolīgums par gaisa satiksmi	05.06.2024.
Lietuvas Republika	Grozījumu protokols Latvijas Republikas valdības un Lietuvas Republikas valdības nolīgumam par pārrobežu sadarbību neatliekamās medicīniskās palīdzības sniegšanā Latvijas Republikas un Lietuvas Republikas pierobežas teritorijā, kas parakstīts 2018.gada 3. oktobrī	11.07.2024.
Ziemeļu Investīciju banka	Latvijas Republikas un Ziemeļu Investīciju bankas uzņemošās valsts līgums	30.07.2024.
Koreja	Latvijas Republikas valdības un Korejas Republikas valdības nolīgums par darba un brīvdienu programmu	31.07.2024.
Amerikas Savienotās Valstis	Latvijas Republikas valdības un Amerikas Savienoto Valstu valdības nolīgums par sadarbību zinātnes un tehnoloģijas jomās	04.09.2024.

Andoras Firstiste	Latvijas Republikas un Andoras Firstistes konvencija par nodokļu dubultās uzlikšanas attiecībā uz ienākuma un kapitāla nodokļiem, ļaunprātīgas izvairīšanās no nodokļu maksāšanas un nodokļu nemaksāšanas novēršanu	21.09.2024.
Gajānas Kooperatīvā Republika	Latvijas Republikas valdības un Gajānas Kooperatīvās Republikas valdības nolīgums par gaisa satiksmi	22.10.2024.
Dominikānas Republika	Latvijas Republikas valdības un Dominikānas Republikas valdības nolīgums par gaisa satiksmi	22.10.2024.
Seišelu Republika	Latvijas Republikas valdības un Seišelu Republikas valdības nolīgums par gaisa satiksmi	23.10.2024.
Amerikas Savienotās Valstis	Latvijas Republikas valdības un Amerikas Savienoto Valstu valdības līgums par drošības pasākumiem klasificētas informācijas aizsardzībai	12.12.2024.

PIELIKUMS NR.5. 2024. GADĀ SPĒKĀ STĀJUŠIES DIVPUSĒJIE STARPTAUTISKIE LĪGUMI			
Valsts/ Institūcija	Līguma nosaukums	Noslēgšanas datums	Spēkā stāšanās datums
Saūda Arābijas Karaliste	Latvijas Republikas valdības un Saūda Arābijas Karalistes valdības līgums par ekonomisko sadarbību	07.06.2023.	04.03.2024.
Beļģija, Benilukss, Igaunija, Lietuva, Luksemburga, Nīderlande	Līgums par augstākās izglītības kvalifikāciju automatisku atzīšanu	14.09.2021.	01.05.2024.
Ukraina	Latvijas Republikas valdības un Ukrainas Ministru kabineta līgums par tehnisko un finansiālo sadarbību	11.01.2024.	15.05.2024.
Ruandas Republika	Latvijas Republikas valdības un Ruandas Republikas valdības divpusējais nolīgums par gaisa satiksmi	06.12.2022.	27.05.2024.
Vācijas Federatīvā Republika	Protokols, ar kuru groza Latvijas Republikas un Vācijas Federatīvās Republikas 1997.gada 21.februāra līgumu par nodokļu dubultās uzlikšanas novēršanu attiecībā uz ienākuma un kapitāla nodokļiem	29.09.2022.	23.06.2024.
Moldovas Republika	Latvijas Republikas un Moldovas Republikas līgums sociālās drošības jomā	11.12.2023.	01.07.2024.

Amerikas Savienotās Valstis	Latvijas Republikas valdības un Amerikas Savienoto Valstu valdības nolīgums par sadarbību zinātnes un tehnoloģijas jomās	04.09.2024.	04.09.2024.
Ukraina	Latvijas Republikas valdības un Ukrainas Ministru kabineta īstenošanas protokols Nolīgumam starp Eiropas Kopienu un Ukrainu par personu atpakaļuzņemšanu	28.11.2023.	20.10.2024.
Amerikas Savienotās Valstis	Latvijas Republikas valdības un Amerikas Savienoto Valstu valdības līgums par drošības pasākumiem klasificētas informācijas aizsardzībai	12.12.2024.	12.12.2024.
Ziemeļu Investīciju banka	Latvijas Republikas un Ziemeļu Investīciju bankas uzņemošās valsts līgums	30.07.2024.	17.12.2024.

PIELIKUMS NR.6. 2024. GADĀ SPĒKĀ STĀJUŠIES ES UN DALĪBVALSTU LĪGUMI AR TREŠAJĀM VALSTĪM, KURU PUSE IR LATVIJA		
Līguma nosaukums	Noslēgšanas datums/vieta	Spēkā stāšanās datums
Nolīgums, ar ko izveido asociāciju starp Eiropas Savienību un tās dalībvalstīm, no vienas puses, un Centrālameriku, no otras puses	29.06.2012., Tegusigalpa	01.05.2024.
Pievienšanās protokols Tirdzniecības nolīgumam starp Eiropas Savienību un tās dalībvalstīm, no vienas puses, un Kolumbiju un Peru, no otras puses, ar ko ņem vērā Ekvadoras pievienošanos	11.11.2016., Brisele	01.11.2024.
Tirdzniecības nolīgums starp Eiropas Savienību un tās dalībvalstīm, no vienas puses, un Kolumbiju un Peru, no otras puses	26.06.2012., Brisele	01.11.2024.

AKREDITĀCIJAS VĒSTUĻU PASNIEGŠANA LATVIJAS VĒSTNIEKIEM 2024. GADĀ

Latvijas Valsts prezidents Edgars Rinkēvičs svinīgā ceremonijā Rīgas pilī pasniedza akreditācijas vēstules nākamajām Latvijas vēstniecēm un vēstniekiem:

Latvijas ārkārtējai un pilnvarotajai vēstniecei
Nīderlandes Karalistē
Solvitai Āboltiņai

Latvijas ārkārtējai un pilnvarotajai vēstniecei
Itālijas Republikā
Elitai Gavelei

Latvijas ārkārtējai un pilnvarotajai vēstniecei
Francijas Republikā
Alisei Balodei

Latvijas ārkārtējam un pilnvarotajam vēstniekam
Korejas Republikā
Jānim Bērziņam

Latvijas ārkārtējam un pilnvarotajam vēstniekam
Ķīnas Tautas Republikā
Kārlim Eihenbaumam

Latvijas ārkārtējam un pilnvarotajam vēstniekam
pastāvīgajā pārstāvniecībā OECD, UNESCO
Andrim Pelšam

Latvijas ārkārtējam un pilnvarotajam vēstniekam
pastāvīgajā pārstāvniecībā ANO Ženēvā
Ivaram Punduram

Latvijas ārkārtējam un pilnvarotajam vēstniekam
**pastāvīgajā pārstāvniecībā ANO, EDSO un citās
starptautiskajās organizācijās Vīnē**
Raimondam Oškalnam

Latvijas ārkārtējai un pilnvarotajai vēstniecei
Amerikas Savienotajās Valstīs
Elitai Kuzmai

Latvijas ārkārtējam un pilnvarotajam vēstniekam
Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotajā Karalistē
Atīm Lotam

Latvijas ārkārtējam un pilnvarotajam vēstniekam
Čehijas Republikā
Vilmāram Heniņam

Latvijas ārkārtējai un pilnvarotajai vēstniecei
Eiropas Padomē
Agnesei Vildei

Latvijas ārkārtējam un pilnvarotajam vēstniekam
Spānijas Karalistē
Jānim Zlametam

Latvijas ārkārtējam un pilnvarotajam vēstniekam
Ungārijā
Jurijam Pogrebņakam

Latvijas ārkārtējam un pilnvarotajam vēstniekam
Turcijas Republikā
Bahtijoram Hasanam

24. janvāris

1. V.E. Grieķijas Republikas ārkārtējā un pilnvarotā vēstnieka Latvijas Republikā Evangelisa Turnaka (*H.E. Mr Evangelos Tournakis*) akreditācijas vizīte
2. V.E. Vjetnamas Sociālistiskās Republikas ārkārtējā un pilnvarotā vēstnieka Latvijas Republikā Vantuaņa Čona (*H.E. Mr Tran Van Tuan*) akreditācijas vizīte
3. V.E. Taizemes Karalistes ārkārtējās un pilnvarotās vēstnieces Latvijas Republikā Arunrunas Phothonas Hamfrīsas (*H.E. Ms Arunrung Phothong Humphreys*) akreditācijas vizīte
4. V.E. Austrālijas Savienības ārkārtējās un pilnvarotās vēstnieces Latvijas Republikā Frānsisas Sagalas (*H.E. Ms Frances Sagala*) akreditācijas vizīte
5. V.E. Omānas Sultanāta ārkārtējā un pilnvarotā vēstnieka Latvijas Republikā Badrs am Manteri (*H.E. Mr Badr Al Mantheri*) akreditācijas vizīte
6. V.E. Mauritānijas Islāma Republikas ārkārtējā un pilnvarotā vēstnieka Latvijas Republikā Bubakara Kana (*H.E. Mr Boubacar Kane*) akreditācijas vizīte

19. marts

7. V.E. Meksikas Savienoto Valstu ārkārtējā un pilnvarotā vēstnieka Latvijas Republikā Alehandro Aldaja Gonsalesa (*H.E. Mr Alejandro Alday Gonzalez*) akreditācijas vizīte
8. V.E. Brazīlijas Federatīvās Republikas ārkārtējās un pilnvarotās vēstnieces Latvijas Republikā Marijas Edileuzas Fonteneles Reisas (*H.E. Ms Maria Edileuza Fontenele Reis*) akreditācijas vizīte
9. V.E. Bosnijas un Hercegovinas ārkārtējās un pilnvarotās vēstnieces Latvijas Republikā Anesas Kundurovičas-Miļakas (*H.E. Ms Anesa Kundurović Miljak*) akreditācijas vizīte

17. jūnijs

10. V.E. Uzbekistānas Republikas ārkārtējā un pilnvarotā vēstnieka Latvijas Republikā Timura Rahmanova (*H.E. Mr. Timur Rakhmanov*) akreditācijas vizīte
11. V.E. Belizas ārkārtējās un pilnvarotās vēstnieces Latvijas Republikā Terēzes Ratas (*H.E. Ms Therese Rath*) akreditācijas vizīte
12. V.E. Armēnijas Republikas ārkārtējā un pilnvarotā vēstnieka Latvijas Republikā Ara Margarjana (*H.E. Mr. Ara Margaryan*) akreditācijas vizīte
13. V.E. Botsvānas Republikas ārkārtējās un pilnvarotās vēstnieces Latvijas Republikā Džuliana Andžela Dube-Gobotsvanga (*H.E. Ms Juliana Angela Dube-Gobotswang*) akreditācijas vizīte

13. augusts

14. V.E. Apvienoto Arābu Emirātu ārkārtējās un pilnvarotās vēstnieces Latvijas Republikā Nūras Muhammadas Abdulhamīdas Džumas (*H.E. Ms Noora Mohammed Abdulhamid Juma*) akreditācijas vizīte
15. V.E. Vācijas Federatīvās Republikas ārkārtējās un pilnvarotās vēstnieces Latvijas Republikā Gudrunas Maslohas (*H.E. Ms Gudrun Masloch*) akreditācijas vizīte
16. V.E. Izraēlas ārkārtējās un pilnvarotās vēstnieces Latvijas Republikā Sandras Simovičas (*H.E. Ms Sandra Simovich*) akreditācijas vizīte
17. V.E. Albānijas Republikas ārkārtējās un pilnvarotās vēstnieces Latvijas Republikā Mimosas Haļimi (*H.E. Ms Mimoza Halimi*) akreditācijas vizīte

11. septembris

18. V.E. Moldovas Republikas ārkārtējās un pilnvarotās vēstnieces Latvijas Republikā Mihaelas Mokanu (*H.E. Mrs Mihaela Mocanu*) akreditācija
19. V.E. Francijas Republikas ārkārtējā un pilnvarotā vēstnieka Latvijas Republikā Manuela Lafona Rapnuija (*H.E. Manuel Lafont Rapnouil*) akreditācija
20. V.E. Angolas Republikas ārkārtējā un pilnvarotā vēstnieka Latvijas Republikā Manuela Pedru Šaveža (*H.E. Mr Manuel Pedro Chaves*) akreditācijas vizīte

21. V.E. Kenijas Republikas ārkārtējās un pilnvarotās vēstnieces Latvijas Republikā Andželīna Kavindu Musili (*H.E. Ms Angeline Kavindu Musili*) akreditācijas vizīte

5. novembris

22. V.E. Japānas ārkārtējā un pilnvarotā vēstnieka Latvijas Republikā Kensuke Jošida (*H.E. Mr Kensuke Yoshida*) akreditācijas vizīte

23. V.E. Ugandas Republikas ārkārtējās un pilnvarotās vēstnieces Latvijas Republikā Mārgaretas Mutembejas Oteskovas (*H.E. Ms Margaret Mutembeya Otteskov*) akreditācijas vizīte

24. V.E. Svētā Krēsla apustuliskā nuncijs Latvijas Republikā arhibīskapa Georga Gensveina (*H.E. Archbishop Georg Gänswein*) akreditācijas vizīte

25. V.E. Andoras Firstistes ārkārtējās un pilnvarotās vēstnieces Latvijas Republikā Elisendas Vivesas Balmanjas (*H.E. Ms Elisenda Vives Balmaña*) akreditācijas vizīte

26. V.E. Peru Republikas ārkārtējā un pilnvarotā vēstnieka Latvijas Republikā Ernesto Pinto Basurko Ritlera (*H.E. Mr Ernesto Pinto Bazurco Rittler*) akreditācijas vizīte

27. V.E. Rumānijas ārkārtējā un pilnvarotā vēstnieka Latvijas Republikā Sergija Nistora (*H.E. Mr Sergiu Nistor*) akreditācijas vizīte

2024. gadā darbu uzsāka Latvijas goda konsuls Somijā, Peijethemes reģionā – Topi Pānanens (*Topi Paananen*), Latvijas goda konsuls Polijā, Pomožes, Varmijas–Mazūrijas un Kūjāvijas–Pomožes vojevodistēs Tomašs Limons (*Tomasz Limon*).

2024. gada 21. martā par Latvijas goda konsulu Vācijas federālajās zemēs Ziemeļreinā–Vestfālenē un Reinzemē–Pfalcā tika iecelts Dr. Matias Šūberts (*Dr. Matthias Schubert*).

2024. gada 15. novembrī Vācijā, Šlēzvigas–Holšteinas federālajā zemē, darbu uzsāka goda konsuls Mirko Šēnfelds (*Mirko Schönfeldt*).

2024. gada 12.decembrī Itālijā, Sicīlijas reģionā, darbu uzsāka goda konsuls Marko Kastagneta (*Marco Castagnetta*).

Ārlietu ministres B. Bražes oficiālās vizītes laikā Turcijā, 2024. gada 21.–22. oktobrī, tika atklāts Latvijas goda konsulāts Stambulā. Jaunais goda konsuls Stambulā ir Vehbī Serkans Kaptans (*Vehbi Serkan Kaptan*).

PIELIKUMS NR. 8.
ĀRLIETU MINISTRIJAS INFORMĀCIJAPAR VALSTS PĀRVALDES PAKALPOJUMU UZSKAITI, KVALITĀTES KONTROLI UN IZPILDI
2024. GADĀ

N.p.k.	Pakalpojuma nosaukums	Pakalpojuma sniedzējs	Pakalpojuma identifikators (E-pakalpojuma kartītē)*	IESNIEGŠANA					SAŅEMŠANA					Kopā	Klientu skaits	Kavējumu skaits	Sūdzību skaits
				Klātiene	E-pakalpojumi	Pasts	E-pasts	Tālrunis	Klātiene	E-pakalpojumi	Pasts	E-pasts	Tālrunis				
1	Konsulārais reģistrs	Konsulārais departaments	URN:IVIS:100001:EP-EP139-V1-0				1701			1701				1701	1701		
3	Dokumentu pārsūtīšana ar Latvijas Republikas pārstāvniecību starpniecību	Konsulārais departaments	4256	34212					34212					34212	34212		
4	Dokumenta nosūtīšana personai konsulārā apgabala robežās	Konsulārais departaments	4257	39120					39120					39120	39120		
5	Dokumentu sagatavošana Latvijas Republikas pārstāvniecībās ārzemēs	Konsulārais departaments	4263	794					794					794	794		

6	Dokumentu pieņemšana un iesniegšana Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldē ar Latvijas Republikas pārstāvniecības ārvalstīs starpniecību uzturēšanās atļaujas noformēšanai	Konsulārais departaments	4258	1789					1789					1789	1789		
7	Konsultācijas par konsulārajiem jautājumiem	Konsulārais departaments	1220				124055	3013				124055	3013	127068	127068		12
8	Dokumentu izprasīšana	Konsulārais departaments		9					9					9	9		
9	Konsulārā pakalpojuma sniegšana ārpus Latvijas Republikas pārstāvniecības ārvalstīs izbraukuma sesijas ietvaros	Konsulārais departaments	4259	1512					1512					1512	1512		
10	Rakstiskas izziņas izsniegšana Latvijas Republikas pārstāvniecībā ārvalstīs	Konsulārais departaments	4265	1947					1947					1947	1947		

11	Dokumentu legalizācija	Konsulārais departaments	1246	4783				4783					4783	4783		
12	Uzaicinājuma noformēšana vienotās vīzas saņemšanai Latvijas Republikas pārstāvniecībā ārvalstīs	Konsulārais departaments	4260	60				60					60	60		
13	Stratēģiskas nozīmes preču aprites dokumentu izsniegšana	Stratēģiskās nozīmes preču eksporta kontroles nodaļa	URN:IVIS:100001:PP-AM-1374		282		558		282		558		840	840		
14	Atzinums par preces atbilstību stratēģiskas nozīmes preces statusam	Stratēģiskās nozīmes preču eksporta kontroles nodaļa	URN:IVIS:100001:PP-AM-1376				20415				20415					1
15	Konsultācijas par stratēģiskas nozīmes preču apriti	Stratēģiskās nozīmes preču eksporta kontroles nodaļa	URN:IVIS:100001:PP-AM-1377	20			780	200	20		780	200	1000	1000		

* No E-pakalpojuma kartītes, izmantojot <https://www.latvija.lv/lv/Epakalpojumi/EP137/Apraksts>

Latvijas Republikas Ārlietu ministrija
K. Valdemāra iela 3, Rīga, LV-1395, Latvija